

PROGRAM ROZVOJA OBCE PRESTAVLKY

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE NA ROKY 2015 – 2021

Prestavky

Rok 2015

Zadávatel':

obec Prestavky

Dokument vznikol za podpory:

obce Prestavky

a podpory

Občianskeho združenia **KRTKo**

Za množstvo užitočných a vzácnych informácií, aktívnu spoluprácu pri analýzach, hodnotení súčasného stavu ako aj pri programovaní budúcnosti obce do roku 2020

d' a k u j e m e

starostovi, pracovníkom obecnému úradu, aktívnym podnikateľom, zástupcom občianskych iniciatív, spolkov, klubov, partnerom a všetkým zúčastneným obyvateľom, ktorí prejavili záujem a spolupracovali na tomto dokumente.

SCHVÁLENÉ Dňa:	Číslo uznesenia
Pečiatka a podpis	

Programovacie obdobie:

2015 – 2021

OBSAH

ANALYTICKÁ ČASŤ

1.	Úvod	4
1.1	Program rozvoja obce	4
1.2	Ciele a procesy programovania	5
1.3	Štruktúra programu	7
1.4	Úvodná charakteristika riešeného územia	8
1.5	Širšie územné väzby	9
2.	Analýza geografického a environmentálneho potenciálu	10
2.1	Prírodné pomery	10
2.1.1	Geologické pomery	10
2.1.2	Geomorfologické pomery	10
2.1.3	Klimatické pomery	10
2.1.4	Hydrologické pomery	11
2.1.5	Pôdne pomery	11
2.1.6	Rastlinstvo a živočíšstvo	11
2.1.7	Chránené územia	12
2.1.8	Životné prostredie	14
2.2	Súčasná krajinná štruktúra	15
2.	Analýza hospodárskych, sociálnych a kultúrnych zdrojov	17
2.3	Urbanistická štruktúra sídla (v širších súvislostiach)	17
2.4	Kultúrno – historický potenciál	18
2.5	Demografická situácia	19
2.6	Technická infraštruktúra	23
2.7	Sociálna infraštruktúra – občianska vybavenosť a bývanie	25
2.8	Hospodárska základňa	28
2.9	Rekreácia a cestovný ruch	30
2.10	Trh práce	31
2.11	Ľudský potenciál	33
2.12	Rozvojové dokumenty (súladi s existujúcou dokumentáciou rozvoja)	34
2.13	Realizovaný rozvoj	42
2.14	Finančná analýza	43
3.	SWOT analýzy	45
3.1	Vnútorné SWOT analýzy	45
3.2	Vonkajšie SWOT analýzy	47
4.	Hodnotenie	49
4.1	Hlavné smery rozvoja obce (v širších súvislostiach)	49
5.	Problémová analýza	50
	STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ	51
1.	Strategický cieľ	52
2.	Špecifický cieľ č. 1, opatrenia a aktivity	53
3.	Špecifický cieľ č. 2, opatrenia a aktivity	61
4.	Špecifický cieľ č. 3, opatrenia a aktivity	65
2.	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie programu	71
2.1	Riadiaci orgán Programu rozvoja - PHSR	71
2.2	Hlavné zásady administratívy Programu rozvoja - PHSR	72
3.	Finančné zabezpečenie a harmonogram	73
4.	Monitoring	74
4.1	Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu – Príloha č. 2	74
4.2	Monitorovací orgán Programu rozvoja - PHSR	74
5	Časový harmonogram realizácie programu	74
5.1	Krátkodobé plánovanie do roku 2018	74
5.2	Plán investičných a neinvestičných zámerov na roky 2015-2018 – príloha č. 1	75
	INFORMOVANOSŤ A PUBLICITA	76
	Prílohy k dokumentu	77
	Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu	77

ANALYTICKÁ ČASŤ

1. Úvod

1.1 Program rozvoja obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len Program rozvoja) je rozvojový dokument, ktorý sa spracováva na regionálnej aj miestnej úrovni v súlade so **zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a zákona č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja**. Program rozvoja obce je vypracovaný podľa metodiky spracovanej v rámci Programu obnovy dediny „Programovanie trvaloudržateľného rozvoja vidieckych mikroregiónov“ ako spracovať strategický dokument programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja združenia vidieckych obcí (autor: Ing.arch. Iveta Kavčáková a kol. - aktualizácia 2014).

Vypracovaním Programu rozvoja obce sa dosiahne zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa jej konkurencieschopnosť pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry.

Program sa spracováva s vnútornými aj vonkajšími rozvojovými aktérmi, ktorí sa môžu rovnocenne zapojiť do programovacieho procesu a priamo počas tvorby dokumentu definujú problémy a predpoklady rozvoja tak, že výsledkom je spoločná dohoda a spokojnosť. Výsledkom tohto má byť kvalitný a uskutočniteľný dokument, ktorý má za sebou mobilizáciu vnútorných zdrojov, hmotných, finančných ale hlavne ľudských, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou implementácie rozvojovej stratégie Programu.

Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov
Zákon č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja §8 cit.

Citácia : §8 Program rozvoja obce

(1) Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.⁶⁾

(2) Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.

(3) Program rozvoja obce vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z

a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,

b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,

d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a

e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

(4) Aktualizácia programu rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby.

(5) Program rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

(6) Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,⁸⁾ je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.

6) § 13 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

8) Zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

Pri programovaní hrá dôležitú rolu práve rozdiel medzi obcou s cca 100 obyvateľmi a menej a obcou s 2000 a viac obyvateľmi. Programovanie touto metódou zohľadňuje skutočnosť, že ide o obec s počtom obyvateľov 661 (ŠÚSR 31.12.2013), ktorá nevyniká výrazným hospodárskym ani sociálnym rozvojom. Nie je možné programovať rozvoj takejto vidieckej obce rovnako ako na úrovni miest. Sociálnymi a ekonomickými partnermi sú priamo obyvatelia obce a tí, ktorí na území obce podnikajú resp. tí, ktorých inštitúcie sa na území nachádzajú.

V prípade obce **Prestavky** ide o tzv. "koncovú" obec s priaznivým dopravným prístupom vo vzťahu k lokalizácii významnejších ekonomických resp. sociálnych aktivít. Prochot má prioritne charakter obytnej obce. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.

PHSR sa spracováva v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou a existujúcimi rozvojovými dokumentmi v zmysle platnej legislatívy. Ako východiská pre definovanie jednotlivých častí PHSR boli aj:

1. Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, MVR SR, apríl 2004
2. Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ENTERPLAN v spolupráci s VOKA, ARVI a BBSK)
3. Koncepcia územného rozvoja Slovenska
4. Územný plán VÚC Banskobystrického kraja
5. PHSKR Banskobystrického kraja
6. Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom
7. Územný plán obce Prestavky
8. Vlastivedný slovník obcí na Slovensku

1.2 Ciele a procesy programovania

Obec Prestavky pristúpila k riešeniu programu obce z dôvodu stanovenia hlavných rozvojových cieľov do budúceho obdobia do roku 2020. Programovacie obdobie je zhodné s programovacím obdobím Národnej stratégie rozvoja SR vo väzbe na programovacie obdobie EÚ. Cieľom práce na programovaní stratégie rozvoja obce Prestavky je stanovenie cieľového stavu obce v roku 2020 a programovanie krokov teda parciálnych cieľov, opatrení a aktivít na dosiahnutie tohto cieľa. Programovanie prebiehalo na dvoch úrovniach.

1. **Zvnútra** – Plánovanie s verejnosťou v obci
Programovanie s Akčnou plánovacou skupinou
(zástupcovia partnerských a záujmových skupín a podnikateľskou sférou v obci)
2. **Zvonku** - Pohľad a hodnotenie odborníka na riešené územie
(na krajinu, ekológiu, architektúru, dopravu, a iné) z hľadiska existujúcich
a potenciálnych zdrojov (prírodné, fyzické, duchovné, ľudské, a iné)
3. **Dohoda** - Výsledkom programovacieho procesu je dohoda záujmových strán na spoločnej vízii a stratégii rozvoja.

Plánovanie s verejnosťou

Príležitosť vstupu do programovacieho procesu dostali všetci obyvatelia obce vrátane užívateľov územia obce, ktorí boli obcou vyzvaní zúčastniť sa procesu programovania. Účasť bola dobrovoľná a proces transparentný.

Informácia o príprave prác na Programe rozvoja obce bola zverejnená v tlači zo 7.4.2015 2014, na web stránke obce www.prestavky.sk a na verejnej tabuli 7.4.2015 2014. V rámci získavania verejnej mienky boli verejnosti poskytnuté 2 možnosti participácie na programovaní: 1. **Aktívne** - zúčastniť sa na programovaní a osobne prispieť k tvorbe stratégie rozvoja obce alebo **Pasívne** – prostredníctvom ankety, ktorá bola rozoslaná dňa 13.4. 2014 do domácností v obci Prestavky. Uzávierka odosielania ankety bola do 15.5. 2014. Účasť verejnosti bola umožnená aj priebežne počas procesu možnosťou doručenia podnetov, návrhov a riešení na uvedený kontakt. Miestni podnikatelia mali príležitosť reagovať prostredníctvom dotazníka, ktorý im bol zaslaný. Návratnosť možno vyhodnotiť ako uspokojivú, keďže

z celkového počtu obyvateľov sa v ankete vyjadrilo 151 obyvateľov, čo predstavuje 27% obyvateľstva a dotazník zaslali 1 podnikateľ.

Anketa pre občanov obsahovala 16 otázok a priestor na námety na zlepšenie života v obci. Na základe výsledkov z ankety môžeme konštatovať, že medzi prioritné oblasti rozvoja obce patria 1. Deti a mládež, 2. Vzhľad obce a krajiny, 3. Nezamestnanosť. 60% opýtaných považuje obec za bezpečnú a čistú. Najdôležitejšie oblasti, do ktorých by mala obec investovať sú 1. Skrášlenie obce, 2. Deti a mládež, 3. Technická infraštruktúra. Obecný rozhlas zostáva ešte vždy najdôležitejším informačným nástrojom v obci. 63% respondentov považuje za najlepší spôsob komunikácie s vedením obce verejné stretnutia.

Na 1. stretnutí občania a miestni aktéri prišli a hovorili o tom, čo je v obci slabou stránkou a čo navrhujú zmeniť, zrušiť a riešiť, ale aj o tom, čo je silnou stránkou, a čo navrhujú ponechať, obnoviť a rozvíjať. Súčasne sa zaoberali zamyslením sa nad tým, v čom vidia nové možnosti rozvoja, a v čom možné riziká. Takejto analýze problémov hovoríme aj **SWOT analýza** s verejnosťou. Stretnutie začalo želaniami občanov na otázku: „Aká by mala byť naša obec o 10-15 rokov?“. Želanie sa stalo dlhodobou víziou aj pre roky 2015 - 2020. Cieľom stretnutia boli diskusie o možnostiach a predpokladoch rozvoja obce a toho, čo obyvateľ, užívateľ, resp. návštevník od rozvoja očakáva.

Na 2. stretnutí občania a miestni aktéri programovali rozvoj obce do roku 2021. **Výsledkom práce s rozvojovými aktérmi a vyhodnotenia anketového prieskumu verejnej mienky boli priority rozvoja** obce Prestavky podľa rozvoja oblastí ako: ľudia, bývanie, malé a stredné podnikanie, technická vybavenosť, sociálna starostlivosť, ŽP a iné.

Programovanie s Akčnou plánovacou skupinou

Z programovania sa na základe dobrovoľnosti a ochoty spolupracovať vytvorí skupina tzv. **aktívna verejnosť**, ktorá v obci definuje **víziu, SWOT analýzu** územia, jeho potenciál a predpoklady rozvoja, **plánuje a hodnotí priority rozvoja**.

Akčnú skupinu tvoria **aktívni občania, predstavitelia obce, záujmových skupín, podnikateľov, štátnej správy a odborníkov**, ktorých záujmy tvoria základ pre budúci rozvoj.

Súbežne s prácou s verejnosťou odborníci spracovali **Audit územia a zdrojov**, ktorý je zas akýmsi „**pohľadom zvonku**“. Ten hodnotí územie a existujúce zdroje (okrem územia sú to ľudia, príroda, stavby, história, a pod.) , porovnáva s vonkajším prostredím a zohľadňuje vyššie vstupy a požiadavky na územie obce.

Akčná skupina porovnáva obidva pohľady, výsledkom čoho má byť jasná a presvedčivá **spoločná rozvojová stratégia**, teda odpoveď na otázku „**Čo chceme v rozvoji obce dosiahnuť a akým spôsobom**“ za obdobie 7 rokov a čo povedie všetkých k oživeniu a posilneniu a čo zaručí trvaloudržiateľný rozvoj. Práca všetkých zainteresovaných má byť spoločnou dohodou na strategických krokoch smerovaných k spoločnému cieľu.

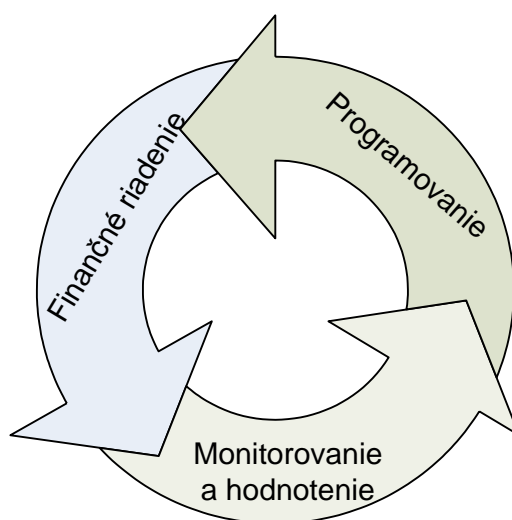

1.3 Štruktúra programu

Analytická časť		Popis a hodnotenie		
		SWOT analýza		
		Smery rozvoja		
		Ciele a priority		Strategická časť
		Stratégia soc. ekon. rozvoja		
		Programovanie		
		Finančné zabezpečenie		
Implementácia		Riadenie programu		
		Monitoring		
		Organizačné zabezpečenie		

Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja pozostáva z týchto troch hlavných procesov:

- programovanie
- finančné zabezpečenie
- monitorovanie a hodnotenie

1.4 Úvodná charakteristika riešeného územia

Región:	okres Žiar nad Hronom
Nadmorská výška:	294 m n.m.
Rozloha:	1501 ha 15,01 km ²
Počet obyvateľov:	661(k 31.12.2013)
Hustota obyvateľstva:	44,04 obyvateľ(ov)/km ²
Prvá písomná zmienka:	1283
Štatistická územná jednotka:	517186 PSČ: 966 01
Adresa obecného úradu:	Prestavky 226, 966 01 Hliník nad Hronom
Webové sídlo:	http://www.prestavky.sk

Obec Prestavky leží v Žiarskej kotline pod zlomovým svahom pohoria Vtáčnik. Odlesnenú východnú časť chotára v kotline s hladko modelovaným povrchom tvoria treťohorné štrky a piesky s vložkami tufitov, menšiu zalesnenú (buk, jedľa) časť v pohorí andezity. Prevládajú hnedé lesné pôdy. Nadmorská výška obce v jej strede je 310 m, v jej chotári 255 - 764 m. Súčasťou obce Prestavky je aj obec Horná Trnávka, ktorá sa z obcou Prestavky zlúčila v roku 1971.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť

Základná charakteristika obce Prestavky

Tabuľka č. 1 a 2

Obec	id. číslo	okres	najnižšia nadm. výška	najvyššia nadm. výška
Prestavky	00320951	Žiar nad Hronom	255	764

Zdroj: ŠÚSR k 31.12.2015

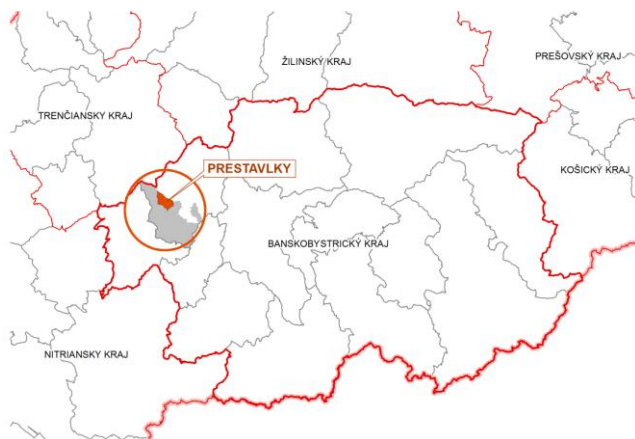
Obec	Kód ZUJ	Rozloha katastra v km ²	Počet obyvateľov v r. 2013	Hustota obyvateľstva v katastri: obyv./ km ²	Výročie prvej písomnej zmenky o obci v r. 2014
Prestavky	517186	15,01	661	44,04	731

Zdroj: Obec 2015

Poloha obce v rámci Slovenska

Poloha obce v rámci kraja

1.5 Širšie územné väzby

Záujmovým územím riešenej obce sú sídla Horná Ždaňa, Dolná Ždaňa, Dolná Trnávka, Lovča, Hliník nad Hronom, Ladomerská Vieska, Lovčica-Trubín a Žiar nad Hronom. So všetkými menovanými sídlami má obec silnejšie, alebo slabšie ekonomické, vzdelávacie, kultúrne, spoločenské, administratívne, dopravné a rodinné vzťahy. Katastrálne územia (k. ú.) Prestavky a Horná Trnávka susedia s k. ú. Trubín, Lovča, Dolná Trnávka, Horná Ždaňa a Prochot.

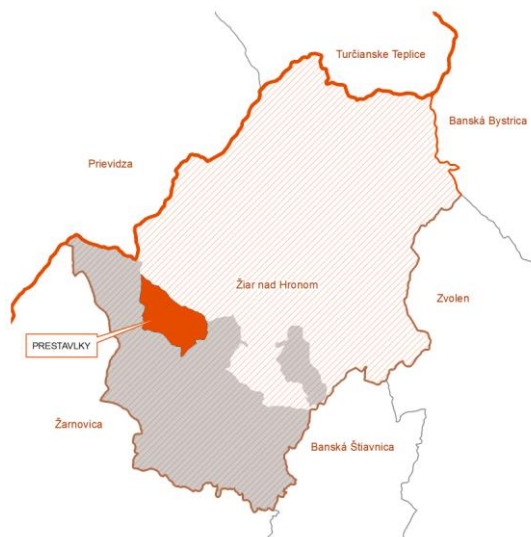
Obec Prestavky leží severne od rozvojovej osi prvého stupňa: nitriansko-pohronská rozvojová os: Trnava – Nitra - Žiar nad Hronom. Dopravne je napojená cez obce Horná a Dolná Ždaňa na Hliník nad Hronom, ktorý leží na uvedenej rozvojovej osi a poskytuje okrem napojenia na nadradenú dopravnú infraštruktúru aj celý rad služieb a pracovné miesta. Cez Hliník nad Hronom a tiež cez Dolnú Ždaňu je dopravne prístupné mesto Žiar nad Hronom, ktoré je centrom osídlenia tretej skupiny, prvej podskupiny (v zmysle Konceptie územného rozvoja Slovenska).

Obec Prestavky je koncovou obcou na dopravnej trase III/06525 Horná Ždaňa – Prestavky. Skladá sa z dvoch častí Prestavky a Horná Trnávka, ktoré boli v minulosti samostatnými obcami. Prestavky majú väzby s obcou Horná Ždaňa, ktorá je sídlom základnej školy aj pre žiakov z Prestaviek a s veľkou obcou Hliník nad Hronom, ktorá je sídlom rozvinutej občianskej a dopravnej vybavenosti a viacerých výrobných firiem.

Poloha obce v rámci Mikroregiónu Hlinické Pohronie

Poloha obce v rámci okresu Žiar nad Hronom

2. ANALÝZA GEOGRAFICKÉHO A ENVIRONMENTÁLNEHO POTENCIÁLU POPIS SÚČASNEJ SITUÁCIE

2.1 Prírodné pomery (v širších súvislostiach)

2.1.1. Geologické pomery

Podložie územia obce Prestavky tvoria tretohorné usadeniny. Západnú časť chotára oddelenú zlomom tvoria pyroklastiká andezitov a pyroxenické andezity. Prevládajú ilimerizované a hnedé lesné pôdy.

Na území obce vyznieva pohorie Vtáčnik do Žiarskej kotliny. Jedná sa o priestor, ktorý výrazne modelovali neovulkanické geologické pochody. Nachádzajú sa tu: svahové hliny, sprašové a polygénne hliny, polygénne hliny, minerálne bohaté zvetraliny vulkanitov, vulkanické horniny a ostatné /bližšie neurčené/ substráty.

2.1.2. Geomorfologické pomery

V zmysle regionálneho geologického členenia Západných Karpát (Mazúr, E., Lukniš, M., in Atlas krajiny SR, 2002) katastrálne územie obce Prestavky je súčasťou Alpsko-himalájskej sústavy, Karpatskej podsústavy, provincie Západné Karpaty, subprovincie vnútorné Západné Karpaty, oblasti Slovenské Stredohorie a celku Žiarska kotlina.

Obec Prestavky sa nachádza v juhozápadnej časti Žiarskej kotliny pod zlomovým svahom pohoria Vtáčnik. Odlesnenú východnú časť chotára s hladko modelovaným povrchom tvoria tretohorné štrky a piesky s vložkami tufitov. Menšiu západnú zalesnenú časť chotára tvoria andezity.

2.1.3. Klimatické pomery

Predstavujú dôležitý určujúci faktor pri konečnom návrhu optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využitia katastrálneho územia. Dôležitú vypovedaciu charakteristiku predstavuje rámcová klimatická charakteristika priestoru katastrálneho územia, ktorá je zohľadnená pri rozhodovacom procese. Pre dokreslenie klimatických podmienok poslúžia vybrané klimatické hodnoty:

Teplota vzduchu

mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
°C	-5,8	-5,1	-1,7	3,1	8,5	12,0	13,9	13,5	10,1	4,5	-0,2	-3,3	4,1

Vlhkosť vzduchu v %

mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
%	86	85	82	80	78	77	78	77	81	87	90	91	83

Oblačnosť a slnečný svit v %

mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
%	70	71	67	61	60	59	58	58	55	66	75	75	65

Zrážky

mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
mm	58	58	58	54	80	94	89	80	60	73	78	63	845

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou

mesiac	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Rok
deň	0,1	0,4	3,6	15,7	26,4	23,0	14,1	1,1	0,1	-	-	-	84,5

Ročný chod priemernej rýchlosti vetra v m/s

mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
m/s	1,9	2,1	2,6	2,4	2,2	2,2	2,3	2,2	2,2	1,8	1,8	1,8	2,1

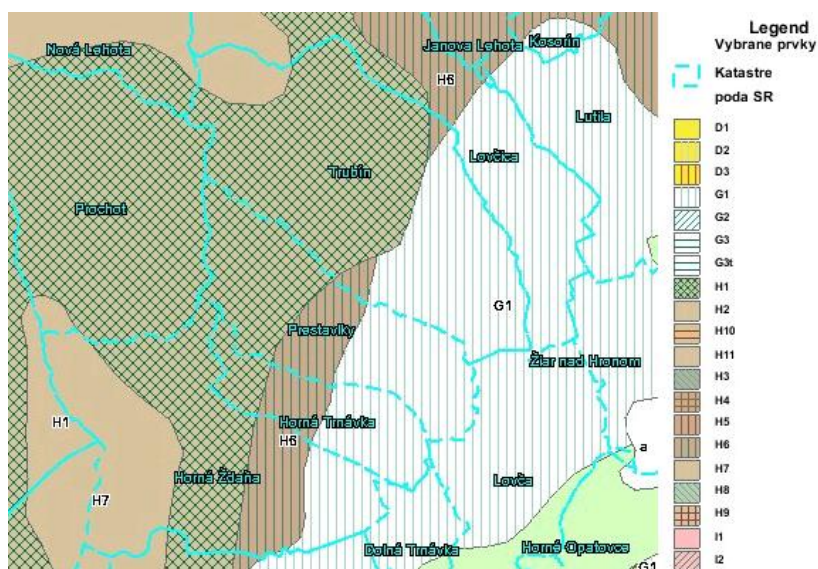
2.1.4. Hydrologické pomery

Riešené katastrálne územie sa nachádza v povodí rieky Hron, ktorá zberá všetky povrchové vody z priestoru. Hydrogeografický systém je lokalizovaný v blízkosti rozvodnicového chrbta, preto prevládajú procesy odnosu nad akumuláciou, dochádza k rýchlemu otečeniu vody do nižších polôh. Na režim povrchového odtoku do značnej miery vplyva celková konfigurácia, rezba reliéfu, ale aj nadmorská výška /vnútrokotlinová pahorkatina/, ktoré podmieňujú rýchlejšie roztápanie snehovej pokrývky, čo sa prejavuje v posunutí maximálnych prietokov v jarnom období. Z hľadiska hydrogeografickej regionalizácie Slovenska môžeme v priestore katastra vyčleniť dva základné regióny, ktoré vyjadrujú priestorové zákonitosti v zásobách podzemných vôd. Pozdĺž riečnych nív vodných tokov v území sa rozkladá región „pórovitých vôd“ riečnych nív, nízkych riečnych terás a náplavových kužeľov so zásobou podzemných vôd v hodnote 2,6 – 4,0 l/s z plochy 1 km. Ostatné územie je charakteristické vrstevnatými až vrstevnato-puklinovými vodami so zásobami okolo 4,0 l/s z plochy 1 km.

2.1.5. Pôdne pomery

V katastrálnom území obce Prestavky prevládajú kambizeme, časté sú aj pseudogleje a luvizeme. Prevládajú stredne ťažké pôdy /hlinité/, s rôznym stupňom skeletnatosti a hĺbkou.

Pôdna mapa

Zdroj: Výskumný ústav pôdoznavectva a ochrany pôdy SR, 2014

H6 - kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodne pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje; zo zvetralín rôznych hornín

H1 - kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodne rankre a kambizeme pseudoglejové; zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín

G1 – pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé; zo sprašových hĺn a svahovín

2.1.6. Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Rastlinstvo je ovplyvnené najmä podnebným, geologickými podmienkami a ľudskými aktivitami. Celé územie bolo pôvodne pokryté bukovými lesmi. Potoky lemovali jelšiny a vrbiny. Po vstupe človeka do územia do bučín boli vtúsené aj dubiny a hrabiny, vo vyšších polohách aj smrekové monokultúry. Vodné toky sprevádzajú brehovité porasty s jelšou sivou, jaseňom štíhlým, rôznymi druhmi vrb a topoľom osikovým. Porasty lúk a pasienkov tvoria najmä trávy traslica prostredná, tomka voňavá, kostrava lúčna, ovsík obyčajný, timotejka lúčna, psiarka lúčna a na pasienkoch psica tuhá a hrebienka obyčajná. Typický lúčny druh sú margaréta biela, ďatelina lúčna, skorocel kopijovitý, štiav kyslý, zvonček rozkladitý, klinček slzičkový. Na nekosené plochy nastupujú jednoliaté porasty ľubovníka škvrnitého. Častá je aj snežienka jarná. Vegetácia v nive Hrona sa považuje za najsevernejšiu teplomilnú vegetáciu.

Živočíšstvo

Geologické podmienky, charakter klímy a aktivity človeka mali rozhodujúci vplyv na formovanie rastlinných biocenóz v území katastra. V lesných komplexoch okrem bežných vtákov žijú aj drobné cicavce ako plch šedý (lesný), veverica obyčajná a pod. Vyskytuje sa tu aj sviňa divá, jeleň obyčajný a srnec hôrny, líška obyčajná, kuna lesná. V blízkosti vôd žijú obojživelníky ako skokan hnedý. Typickými

predstaviteľmi v území sú hraboš poľný a zajac poľný. Z vtákov je typický škovránok obyčajný. Z plazov sa môže vyskytnúť vretenica obyčajná, jašterica obyčajná. Na vody je viazaná aj kačica divá. Na vody potokov je viazaná užovka obyčajná, drozd čvikotavý. V sídle a v jeho blízkosti žijú myš domová, potkan obyčajný. V záhradách možno stretnúť aj ježa východoeurópskeho. Samozrejme sú lastovičky, škorec obyčajný žltouchvost hôrny, rôzne druhy sýkoriek, stehlíky drozdy a hrdličky záhradné.

2.1.7. Chránené územia v katastrálnom území obce a jej okolí

Chránené územia – územná ochrana

V katastrálnom území obce Prestavky nie sú vyhlásené žiadne chránené územia. Nezasahujú do neho ani žiadne ochranné pásma.

V blízkosti obce, smerom na severozápad od jej katastra, sa nachádza oblasť v pásme hygienickej ochrany 2. a 3. stupňa podzemných vôd a povodí vodárenského toku Prochotský potok, ktorého celý úsek v posudzovanom území je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky.

Z hľadiska územnej ochrany prírody vykonávanej v súlade so zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, v blízkosti katastra zo severozápadu sa nachádza časť územia európskeho významu v rámci siete Natura 2000 SKUEV0273 Vtáčnik s 2. stupňom ochrany a CHKO Ponitrie.

Veľkoplošné chránené územia (VCHÚ):

V blízkosti katastra obce Prestavky, smerom na severozápad, sa nachádza **Chránená krajinná oblasť Ponitrie**, zriadená Vyhláškou MK SSR č. 58/1985 Zb. zo dňa 24. júna 1985 v znení Zákona NR SR č. 287/1994 Z.z.

Tabuľka č. 3: Chránené krajinné oblasti

Názov CHÚ	Kategória	Rozloha (ha)	Rok vyhlásenia (novelizácie)	Dôvod ochrany
Ponitrie	CHKO	37 665	1985	zveľaďovanie prírody, najmä Trábeča a Vtáčnika, ich prírodných hodnôt a krajiny s rozptýleným osídlením, zabezpečenie jej optimálneho využívania so zreteľom na všestranný kultúrny, vedecký, ekonomický, vodohospodársky a zdravotno - rekreačný význam.

Zdroj: enviroportal.sk 2015

Maloplošné chránené územia (MCHÚ):

Do katastra obce nezasahujú maloplošné chránené územia. V okolí katastra obce sa nachádza 9 MCHÚ.

Tabuľka č. 4: Maloplošné chránené územia v okolí obce

Názov CHÚ	Kategória	Rozloha (ha)	Rok vyhlásenia (novelizácie)	Stupeň ochrany prírody	Dôvod ochrany
V okolí obce					
Ivanov salaš	CHA	19,28	2000	3.	Územie je významné ako celý biotop s miznúcimi spoločenstvami lúk, pramenísk, horských a podhorských nív potokov s výskytom chránených, ohrozených a veľmi ohrozených druhov flóry a fauny. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/1085
Ostrovica	PP	4,44	1992	4.	Ochrana skal.andezitových útvarov ako výrazného kraj.prvku dokumentujúceho doznievanie sop.činnosti v Z.Karpatoch a násl.procesy mechanického zvetrávania a odokrývania magm. telies v pohorí Vtáčnik, dôležitých z ved.-výskumného,náuč.a kultúrneho hľadiska. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/778
Vtáčnik	NPR	245,62	1950 (1966,1993)	5.	NPR je vyhlásená na ochranu typických vrcholových spoločenstiev buka vystavených extrémnym klimatickým pomerom. Podobné spoločenstvá sú aj v iných pohoriach, kde však vznikli prevažne odstránením vyššie položených spoločenstiev smrečín a kosodreviny. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/483
Buchlov	PR	103,96	1984	5.	Ochrana zachovaných prirodzených lesných a skalných spoločenstiev na morfológicky bohato stvárnenom sopečnom hrebeni pohoria Vtáčnik na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/229

Končítá	PP	1 (OP 28,76)	1973 (1975)	5.	Ochrana geomorfologických hodnôt javu typického pre pohorie Vtáčnik, estetických hodnôt tejto mimoriadne pôsobivej skalnej skupiny, ktorá zatiaľ nebola narušená ťažbou surovín. Je to objekt s náučným významom, estetický prvok krajiny. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/311
Makovište	PR	24,1	1973 (1975)	5.	Hlavným dôvodom ochrany sú výrazné geomorfologické hodnoty a ich relatívna zachovalosť, estetické hodnoty významného prírodného celku Vtáčnika s hl.predpokladmi na využitie ako náučného a osvetovo-výchovného objektu. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/342
Sivý kameň	PP	13,81	1973 (1975)	4.	PP je vyhlásená na ochranu esteticky pôsobivého objektu, ktorý je ukážkou bralného reliéfu vo vulk. pohoriach s výskytom chránených druhov rastlín. Zvyšky zrúcanín stredovekého hradu z 2. pol. 13. storočia. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/414
Biely kameň	PR	115,9	1973 (1975)	5.	Územie predstavuje dominantný bralnatý vrchol v SSV ukončení hl. hrebeňa pohoria Vtáčnik. Jeho význam spočíva v dominantnosti objektu aj v ukážke rozpadu lávových prúdov a zriedkavého výskytu ryolitových telies vo vulkanických komplexoch pohoria Vtáčnik. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/213
Veľká skala	NPR	59,2	1984	5.	NPR je vyhlásená na ochranu fytogeograficky významnej lokality reliktnéj borovice lesnej na zvetrávajúcom vulkanickom podloží Vtáčnika na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/468

Zdroj: enviroportal.sk 2015

PR – prírodná rezervácia
CHKO – Chránená krajinná oblasť
CHA – Chránený areál

NPR – Národná prírodná rezervácia
PP – Prírodná pamiatka

Súvislá európska sústava chránených území NATURA 2000:

Na severozápad od katastra obce Prestavky sa nachádza **územie európskeho významu Vtáčnik** (SKUEV0273), ktorého rozloha je 10 056,59 ha. Zasahuje do katastrálnych území obcí Bystričany, Čereňany, Horná Ves, Kamenec pod Vtáčnikom, Kľak, Lehota pod Vtáčnikom, Oslany, Ostrý Grúň, Píla, Podhradie, Prochot, Radobica, Veľké Pole

Predmetom ochrany sú:

- **Biotopy** - lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, porasty borievky obyčajnej, bezkolencové lúky, vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpskeho stupňa, nížinné a podhorské kosné lúky, nespevnené silikátové skalné sutiny kolinného stupňa, silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, kyslomilné bukové lesy, bukové a jedľové kvetnaté lesy, javorovo-bukové horské lesy, lipovo-javorové sutinové lesy, karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy, eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku
- **Druhy** - plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), vydra riečna (*Lutra lutra*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), dvojhrôť zelený (*Dicranum viride*)

Tabuľka č. 5: **Územia európskeho významu na území mikroregiónu**

Vtáčnik , Identifikačný kód: SKUEV0273	
Výmera	10 056,59 ha
Stupeň ochrany	2
Suť , Identifikačný kód: SKUEV0265	
Výmera	9 041,33 ha
Stupeň ochrany	
Klokoč , Identifikačný kód: SKUEV0264	
Výmera	2 280,83 ha
Stupeň ochrany	

Zdroj: www.sopsr.sk 2014

2.1.8. Životné prostredie

Riešené územie je ohrozované stresovými faktormi prírodnými a antropogénnymi. Z prírodných faktorov tu pôsobia povodne, zosuvy a erózie. Z antropogénnych faktorov tu pôsobia znečistenie ovzdušia, vôd a pôd, kontaminácia hlukom a prachom, poškodenie vegetácie, priemysel, poľnohospodárstvo, svetelné znečistenie, elektromagnetický smog a skládky.

Pôda

Z hľadiska prítomnosti škodlivín a rizikových látok sú pôdy v riešenom území kontaminované dlhodobým ukladaním znečisťujúcich látok z hlinikárne v Žiari nad Hronom. Pôdy sú kontaminované rizikovými faktormi aj z aplikácie chemických prípravkov do pôdy.

Ovzdušie

Stav znečistenia ovzdušia je dlhodobo ovplyvňovaný množstvom emisií, ktorých hlavnými zdrojmi sú priemyselné podniky, tepelné elektrárne spaľujúce fosílna palivá, domácnosti a prevádzka motorových vozidiel. Žiarska kotlina patrí medzi zraniteľné oblasti SR. V uplynulom desaťročí sa situácia zlepšila zmenou technológie výroby hliníka. Najväčším zdrojom znečistenia ovzdušia je dlhodobo Hlinikáreň v Žiari nad Hronom. Podľa výsledkov meraní je najväčšie znečistenie ovzdušia fluórom a pôda je kontaminovaná prvkami: F, Sd, As, Pb, a Hg. Prestavky sa nachádzajú mimo zraniteľného územia Žiarskej kotliny. (patria tam obce Bzenica, Dolná Trnávka, Dolná Ždaňa, Hliník nad Hronom, Lehôtka pod Brehmi, Lovča, Lutíla a Žiar nad Hronom).

Podzemné vody

Podzemné vody sú znečistené dlhodobými vsakmi vyššie uvedených prvkov do podlažia a priesakmi z netesných septikových nádob a žump pri rodinných domoch.

Povrchové vody

Z hľadiska odtokových pomerov patrí riešené územie do oblasti vrchovinno-nížinnej. Hlavným recipientom je tok Prestavického potoka, ktorý pod Prestavkami priberá z pravej strany potok Horná Trnávka. Tok Prestavického potoka je vo väčšej časti zastavaného územia a východne od zastavaného územia upravený. V neupravenom úseku je koryto relatívne hlboké. Potok Horná Trnávka nie je upravený.

Čistota tokov v riešenom území je problematická, vzhľadom na absenciu obecnej kanalizácie a ČOV. Pretrvávajú znečisťovanie splaškovými vodami z komunálnej sféry a z poľnohospodárskej činnosti.

Radónové riziko a žiarenie

V riešenom území bola vyhotovená v roku 2003 „Štúdia – radónový prieskum Žiarskej kotliny“ v rámci ktorej došlo k rozšíreniu poznania plošnej distribúcie radónového rizika v danej oblasti. Percento zastúpenia stredného radónového rizika stúplo oproti doterajším zisteniam o 5,4 %.

Tabuľka č. 6: Percentuálne zastúpenie jednotlivých kategórií radónového rizika v riešenom území:

Sídlo	% RP v nízkom riziku	% RP v strednom riziku
Prestavky	90,9	9,1
Horná Trnávka	57,1	42,9

Zdroj: Štúdia – radónový prieskum Žiarskej kotliny, 2003

Prehľad lokalít s najväčším radónovým rizikom s vyznačením možných výstupových ciest radónových emanácií na povrch a pravdepodobných zdrojov radónu je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 7: Prehľad lokalít s najväčším radónovým rizikom v obci

por. č.	sídlo	lokalita	počet bodov RP v jednotlivých kategóriách radónového rizika			max. hodnota nameraná C_A v kBq.m ⁻³	výstupová cesta alebo zdroj rad. emanácie
			nízke	stredné	vysoké		
1	Horná Trnávka	Pri vstupe do hospodárskeho dvora	1	13	1	100,0	tektonika SZ-JV
2	Horná Trnávka	Pri cintoríne	4	11	0	82,1	íly, silty (Nm)

Zdroj: Štúdia – radónový prieskum Žiarskej kotliny, 2003

Sever m. č. Horná Trnávka je budovaný kvartérnymi svahovými ílovitými hlinami a miocénnymi (panón-pont) sladkovodnými ílmi a siltami s preplástkami pieskovcov. Na väčšine zastavaného územia bolo zistené nízke radónové riziko. V strednom radónovom riziku je len územie medzi kostolom a hospodárskym dvorom.

Územie m. č. Prestavky je budované sedimentami výplne Žiarskej kotliny. Vystupujú tu fluválne nívne hliny a piesčité hliny (holocén), pleistocénne deluviálno-fluviálne splachové hliny, kvartérne zosuvné sedimenty a miocénne (panón-pont) sladkovodné íly a sily výplne Žiarskej kotliny. V naprostej väčšine tu prevláda nízke celkové radónové riziko. Vysoká úroveň radónovej emanácie bola zistená iba južne od zastavaného územia. Tu bolo na niektorých bodoch detekované aj vysoké radónové riziko. Výstupovou cestou radónu na povrch je tu pravdepodobne zlomová línia pozdĺž Prestavického potoka Z-V smeru.

Seizmicita územia

Seizmická aktivita územia je výsledkom pôsobenia prírodných síl v zemskej kôre, ktorá sa prejavuje zemetrasením. Na strednom Slovensku majú zemetrasenia ohniská v Štiavnických a Kremnických vrchoch. Za uplynulých 70 rokov bola najvyššia intenzita zemetrasenia v regióne 5° MC z 12° stupnice.

Odpady

Obec Prestavky nemá vo svojom katastrálnom území skládku odpadu a ani sa neuvažuje o jej zriadení. Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci. Všeobecne záväzným nariadením obce o nakladaní s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti zabezpečovaný vrecovým systémom a niektoré druhy odpadov sa zbierajú do 1100-litrových nádob resp. do špeciálneho kontajnera na šatstvo. Odpad je zneškodňovaný na skládkach odpadov v Žiari nad Hronom, ktoré sa nachádzajú v tesnej blízkosti vedľa seba v k.ú. mesta Žiar nad Hronom – Horné Opatovce. V prípade potreby je využívaná aj neďaleká skládka odpadov Bzenica – Uhliská, prevádzkovaná spoločnosťou Bzenex BMP, s.r.o.

Hluk

Centrálna časť obce je zasiahnutá nadmerným hlukom z cestnej dopravy prebiehajúcej po ceste III. triedy. Úroveň hluku je prekročená o cca 10 dB.

2.2. Súčasná krajinná štruktúra (v širších súvislostiach)

Krajinnú štruktúru tvoria súbory prirodzených a človekom čiastočne alebo úplne pozmenených dynamických systémov. Pre naše potreby, pri komplexnom chápaní krajiny je to priestorové rozloženie a vzťahy medzi základnými /tiež komplexnými/ jednotkami krajiny a ich súbormi /geobiokomplexy, geobiocenózy, ekosystémy/. Súčasná krajinná štruktúra, t.j. priestorové rozmiestnenie jej prvkov nám poskytlo rámcovú predstavu o ekologických predpokladoch územia so zreteľom na ich súčasné využívanie.

Súčasná organizácia krajiny katastrálneho územia je postavená na rešpektovaní krajinoekologických podmienok /potenciálu/ priestoru. Priestorové rozmiestnenie jednotlivých prvkov krajiny štruktúry dôsledne vychádza z morfológického charakteru územia /hladko modelovaná vnútrokotlinová pahorkatina/, ich podiel zastúpenia v priestore /priestorová vyváženosť/ potvrdzuje tiež túto skutočnosť. Hoci možno krajinu katastrálneho územia komplexne charakterizovať ako poľnohospodársku s intenzívnym využívaním, napriek tomu spĺňa základné ekostabilizačné,

krajinotvorné, v neposlednej miere aj estetické nároky. Mozaika priestorového rozmiestnenia štrukturálnych prvkov je postavená tak, aby nedochádzalo k nežiadúcim /negatívnym/ prejavom v krajine. Rozptýlená nelesná vegetácia v krajine túto skutočnosť umocňuje, jej súčasné priestorové rozmiestnenie sa môže chápať ako reálna kostra územného systému ekologickej stability. Negatívom v kvalitnej priestorovej organizácii štrukturálnych prvkov sú nevyužívané trvale trávne porasty /najmä v kontaktnej zóne lesnej krajiny s poľnohospodárskou/ s výrazným sukcesným procesom.

Komplexne však možno priestorovú organizáciu jednotlivých prvkov krajinnej štruktúry chápať ako kvalitnú, nevyžadujúcu výrazné priestorové /reorganizácia/ zmeny.

Tabuľka č. 8: Členenie pôdneho fondu v území

Obec	Poľnohospodárska pôda/ha	Lesná pôda/ha	Vodné plochy/ha	Zastavané plochy/ha	Ostatné plochy/ha	Spolu/ha
Prestavky	866,37	459,84	16,63	36,86	120,96	1500,66
% vyjadrenie	57,73	30,64	1,11	2,46	8,06	100,00

Zdroj: ŠÚ SR 2014

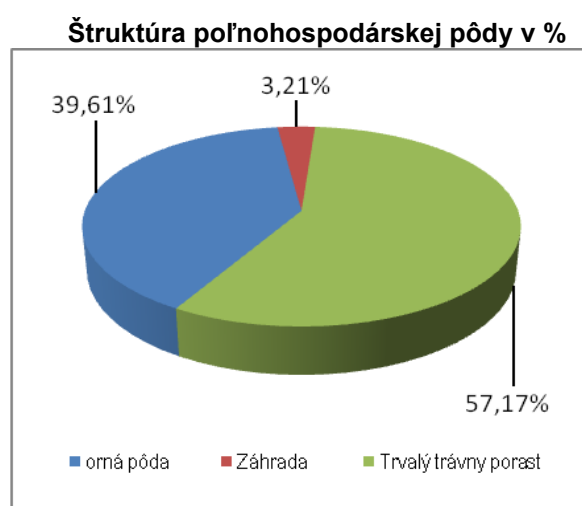
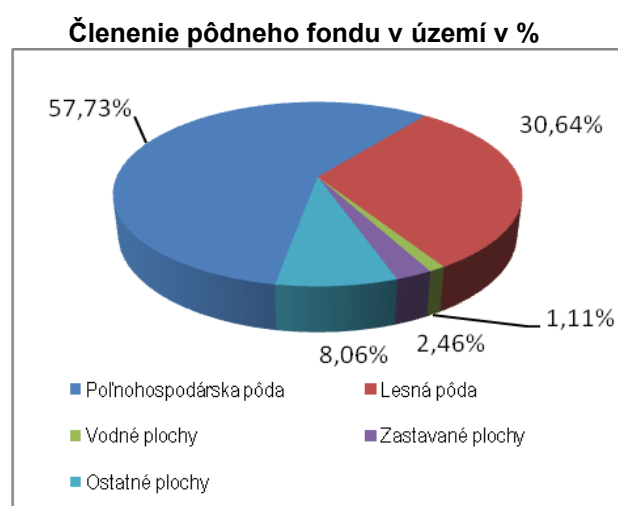
Najdôležitejším faktorom limitujúcim činnosť v priestore katastrálneho územia sú záujmy ochrany prírody a krajiny, ktoré majú najdôležitejšiu váhu a zásadne a vo všeobecnosti ovplyvňujú aktivity spoločnosti v priestore katastra. Technické zásahy do poľnohospodárskeho pôdneho fondu – meliorácie /konkrétne odvodnenia/ prevedené v minulosti postupne strácajú účinnosť. V lesnom pôdnom fonde lesné plochy s funkciou ochrany – ochranné lesy plnia najmä funkciu pôdoochrannú a protieróznú.

V riešenom priestore katastrálneho územia existuje zachovalá sieť mokradí, hoci prevažná časť poľnohospodárskych plôch je odvodnená. Väčšina z nich je zarastená prevažne krovinnou vegetáciou. Predstavujú vzácny a cenný biotop najmä pre svoju zriedkavosť a ohrozenosť. Vyskytujú sa tu aj mnohé chránené druhy flóry a fauny. Mnohé z nich predstavujú pramennú oblasť pre jednotlivé toky, možné je ich klasifikovať ako potenciálne lokálne biocentrá.

Tabuľka č. 9: Štruktúra poľnohospodárskej pôdy

Názov KÚ	orná pôda (ha)	Záhrada (ha)	Trvalý trávny porast (ha)	Sad (ha)	Poľnohospodárska pôda spolu (ha)
Prestavky	343,19	27,85	495,33	0,00	866,37
% vyjadrenie	39,61	3,21	57,17	0,00	100,00

Zdroj: ŠÚ SR 2014

2. ANALÝZA HOSPODÁRSKÝCH, SOCIÁLNYCH A KULTÚRNYCH ZDROJOV

2.3. Urbanistická štruktúra sídla (v širších súvislostiach)

Súčasný urbanistický pôdorys obytnej časti obce je charakteristický čiastočne plošnou formou a čiastočne uličnou formou zástavby v časti Prestavky a plošnou formou zástavby v časti Horná Trnávka. Novšia zástavba, ktorá vznikla v druhej polovici 20. storočia, vznikla založením nových ulíc v časti Prestavky a zahusťovaním zástavby v časti Horná Trnávka.

Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania obce vychádza z rešpektovania všetkých ochranných pásiem, prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES), z existujúceho stavu zástavby a dopravného systému, terénnych podmienok a orientácii k svetovým stranám.

Z demografického vývoja (z prirodzeného prírastku aj migračného tlaku) vyplýva úloha vyriešiť v návrhovom období plochy pre bývanie. Čiastočne sú plochy na bývanie riešené v zastavanom území na voľných parcelných prielukách a rekonštrukciou neobývaných domov. Týmto spôsobom je možné pokryť 40 % potreby. Ostatných 60 % je potrebné vyriešiť na nových plochách v nadväznosti na existujúcu obytnú zástavbu.

Občianska vybavenosť je v súčasnom období sústredená na dvoch miestach v miestnej časti Prestavky (v okolí kostola a pri budove Obecného úradu) a v západnej časti m. č. Horná Trnávka. Chýbajú však niektoré funkcie zodpovedajúce veľkosti obce. Jedná sa najmä o chýbajúce služby a zariadenia sociálnej infraštruktúry. V návrhovom období sa bude občianska vybavenosť vyvíjať aj na princípe ponuky a dopytu a bude úzko súvisieť s kúpyschopnosťou obyvateľov. V obci sú určité rezervy v disponibilite nevyužívaných, alebo čiastočne využívaných budov občianskej vybavenosti. Možnosti sú aj vo využití prízemí rodinných domov na obchody a služby formou rodinných firiem. Rozšírenie plôch občianskej vybavenosti predpokladáme v centre obce v okolí kostola a pri športovom areáli.

Plochy rekreácie sú na území obce veľmi slabo vyvinuté. Sústreďujú sa do športového areálu v severnej časti zastavaného územia. Športový areál má ešte plošnú rezervu na rozšírenie počtu a druhu ihrísk. Vhodné plochy pre rozvoj rekreácie sú severne od zastavaného územia m. č. Prestavky zvanom „pomník starých mládencov“ a pri vodnej nádrži na východnom okraji m. č. Prestavky. Určitý rekreačný potenciál predstavuje aj vodná nádrž v m. č. Horná Trnávka, ktorá si však vyžaduje celkovú rekonštrukciu. Možnosti rozvoja agroturistiky sú v osade Škopcovci. Možnosti pohybovej rekreácie sú v celom zalesnenom území k. ú. po vyznačených a navrhovaných turistických, náučných a cyklistických chodníkoch.

2.4. Kultúrno-historický potenciál

Tabuľka č. 10: Druhovú členenie kultúrnych pamiatok a ich počet

Obec	pamiatky architektúry	pamiatky archeológ.	historické pamiatky	historická zeleň	pamiatky ľud. staviteľstva	pamiatky techniky	výtvarné pamiatky	spolu
Prestavky	1	-	-	-	1	-	-	2

Zdroj: Obec 2015

Prestavky

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1238 pod názvom Poroztolnuk. V roku 1773 mala názov Prestavlk, v roku 1890 je známa pod názvom Majláth, v roku 1920 mala znovu názov Prestavlk (v maďarčine Presztavek). V roku 1283 sa spomína na území šúšolského obvodu. Patrila ostrihomskému arcibiskupstvu, ktoré ju získalo od panstva Šášov. Od roku 1776 patrila banskobystrickému biskupstvu.

V roku 1534 mala 16 domov, v roku 1601 29 domov, v roku 1720 mala mlyn, krčmu a 38 daňovníkov, v roku 1828 mala 55 domov a 361 obyvateľov. V centre obce sa nachádza rím. Kat. kostol z roku 1896. Po roku 1918 sa viacerí obyvatelia vysťahovali, čo sa prejavuje prudkým poklesom počtu obyvateľov v období 1921 – 1930. V roku 1944 sa časť obyvateľov zapojila do SNP. V roku 1947 prebehla čiastočná kolektivizácia poľnohospodárstva – vzniklo menšinové roľnícke družstvo, ktoré sa v roku 1958 stalo celoobecným. Rozpadlo sa po roku 1998.

Pôvodná zástavba obce vznikla vo forme potočnej radovej dediny. Bola tvorená omazanými a obielenými drevenými zrubovými trojpriestorovými domami s hĺbkovou zástavbou bytov a hospodárskych priestorov /aj s otvorenými dvormi/. V súčasnosti už prevládajú domy z kameňa a tehál. Niektoré ľudové domy majú vo dvornej časti stĺpovú lodžiu. Pôvodné domy mali sedlové strechy s podlomenicou a boli pokryté slamou, neskôr pálenou škridlou.

Horná Trnávka

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1388 pod názvom Thornoka Superior. Patrila hradu Šášov, od roku 1517 hradu Revište a od roku 1601 znovu panstvu Šášov. Po vymretí Dóczyovcov bola v správe Banskej komory. V roku 1601 mala 44 domov, v roku 1720 mala dva mlyny, v roku 1828 mala 43 domov. V roku 1773 sa už spomína pod názvom Horná Trnávka – maďarsky Felsőtárnok. Obyvatelia sa väčšinou živili poľnohospodárstvom. Po roku 1918 sa viacerí obyvatelia vysťahovali. V roku 1944 sa obyvatelia obce zapojili do SNP. V roku 1957 prebehla kolektivizácia poľnohospodárstva – vzniklo Jednotné roľnícke družstvo. Rozpadlo sa po roku 1998.

Pôvodná zástavba obce vznikla vo forme potočnej radovej dediny. Bola tvorená omazanými a obielenými kamennými trojpriestorovými domami na ktoré nadväzovali hospodárske budovy. Ľudové domy mali sedlovú strechu so štítom z dosiek a podlomenicou, boli pokryté stupňovito ukladanou slamou na hrebeni upevnenou drevenými koníkmi, neskoršie boli domy pokrývané pálenou škridlou. Vchod do pitvora býval zvýraznený výpuskom. V súpisu pamiatok na Slovensku je zapísaná kaplnka sv. Cyrila a Metoda z konca 19. storočia prestavaná v roku 1930. Na jej mieste bol postavený nový r. k. kostol, ktorého vysviacka sa uskutočnila v roku 1998.

V riešenom území sa nenachádza žiadne pamiatkové územie ani žiadne ochranné pásmo pamiatkového územia. V obci sa nachádza jedna kultúrna pamiatka zapísaná v zozname národných kultúrnych pamiatok Slovenska. Ide o ľudový dom s hospodárskymi časťami v m. č. Hornej Trnávky, za národnú kultúrnu pamiatku bol vyhlásený v roku 2012. V súpisu pamiatok na Slovensku je uvedený kostol Najsvätejšej trojice v m. č. Prestavky z roku 1896, prestavaný v roku 1930. V m. č. Horná Trnávka je uvedená kaplnka sv. Cyrila a Metoda z konca 19. stor. prestavaná v roku 1930. V zmysle platných legislatívnych noriem je pri príprave a realizácii stavieb nutné postupovať v zmysle platného stavebného a pamiatkového zákona.

V riešenom území nie sú evidované archeologické lokality. Nie je však vylúčený výskyt archeologických nálezov. V zmysle platného pamiatkového zákona je pri príprave a realizácii stavieb nutné postupovať v zmysle platného stavebného a pamiatkového zákona.

Tabuľka č. 11: Národné kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu

Obec	č.úzpf	unifikovaný názov KP	vznik	sloh	dátum zápisu
Prestavky	11845/1	Dom ľudový s hosp. časť.	Zač. 20. St.	Ľudové staviteľstvo	13.6.2012

Zdroj: KPU a Obec 2015

Tabuľka č. 12: Prehľad kultúrnych a historických zdrojov – hmotné zdroje, pamätihodnosti

Obec	Pamätihodnosť
Prestavky	<ul style="list-style-type: none"> • rímsko-katolícky Kostol Najsvätejšej Trojice, vysvätený v roku 1998 • ľudový dom s hospodárskymi časťami

Zdroj: Obec, 2015

NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO:

Súčasťou kultúrneho dedičstva sú ľudové tradície, zvyky, pôvodné remeslá, etnografické prejavy (slovesná a hudobná kultúra, odev, nástroje, výrobky), folklórne slávnosti a expozície významných osobností.

Kultúra v súčasnej recesii spoločnosti prežíva vo veľmi skromných podmienkach z dôvodov nutnosti prvoradého riešenia základných sociálnych potrieb obyvateľov a minimalizácie výdavkov na kultúru. Markantne sa táto situácia prejavuje v podmienkach vidieka, kde sa programové voľby obmedzujú len na miestne ľudové a ochotnícke predstavenia a často iba na príležitostné spoločenské podujatia (svadby, hostiny, kary, a pod.). Významný posun nastal v posledných rokoch v organizovaní zaujímavých podujatí kultúrneho, spoločenského, aj športového významu.

Rodáci, významné osobnosti

prof. Ing. Vladimír Bálež, DrSc. – vedec

- člen Výboru Európskej federácie chemického inžinierstva, člen Európskej akadémie vied a umení, externý poradca ministra školstva, v rokoch 2003 – 2011 rektor STU Bratislava, radca Slovenskej republiky v Európskom hospodárskom a sociálnom výbore v Bruseli (2006-2010)

Ladislav Beňo – spisovateľ

- bol učiteľom, výskumným pracovníkom a napokon vedúcim redaktorom Slovenského pedagogického nakladateľstva v Bratislave. V literárnej tvorbe sa opieral o osobné zážitky z protifašistického boja a povojnových politických zápasov.

Ján Augustín Beňo – kňaz

- salezián don Ján Augustín Beňo je všeobecne známa osobnosť v cirkevnom prostredí na Slovensku a v strednej a východnej Európe. Je zakladateľom hnutia Nazaret a sekulárneho inštitútu Betánia. Jeho duchovná tvorba obsahuje viacero kníh a mnoho zvukových záznamov. Niektoré jeho práce vyšli vo viacerých i cudzojazyčných vydaniach.

Obec nemá veľmi významnú históriu v porovnaní s inými obcami mikroregiónu, historicky bola viac poľnohospodárskou obcou s folklórnym zázemím a bohatými tradíciami.

2.5. Demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov

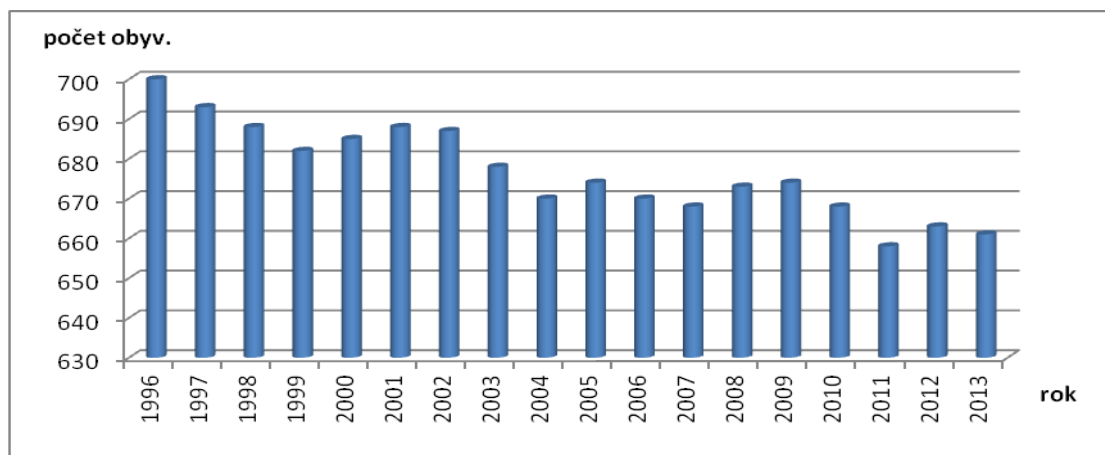
Celkovo možno konštatovať, že v obci Prestavky je v horizonte rokov 1996 – 2013 dochádza k úbytku počtu obyvateľov, ako znázorňuje aj nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 13: Prehľad počtu obyvateľov v obci v rokoch 1996-2013

Obec/rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Prestavky	700	693	688	682	685	688	687	678	670
Obec/rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Prestavky	674	670	668	673	674	668	658	663	661

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Graf - Vývoj počtu obyvateľov

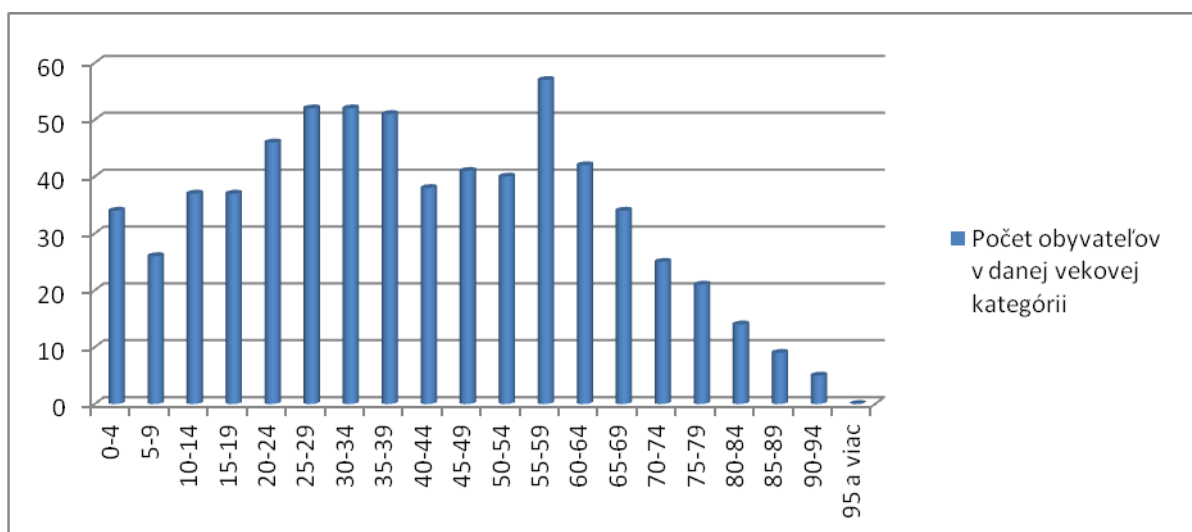

Tabuľka č. 14: Vekové zloženie obyvateľstva k 31.12.2013

Vek ,Veková skupina, ukazovateľ	Obec Prestavky	Vek ,Veková skupina, ukazovateľ	Obec Prestavky
0-4	34	50-54	40
5-9	26	55-59	57
10-14	37	60-64	42
15-19	37	65-69	34
20-24	46	70-74	25
25-29	52	75-79	21
30-34	52	80-84	14
35-39	51	85-89	9
40-44	38	90-94	5
45-49	41	95 rokov a viac	0

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Graf - Vekové zloženie obyvateľstva

Tabuľka č. 15: Pohyb obyvateľov 1996 – 2013 (celkový prírastok/úbytok obyvateľstva)

Obec/rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Prestavky	9	-7	-5	-6	3	3	-1	-9	-8
Obec/rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Prestavky	4	-4	-2	5	1	-6	-10	5	-2

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Pričiny trendov v demografických pohyboch

Najvyšší počet obyvateľov za posledných 100 rokov bol v Prestavkách v roku 1921 a to 606 obyvateľov a v Hornej Trnávke v roku 1910 a to 345 obyvateľov. V roku 1971 boli obidve obce administratívne spojené. Ďalšie demografické údaje sú preto vykazované spoločne. V období 1980 – 1990 bol zaznamenaný najväčší úbytok obyvateľstva spôsobený najmä emigráciou do iných častí Slovenska i do zahraničia. Tento trend doznieval ešte aj v ďalšom desaťročí. V posledných rokoch sa demografická situácia javí ako stabilizovaná.

Tabuľka č. 16: Priemerný vek, index starnutia*

Obec	Muži		Ženy		Spolu	
	Priemerný vek	Index starnutia	Priemerný vek	Index starnutia	Priemerný vek	Index starnutia
Prestavky	39,09	85,11	43,29	136,00	41,20	111,34

Zdroj: ŠÚ SR 2014

* Index starnutia: Počet osôb v poproduktívnom veku k osobám v predproduktívnom veku.

Index starnutia je výrazne vyšší ako je priemer na Slovensku (88,34%) za rok 2013. Celkový index starnutia v obci Prestavky je 111,34 tzn. na 97 detí do veku 14 rokov pripadá 108 osôb starších ako 65 rokov.

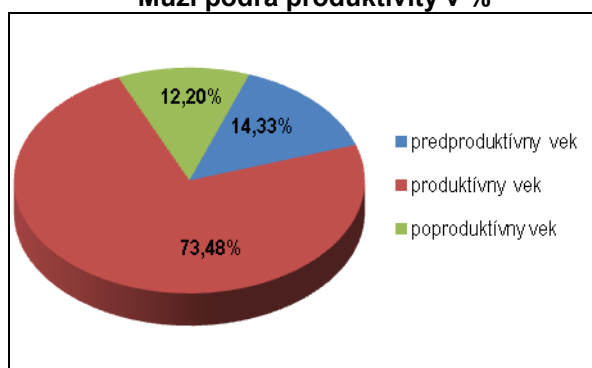
Z hľadiska vekovej štruktúry obec sa približuje celoslovenskému priemeru v jednotlivých kategóriách. V poproduktívnom veku je obec mierne nad slovenským priemerom, ktorý je na úrovni 13,5% a obec má 16,34%. V predproduktívnom veku je celoslovenský priemer 15,3% a obec má 14,67% a v produktívnom veku je celoslovenský priemer 71,1% a obec má 68,99%.

Tabuľka č. 17: Štruktúra populácie územia podľa produktivnosti k 31.12.2013

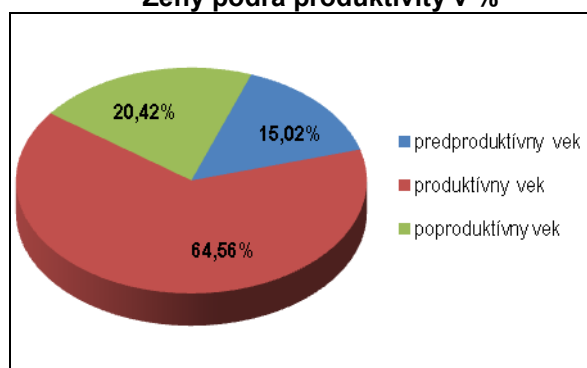
Obec/rok 2013	Predproduktívny vek		Produktívny vek		Poproduktívny vek		Počet obyvateľov	
	14,67		68,99		16,34		661	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Prestavky Vyjadrenie v %	14,33	15,02	73,48	64,56	12,20	20,42	328	333

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Muži podľa produktivity v %

Ženy podľa produktivity v %

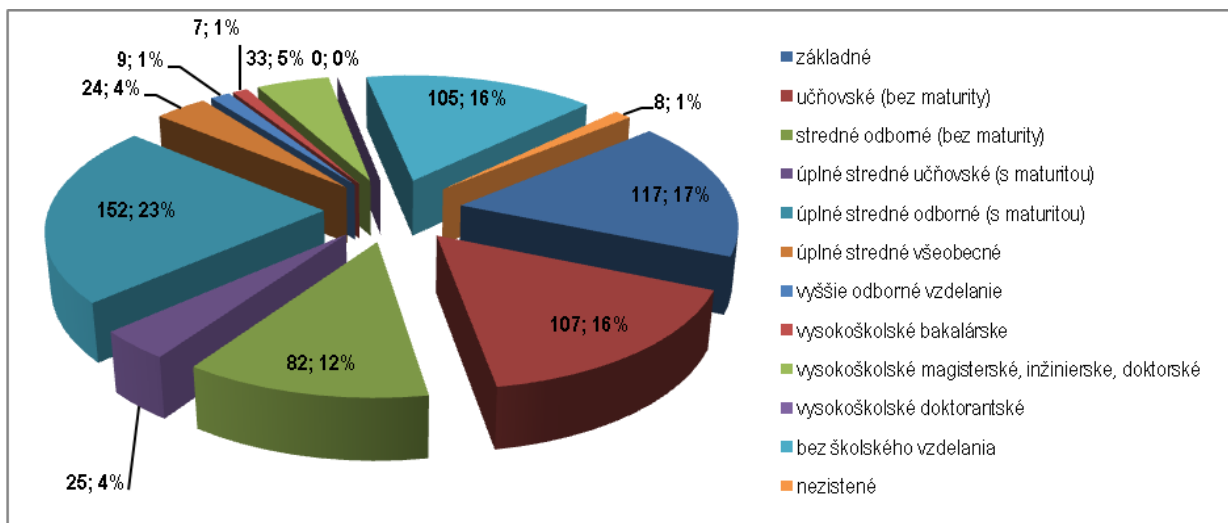
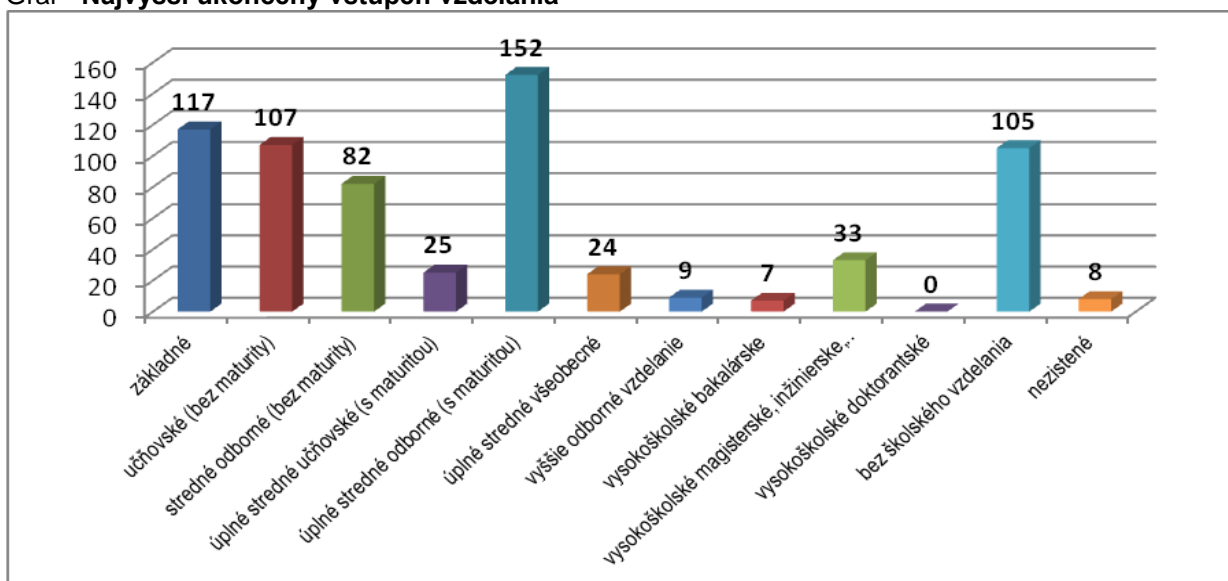
Vzdelanostnú úroveň obyvateľov dokumentuje tabuľka č.13:

Tabuľka č. 18: Najvyššie skončený stupeň vzdelania obyvateľstva, rok 2011

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Spolu	%
Základné	117	17,49
Učňovské (bez maturity)	107	15,99
Stredné odborné (bez maturity)	82	12,26
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	25	3,74
Úplné stredné odborné (s maturitou)	152	22,72
Úplné stredné všeobecné	24	3,59
Vyššie odborné vzdelanie	9	1,35
Vysokoškolské bakalárske	7	1,05
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	33	4,93
Vysokoškolské doktorantské	0	0,00
Bez školského vzdelania	105	15,70
Nezistené	8	1,20
Úhrn	669	100,00

Zdroj: SOBD 2011

Graf - Najvyšší ukončený vstupeň vzdelania

Úroveň vzdelania obyvateľstva v produktívnom veku je znázornená v grafe. Pomerne veľké zastúpenie má skupina bez školského vzdelania a so základným vzdelaním vyše 33%. Uvedené vyvažuje skupina, ktorá má vzdelanie s maturitou a jej zastúpenie je vyše 31%.

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra negatívny pomer. Záujem o vyššie vzdelanie je silne demotivovaný skutočnosťou, že stagnuje trh práce a v obci a jej okolí nie sú pracovné príležitosti, ktoré by takéto vzdelanie vyžadovali. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, ako aj počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

Vyše 96% má obyvateľstvo obce slovenskú národnosť, okrem toho je v obci čiastočne zastúpená aj rómska národnosť.

Z hľadiska vierovyznania dominantná časť obyvateľov sa hlási ku rímskokatolíckemu vierovyznaniu (88 %) a ďalšia skupina s významnejším zastúpením tvorí je skupina obyvateľstva bez vierovyznania (7,6%).

Tabuľka č. 19: Národnostné a etnické zloženie obyvateľstva v obci

Národnosť	slovenská	maďarská	rusínska	židovská	ukrajinská
Územie spolu: 669	638	-	-	-	-
Národnosť	poľská	nemecká	česká	rómska	ostatné, nezistené
Územie spolu: 669	1	-	1	4	25

Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka č. 20: Zloženie obyvateľstva – vierovyznanie v obci

Rímsko-katolícka cirkev	Kresťanské zbory	Evanjelická cirkev augburs. vyznania	Evanjelická cirkev metodistická	Pravoslávna cirkev	Novoapoštolská cirkev
589	3	1	-	-	-
Českoslov. husitská	Cirkev bratská	ostatné	Bez vyznania	Nezistené	
-	-	-	51	25	

Zdroj : SOBD 2011

2.6. Technická infraštruktúra

Obec je elektrifikovaná a aj plynofikovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. V obci je zabezpečené odvádzanie dažďovej vody prícestnými priekopami. Obec je pokrytá signálom mobilných sietí jednotlivých operátorov. Pripojenie na internetovú sieť je na dobrej úrovni. Obec disponuje analógovou telefónnou ústredňou.

Tabuľka č. 21: Vybavenosť územia infraštruktúrou

Obec	vodný zdroj	plyn	min. prameň	term. prameň	vodovod	kanalizácia splašková	ČOV	televíz. signál	digit. ústredňa	vykurovanie
Prestavky	áno	áno	nie	nie	áno	nie	nie	áno	nie	TP – uhlie a drevo, plyn, EL

Zdroj: UPN obce Prestavky 2007

Zásobovanie pitnou vodou

Obec má vybudovaný obecný vodovod. Zdrojom vody sú dva pramene pod ktorými sú vybudované dva vodojemy s kapacitou 100 m³.

Obecný vodovod bol postavený v roku 1954 v akcii „Z“. Zdrojom vody bol prvý vrt – HVP 1 s výdatnosťou 2-3 l.s⁻¹, voda z neho je privádzaná do vodojemu s kapacitou 100 m³, odkiaľ je gravitačne zásobovaná časť obce Prestavky.

Vzhľadom na nedostatok vody pre obidve časti obce bol v roku 1988 vybudovaný vrt HVHT 1 s výdatnosťou 4 l.s⁻¹. Pretože voda v tomto zdroji má vysoký obsah mangánu a železa bola zároveň vybudovaná úpravňa vody, ktorá zabezpečuje zníženie uvedených prvkov na normu prípustnú úroveň. Upravená voda zo zdroja je akumulovaná v novovybudovanom vodojeme s kapacitou 100 m³, odkiaľ je pitnou vodou zásobovaná časť Prestavky a časť Horná Trnávka. Obidva vodovodné systémy sú navzájom prepojené. Samostatné usadlosti sú zásobované z vlastných studní. V obci je 100 % obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z obecného vodovodu.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

V obci nie je vybudovaná obecná kanalizácia. Splaškové vody z komunálnej sféry sú odvádzané do žump a septikov, resp. priamo do miestnych tokov.

Odvádzanie povrchových vôd

Povrchové vody sú odvádzané prícestnými priekopami do miestnych tokov, resp. vsakmi do terénu.

Ochrana pred povodňami

Obec má schválený Povodňový plán z 20. 1. 2006. Vyhlasujú sa tri stupne povodňovej aktivity: I. stupeň stav bdlosti ; II. stupeň stav pohotovosti ; III. stupeň stav ohrozenia. Stav ohrozenia sa vyhlasuje pri dosiahnutí vodného stavu 135 cm na potoku Prestavky - dedina; 115 cm na potoku Prestavky - Lazina a 95 cm na potoku Horná Trnávka. Zriadená je predpovedná, hlásna a varovná povodňová služba.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Prestavky a Horná Trnávka sú zásobované elektrickou energiou z 22 kV vzdušného vedenia č. 465 z ktorého sú prevedené VN prípojky k trafostaniciam.. Pre zásobovanie obcí slúžia nasledovné trafostanice:

51/01 Prestavky - obec1	- 400 kVA
51/02 Prestavky - obec2	- 250 kVA
51/03 Prestavky - PD	- 250 kVA
51/04 Horná Trnávka - kostol	- 250 kVA
51/05 Horná Trnávka - obec2	- 250 kVA
51/51 Horná Trnávka - PD	- 100 kVA

NN sekundárne rozvody 3x400/230 V po obci sú prevedené väčšinou holými vodičmi AlFe na betónových stĺpoch alebo drevených pätkovaných stĺpoch. V určitých úsekoch sú vzdušné vedenia doplnené aj závesnými káblami RETILENS.

Verejné osvetlenie

Vonkajšie osvetlenie je riešené výbojkovými svietidlami osadenými na stĺpoch sekundárnej NN siete. Rozvod pre napájanie verejného osvetlenia je prevedený vodičmi AlFe6 16 mm², ktoré sú napojené zo skríň RVO pre ovládanie osvetlenia.

Plynofikácia

Obec je plynofikovaná. Regulačná stanica plynu VTL/STL je umiestnená východne od zastavaného územia pri ceste k vodnej nádrži.

Telekomunikácie

Slaboprúdové rozvody

Po obci sú prevedené rozvody miestneho rozhlasu, ktoré sú napojené z rozhlasovej ústredne umiestnenej na obecnom úrade. Rozvody miestneho rozhlasu sú prevedené na stĺpoch NN siete alebo na samostatných oceľových stĺpoch.

Telefónna sieť

Obecná telefónna sieť je napojená na novú telefónnu ústredňu v obci Horná Ždaňa. Na pevnú telefónnu sieť je napojených 50 % domácností. Rozvody sú vedené v zemi.

Rádiokomunikácie a signál mobilných operátorov

Poloha obce v relatívne vysokej nadmorskej výške umožňuje dobrý príjem rozhlasových a televíznych programov šírených vysielačmi do Žiarskej kotliny. Podobná situácia je aj v šírení signálu mobilných operátorov.

Zásobovanie teplom

Hlavným znečisťovateľom ovzdušia boli v minulosti komínové splodiny pri kúrení pevnými palivami. V súčasnosti najmä fakt zavedenia plynu spôsobil ústup kúrenia tuhým palivom. Taktiež množstvo domácností využíva na kúrenie elektrickú energiu.

Minerálne vody

Na území katastra sa nenachádzajú minerálne pramene.

Doprava

Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci, vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením a charakterom územia. Najvýraznejším trendom nielen v tunajšej doprave za uplynulé roky je výrazný rast individuálnej automobilovej dopravy na úkor verejnej osobnej dopravy.

Tabuľka č. 22: **Stav dopravnej infraštruktúry**

Obec	MHD	Dĺžka miestnych komunikácií	Počet autobusových zastávok	Autobusové prístrešky	Vlak	Benzínová pumpa	Dĺžka chodníkov v obci
Prestavky	SAD Zvolen	5518,5 m	4	3	nie	nie	250 m

Zdroj: Obec 2014

Súčasný stav komunikačnej siete

Dopravný systém riešeného územia zodpovedá charakteru koncovkej obce.

Prístup smerom od Hliníka nad Hronom do obce Prestavky tvorí cesta III. trieda č. 065025, ktorá tvorí prieťah obcou a vo východnej časti obce aj končí. Pripojenie obce na nadradenú komunikačnú sieť – na rýchlostnú komunikáciu I/65 - je zabezpečené južne od obce v Hliníku nad Hronom. Ďalšie

napojenie na I/50 je zabezpečené východným smerom prostredníctvom cesty III/050075 v Žiari nad Hronom. Prípojná cesta v intraviláne obce plní funkciu obslužných komunikácií.

Cesta III/062025 vedie od križovatky s cestou III/06623 za obcou Horná Ždaňa a vedie v dotyku s miestnou časťou Horná Trnávka do obce Prestavky, kde je ukončená. Komunikácia je v úseku Horná Ždaňa – Prestavky rekonštruovaná – nový kryt bez mestskej úpravy.

Hromadná doprava

Hromadná preprava osôb je zabezpečovaná prímestskou autobusovou dopravou, ktorú zabezpečuje SAD Zvolen.

Do obce premávajú linky:

- Žarnovica – Hliník nad Hronom – Prestavky – Prochot
- Žiar nad Hronom – Hliník nad Hronom – Prestavky – Prochot
- Žiar nad Hronom – Lovča - Hliník nad Hronom – Prestavky – Prochot

V obci sú umiestnené autobusové zastávky v počte 3 na zberných komunikáciách. Zastávky sú v prevažnej miere umiestnené na komunikáciách bez samostatných vybočovacích pruhov.

Železničná doprava

Priamo v katastri obce sa nenachádza železničná stanica, ani neprechádza železničná trať. Najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy je v Hliníku nad Hronom, vo vzdialenosti 7 km.

Statická doprava

Hlavné plochy statickej dopravy sú alokované v priestoroch pri budovách občianskej vybavenosti obce.

Vodná doprava

V riešenom území nie sú podmienky pre existenciu vodnej dopravy.

Letecká doprava

Najbližšie letisko je na Sliači vzdialené cca 44 km.

Zásobovanie vodou možno považovať za vyhovujúce, je po rekonštrukcii. V pomerne zlom až nevyhovujúcom stave sú však niektoré miestne komunikácie. Odkanalizovanie obce a čistička odpadových vôd chýba, čo má negatívny vplyv na stav životného prostredia v obci.

Elektrické rozvody a kapacita je vo vyhovujúcom stave, do budúcnosti sa uvažuje s prepojením siete VN v Prestavkách s obcou Lovča Trubín. Signál mobilnej siete je vyhovujúci (Orange, O2 aj T-Mobile). Plynovod vyhovuje a do väčšej miery sa využíva na vykurovanie domácností cca 55%. Zvyšok domácností vykuruje tuhým palivom a elektrikou avšak tou len minimálne. TV signál je dobrý (DIGI, Skylink a Magio). Vedenie miestneho rozhlasu je zastarané, do budúcnosti sa uvažuje s jeho rekonštrukciou a zavedením bezdrôtového rozhlasu. Verejné osvetlenie je po rekonštrukcii ale plánuje sa jeho rozšírenie. Miestne komunikácie sú v niektorých častiach obce až v havarijnom stave napr. Ulica Za obchodom Jednoty v Prestavkách, časti Podhora v Prestavkách drahý, cesta k rómom, cesta k p. Slašťanovi a prepojenie na Lovčicu Trubín. V Hornej Trnávke je to ulica od p. Kamogiho, p. Adamcovej, p. Černáka, p. Zámorevej, p. Haringovej k potoku, po kultúrno spoloč. centrum. Rekonštrukcia autobusových zastávok je plánovaná v blízkej budúcnosti. Počet autobusových spojov je dostatočný avšak je potrebné spojenie trasy spojov predĺžiť až na námestie Jánik.

2.7. Sociálna infraštruktúra – občianska vybavenosť a bývanie

V nasledujúcich tabuľkách je poskytnutý prehľad o existencii základných aj doplnkových zariadení občianskej vybavenosti v obci. Ide o vybavenosť v oblasti technickej infraštruktúry, služieb, sociálnych služieb, zdravotníctva, školstva a športového vyžitia. Text „áno“ znamená existenciu daného zariadenia v obci (vzhľadom a meniaci sa stav sa neudáva počet zariadení).

V obci sa nachádza obecný úrad, obchod s potravinami a zmiešaným tovarom, a tiež aj pohostinstvo.

V obci sa nachádza materská škola. Základná škola sa v obci nenachádza. Žiaci dochádzajú do Základnej školy v Hornej Ždani, prípadne do ZŠ v Hliníku nad Hronom alebo v Žiari nad Hronom. Základná umelecká škola s regionálnym významom je v Hliníku nad Hronom a v Žiari nad Hronom a stredné školstvo v okresnom meste.

V každej časti obce, t.j. v Prestavkách, aj v Hornej Trnávke je vybudovaný kultúrny dom. Celkovo sú teda v obci dva kultúrne domy.

Taktiež sa v každej časti obce nachádza rímsko-katolícky kostol a cintorín, avšak obec nemá vlastnú farnosť, ale spadá ako filiálka pod farnosť Horná Ždaňa.

Tabuľka č. 23: Sociálna infraštruktúra v obci

Obec	administratíva	poštová schránka	obchod	espresso	pohostinstvo	kaderníctvo	kino
Prestavky	Obecný úrad	áno	áno	nie	áno	áno	nie

Obec	lekár obvodný	lekár pediater	zubár	lekárne	MŠ	ZŠ - 1. stupeň	ZŠ - 2. stupeň
Prestavky	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie

Obec	kostol RKC	kaplnka modlitebňa	zvonica	kult. dom	knižnica	pamät. izba	rozhlás	dom smútku	cintorín
Prestavky	áno	nie	nie	áno	áno	áno	áno	áno	áno

Obec	telocvičňa	kúpalisko	lyžiarsky vlek	futbalové ihrisko	vol/tenis ihrisko	klzisko
Prestavky	áno	nie	nie	áno	áno	nie

Obec	verejne prístupný internet, miesto	www stránky obce	propagačný materiál	noviny	informačné strediská
Prestavky	áno	áno	áno	áno	nie

Zdroj: Obec 2015

Tabuľka č. 24: Školstvo, sociálna pomoc - stav objektov a rozvojové zámery

Obec	Objekty s nevyhovujúcim stavebným – technickým stavom	Málo využívané objekty	Objekty s nepostačujúcou kapacitou	Vlastníctvo objektu/prevádzkovateľ zariadenia
Prestavky	Materská škôlka	nie	nie	obec

Zdroj: Obec 2015

Tabuľka č. 25: Prehľad a popis inštitúcií pôsobiacich v území

Obec	Miestna úroveň	Regionálna úroveň	Národná úroveň
Prestavky	- obecný úrad - obecná knižnica	-	-

Zdroj: Obec 2015

Tabuľka č. 26: Verejné a iné služby - situácia

Obec	Obchod a služby	Administratíva
Prestavky	- 2 x predajňa potravín - 1 x pohostinstvo - Ubytovňa	- Obecný úrad

Zdroj: Obec 2015

Tabuľka č. 27: Stav objektov verejných budov

Obec	Objekty s nevyhovujúcim stavebným – technickým stavom	Málo využívané objekty, služby	Objekty, služby s nepostačujúcou kapacitou	Vlastníctvo objektu/prevádzkovateľ zariadenia
Prestavky	Sociálne zariadenie pri ihrisku PRESTAVLKY	-	-	obec
	Futbalové šatne	-	-	obec
	Kultúrny dom a obecný úrad Prestavky	-	-	obec
	Obecné dielne	-	-	obec

Zdroj: Obec 2015

Tabuľka č. 28 : **Známe rozvojové zámery v oblasti verejných a iných služieb**

Obec	Známe rozvojové zámery	Vlastníctvo objektu
Prestavky	<ul style="list-style-type: none"> rekonštrukcia verejných priestranstiev rekonštrukcia oplozenia cintorínov rekonštrukcia miestnych komunikácií obnova autobusových zastávok zateplenie materskej školy zateplenie a výmena okien - Kultúrny dom Prestavky oprava poľných ciest oprava futbalových šatní a rekonštrukcia verejných WC pri futbalových šatniach 	obec

Zdroj: Obec 2015

Tabuľka č. 29: **Náklady na prevádzku verejných obecných zariadení**

Ukazovateľ/Rok	2011	2012	2013	2014
Výdavky v Euro	199147,92	184267,65	191493,09	195612,05

Zdroj: Obec 2015

Domový fond

Obyvateľstvo obce na bývanie využíva predovšetkým rodinné domy alebo budovy s jedným bytom. Najväčší rozvoj bytovej výstavby zaznamenala obec v rokoch 1946-1952. V obci je evidovaných celkom 247 bytov. Celkový počet obývaných bytov v obci dosahuje 200, neobývaných bytov 47. Žiadny byt sa nenachádza v nebytovej budove.

Tabuľka č. 30: **Prehľad bytového fondu podľa obdobia výstavby**

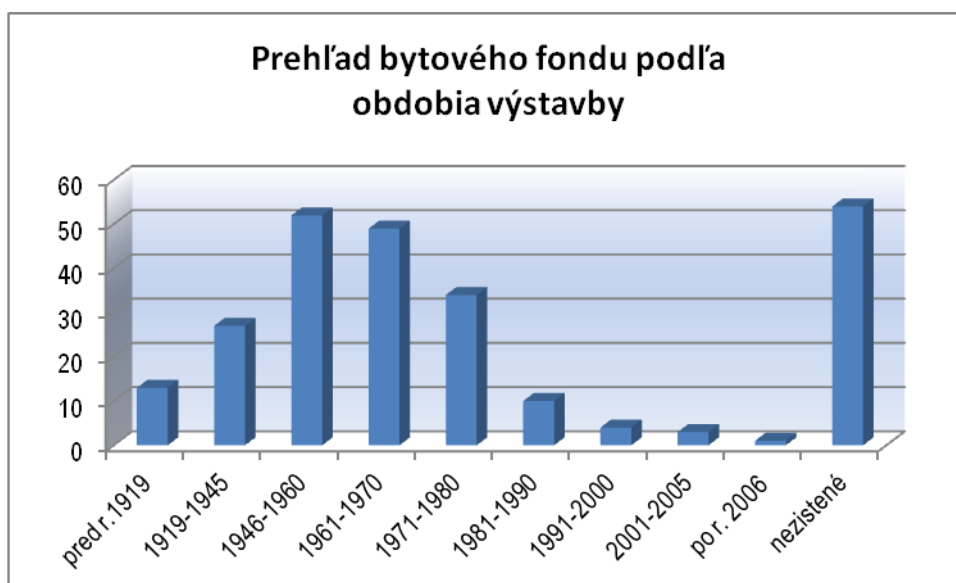
Byty spolu	Pred r.1919	1919-1945	1946-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2005	Po r. 2006	Nezistené
247	13	27	52	49	34	10	4	3	1	54

Zdroj: SOBD 2011, HC53

Tabuľka č. 31: **Prehľad bytového fondu - obývanosť**

Obec	Bytov spolu	Trvale obývaných bytov	Neobývané byty
Prestavky	247	200	47

Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka č. 32: **Prehľad obývanosti bytov podľa typu budovy**

Obec	Hustota obývanosti spolu	Byty v budovách			Byty v nebytových budovách
		s 1 bytom	s 2 bytmi	s 3 bytmi a viac	
Prestavky	194	178	6	10	0

Zdroj: SOBD 2011, HC54

Rozvoj obce Prestavky v budúcich 20. rokoch je riešený predovšetkým vo vnútri zastavaného územia, kde sú využité všetky voľné parcelné prieluky a záhrady na výstavbu bytových a rodinných domov a na výstavbu občianskej vybavenosti.

Vzhľadom na zvyšujúce sa požiadavky občanov na výstavbu rodinných domov a na byty v bytových domoch do roku 2025 bude potrebné získať 70 bytov. Z toho 10 bytov bude získaných rekonštrukciou neobývaných bytov a 60 bytov bude získaných novou výstavbou bytových a rodinných domov, v parcelných prielukách a na nových plochách.

2.8. Hospodárska základňa

V obci žije cca 68 %, t.j. prevažná časť obyvateľov v produktívnom veku. Aktuálny výrobný potenciál obce je však veľmi nízky. Väčšina obyvateľov za prácou dochádza, prevažne do blízkeho Hliníka nad Hronom, Žiaru nad Hronom a Žarnovice. Pracovné príležitosti nachádzajú obyvatelia mimo obce, čo spôsobuje odliv obyvateľov produktívneho veku na dlhší čas. Následkom je aj nedostatok tzv. samozamestnanosti obyvateľov v podnikaní a v zakladaní vlastnej živnosti. Väčšina remeselníkov a zručných ľudí odchádza za prácou mimo región a aj do zahraničia.

Hlavným hospodárskym odvetvím je tu poľnohospodárstvo.

V k.ú Prestavky má väčšinu pôdy prenajatú PP SDP Kremeň a Jastrabá AGRO (cca 97 ha), ktorí chovajú hovädzí dobytok. Z menších hospodárov ako SHR Peter Škopec je to chov koní.

V k.ú. Horná Trnávka je to Pemipo – Peter Minich, SZČO, ktorý obhospodaruje väčšinu poľnohospodárskej pôdy H.Trnávky. zameriava sa aj na chov HD.

Odvetvie pôdohospodárstva je pre obec veľmi významné nielen z pohľadu zamestnanosti ale hlavne z pohľadu starostlivosti o pôdny fond mimo zastavaného územia obce. Obec prenajíma pôdu cca 2,52 ha SHR na pestovanie rýchlorastúcich drevín. 13 ha poľnohospodárskej pôdy má v prenájme aj poľovnícky spolok Lazec Prestavky na poľnohospodárske účely pestovania krmnej plodiny.

Priemyselná výroba nemá v obci zastúpenie a je v zásade lokalizovaná najmä do sídla okresu, mesta Žiar nad Hronom, kde ju reprezentuje hlavne hutnícka výroba V obci sú skôr zastúpené remeselné živnosti.

Potravinárska výroba nemá v obci zastúpenie.

Strojársky priemysel nemá v obci zastúpenie.

Drevospracujúci priemysel nemá v obci zastúpenie.

Stavebný priemysel zastupujú živnostníci alebo drobné spoločnosti s ručením obmedzeným - GOO SLOVAKIA, s.r.o., H-group Slovakia s.r.o. .

Iný priemysel nemá v obci zastúpenie.

Poľnohospodárstvo

Pôdny fond tvoria trvalé trávnaté porasty (57 %), orná pôda (takmer 40 %) a zvyšok záhrady. Orientácia hospodárenia s pôdou sa predpokladá smerom zintenzívnenia chovu hospodárskych zvierat, no tiež i rozšírením rastlinnej výroby. Bývalé objekty JRD sa využívajú v Prestavkoch ako obecné dielne. Obec Prestavky časť budov využíva ako skladové a garážové priestory pre obecný majetok, časť priestorov prenajala miestnemu podnikateľovi na opravu áut, a strechu obecných dielní na prevádzkovanie fotovoltaiických článkov resp. panelov. Ostatné budovy ako maštale, senníky a administratívna budova má vo vlastníctve SDP Kremeň a Jastrabá AGRO, ktoré čiastočne aj využíva pre hospodársku činnosť.

V Hornej Trnávke areál a objekty býv. JRD využíva a vlastní Pemipo – Peter Minich SZČO, H. Trnávka na chov HD a hospodárenie s pôdou.

Vo vlastníctve obce je cca 113 ha , časť pôdy je v prenájme miestnym hospodárom, podnikateľom a SHR s cieľom lepšie využívať poľnohospodársky potenciál ako aj s cieľom údržby krajiny a okolia obce Prestavky.

Tabuľka č. 33: **Poľn. subjekty v prvovýrobe, hospodárske dvory, súkromne hospodáriaci roľníci**

Lokalita	subjekt	celková výmera PP	orná pôda	TTP	ošipané	hovädzí dobytok	ovce	počet zamest.
Prestavky	SPD Kremeň	3798268 m ²	1794537 m ²	1779989 m ²	0	150	0	5
Prestavky	PEMIPO Horná Trnávka	2602 m ²	1597 m ²	1005 m ²	0	100	0	2

Zdroj: Obec 2015

Tabuľka č. 34: **Súkromne hospodáriace subjekty v poľnohospodárstve**

Meno	Sídlo	Právna forma	Predmet podnikania	Počet zamest-ancov
Peter Škopec	Prestavky 182	SHR	poľnohospodárstva	0
Ján Balaška	Prestavky 113	SHR	pestovanie rýchlorast. drevín- poľnohops.	0

Zdroj: Obec 2015

Tabuľka č. 35: **Poľnohospodárske a výrobné objekty**

Objekty/stavby	Podnikateľ, firma	Druh činnosti	Poznámka
Poľnohosp. areál, maštale, senníky, garáže, admin. budova- Prestavky	AGRO Jastrabá, SDP Kremeň	poľnohospodárstvo	-
Poľnohosp. areál, maštale, senníky, garáže, admin. budova-H.Trnávka	Pemipo – Peter Minich, SZČO	poľnohospodárstvo	-

Zdroj: Obec 2015

Poľovníctvo a rybárstvo

V katastri obce Prestavky pôsobia poľovné a rybárske združenia:

- Občianske združenie Rybolov Prestavky
- Poľovnícky spolok Lazec Prestavky
- Poľovnícka spoločnosť Svoratiny – H.Trnávka

Lesné hospodárstvo

V katastri obce Prestavky pôsobí niekoľko lesohospodárskych podnikov. Ich prehľad uvádzame v nižšie uvedenej tabuľke:

Tabuľka č. 36: **Súkromne hospodáriace subjekty v lesníctve**

Meno	Sídlo	Predmet podnikania	Počet zamestnancov
MŠJ Business s.r.o. Svätý Anton	Žiar nad Hronom	Lesohospodárska výroba	0
Lesné spoločenstvo, pozemkové spoločenstvo Prestavky	Prestavky	Lesohospodárska výroba	0
Spolok bývalých urbaristov Horná Trnávka	Horná Trnávka	Lesohospodárska výroba	0

Zdroj: databáza firiem 2015

Nerastné suroviny a prírodné zdroje

Na základe vyjadrenia Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici nie sú v katastrálnom území Prestavky evidované žiadne chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory.

Na základe vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave do severozápadnej časti k.ú. Prestavky zasahuje prieskumné územie „Prochot -1u, Ag a polymetalické rudy“ na ktoré sa vzťahuje ochrana ložísk nerastných surovín. Toto prieskumné územie je rešpektované a premietnuté do grafickej časti územného plánu.

Nie sú evidované staré banské diela. Evidované sú však zosuvy, ktoré sú v návrhu územného plánu rešpektované. Žiadne civilizačné aktivity nie sú navrhované v ich blízkosti.

2.9 Rekreačia a cestovný ruch

Obec Prestavky má reálny potenciál predovšetkým pre rozvoj vidieckej turistiky vrátane agroturistiky. Obec je atraktívna predovšetkým pre jej:

- prírodný potenciál a krajinu
- podmienky pre rekreáciu rodín s deťmi
- priaznivé podmienky pre turistiku a cykloturistiku
- možnosti chatárenia a chalupárenia
- potenciál vodnej plochy

Prestavky sú súčasťou rekreačnej oblasti Štiavnicko – Kremnickej, RKC Žiar n/Hronom a okolie a Žarnovica a okolie medzinárodného významu. Východiskovým centrom OCR je B. Štiavnica a najbližšou organizačnou jednotkou turizmu a CR sú Kľak a Ostrý Grúň.

Okolité lesy okrem toho, že ponúkajú oddych a zber lesných plodov, sú aj poľovníckymi revíri.

Obec disponuje aj vlastnými ubytovacími kapacitami s počtom lôžok 12 v Kultúrno-spoločenskom centre Horná Trnávka.

Tabuľka č. 37: **Ubytovacie zariadenia v obci Prestavky**

Názov zariadenia	Lôžková kapacita	Stravovacia kapacita	Kategória
Kultúrno – spoločenské centrum Horná Trnávka	12	0	bez kategórie

Zdroj: Obec 2015

Športové vyžitie umožňuje futbalové ihrisko a multifunkčné ihrisko.

Tabuľka č. 38: **Prehľad športových zariadení – letné športy**

Obec	Športové zariadenie	Počet	Vlastník	Poznámka
Prestavky	Futbalové ihrisko	1	obec	tráva
	Viacúčelové športové ihrisko	1	obec	umelá tráva
Horná Trnávka	Športové ihrisko	1	obec	tráva

Zdroj: Obec 2015

Lyžovanie

V blízkej obci Prochot sa nachádza lyžiarsky vlek s potenciálom ďalšieho rozvoja. K dispozícii sú lyžiarske strediská Krahule a Skalka, Salamandra Resort v oblasti Hodruše, lyžiarske vleky v Ostrom Grúni, Kľaku a na Kollárovej, kde je zabezpečené aj umelé zasneženie svahu.

Turistické trasy

Obcou a jej blízkym okolím vedú významné značkové turistické trasy, no obľubujú ju aj cykloturisti, aj keď značkové cyklotrasy tu zatiaľ ešte chýbajú. Cyklistami je najviac využívaná spojnice medzi obcami Lovčica Trubín a Prestavky.

Tabuľka č. 39: **Vyznačené turistické trasy v obci a okolí**

	Číslo	trasa	Prírodné úkazy popri ceste	Typ cesty	Dĺžka km	Správca
	5533	Prestavky – Prochotský potok	Malá Kršľa, Veľká Kršľa, Veľká Homôľka, Tri chotáre, prameň	nespevnená cesta: 2,5 km (53.5 %), nespevnený chodník: 2,1 km (46.5 %)	4,6	KST
	8412	Prochot – Kanie studne	Tri chotáre, Veľká Homôľka, prameň, Veľká Kršľa, Partizánsky vrch	nespevnená cesta: 5,5 km (76.3 %), nespevnený chodník: 1,03 km (14.4 %), ulica: 664 m (9.3 %)	7,2	KST
	2662	Bzenica - Gronštolne	prameň, Čierne blato, Rakytie, Koložiar, Skala, Mala Skala	nespevnená cesta: 12,1 km (88.5 %), cesta III. triedy: 1,58 km (11.5 %)	13,7	KST
	0810	Ponitrianska magistrála /Veľké Pole - Handlová, nám./	Orlí kameň, Veľký Grič, Vtáčnik zobraz, Suchá hora, Tri chotáre, Jarabá skala, Kláštorská skala, Prameň pod Vtáčnikom, Rajtok, Biela skala, Veľká Homôľka, Balatom, Stráž, prameň, Kňazov kopec	nespevnená cesta: 19 km (59.8 %), nespevnený chodník: 10,3 km (32.3 %), ulica: 2,5 km (7.9 %)	32	KST

Zdroj: turistika.oma.sk

Vodná nádrž má predovšetkým protipožiarny účel v minulosti plnila účel zavlažovania v poľnohospodárskej výrobe. Je umelá vybudovaná na vodnom tok Hrabínskeho potoka. V súčasnosti je v prenájme OZ Rybolov Prestavky na využívanie pre rekreačné a rybárske účely. Sú tu 2 polovnícke chaty a vodná nádrž Pestavky atraktívne pre rozvoj rybárstva

V širšom okolí sa nachádza historické mesto Banská Štiavnica. Možnosti skalolezectva ponúkajú Štiavnické vrchy a tiež skalné útvary pod Sitnom, Rabenstein medzi Červenou Skalou a Hodrušou.

Ďalej sa v širšom okolí nachádza barokový kaštieľ vo Svätom Antone pri Banskej Štiavnici, ryolitové Kamenné more v obci Vyhne, starobylé banské mesto Kremnica s historickou 600 - ročnou mincovňou, planetárium, bowling, squash, kaštieľ a iné atraktivity v Žiari nad Hronom, majestátny Zvolenský zámok zo 14. storočia v centre mesta Zvolen, Arborétum Borová hora, zrúcanina Šášovského hradu, krajské mesto Banská Bystrica s bohatými možnosťami kultúrneho a športového vyžitia, hrad Revište.

2.10. Trh práce

Zamestnanosť

V oblasti zamestnanosti je v obci neuspokojivá situácia. Obyvatelia pracujú prevažne v podnikoch v Hliníku nad Hronom, v Žarnovici alebo v Žiari nad Hronom. Drvivá väčšina dochádza za prácou mimo obce autobusom alebo osobnými vozidlami.

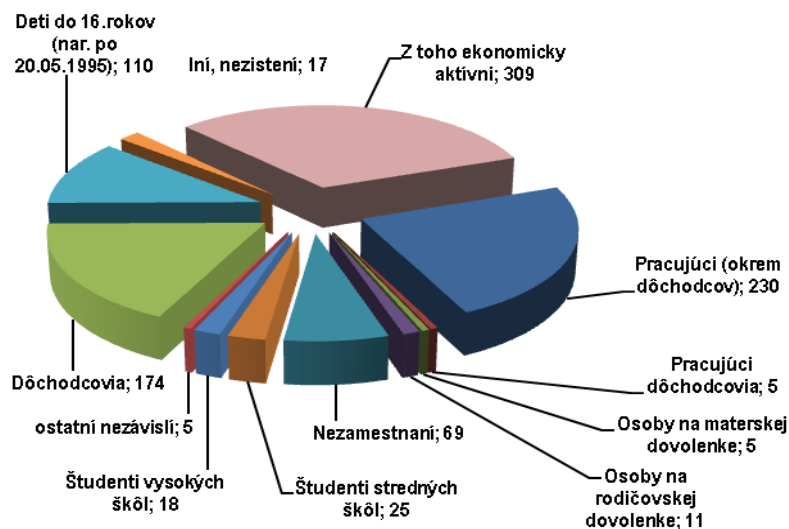
Najväčšími zamestnávateľmi v obci sú:

- Obec Prestavky – 8 zamestnanci, 11 aktívnych pracovníci
- SPD Kremeň, s.r.o., Horná Žďaňa – 5 zamestnanci
- PEMIPO – Peter Minich, SZČO Horná Trnávka – 2 zamestnanci

Tabuľka č. 40: Členenie obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity

Počet obyvateľov	669
Pracujúci (okrem dôchodcov)	230
Pracujúci dôchodcovia	5
Osoby na materskej dovolenke	5
Osoby na rodičovskej dovolenke	11
Nezamestnaní	69
Študenti stredných škôl	25
Študenti vysokých škôl	18
Ostatní nezávislí	5
Dôchodcovia	174
Príjemcovia kapitálových príjmov	0
Deti do 16.rokov (nar. po 20.05.1995)	110
Iní, nezistení	17
Z toho ekonomicky aktívni	309

Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka č. 41: **Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia**

Ovetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Prestavky				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	10	6	16	12
Lesníctvo a ťažba dreva	3	0	3	2
Výroba potravín	0	4	4	1
Výroba nápojov	3	1	4	4
Výroba odevov	1	3	4	1
Výroba kože a kožených výrobkov	0	1	1	0
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	3	4	7	3
Výroba výrobkov z gumy a plastu	0	1	1	1
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	2	0	2	1
Výroba a spracovanie kovov	39	16	55	44
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	10	4	14	12
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	0	1	1	0
Výroba strojov a zariadení i. n.	7	1	8	5
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	1	1	2	1
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	0	1	1	1
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	1	0	1	1
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	2	3	2
Zber, úprava a dodávka vody	0	1	1	1
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	1	0	1	0
Výstavba budov	9	1	10	9
Inžinierske stavby	2	1	3	1
Špecializované stavebné práce	14	3	17	15
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	2	0	2	2
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	5	1	6	4
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	12	11	23	19
Pozemná doprava a doprava potrubím	9	3	12	9
Skladové a pomocné činnosti v doprave	1	1	2	2
Poštové služby a služby kuriérov	0	5	5	5
Ubytovanie	1	3	4	3
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	6	0	6	5
Nakladateľské činnosti	0	2	2	2
Informačné služby	1	0	1	1
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	0	1	1	1
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	2	2	1
Právne a účtovnícke činnosti	1	2	3	2
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	0	2	2	1
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	0	1	1	1
Prenájom a lízing	0	1	1	1
Sprostredkovanie práce	0	1	1	0
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	0	2	2	2
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	9	12	21	13
Vzdelávanie	4	12	16	13

Zdravotníctvo	0	10	10	10
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	1	1	2	0
Sociálna práca bez ubytovania	0	1	1	1
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	1	0	1	1
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	1	0	1	1
Činnosti členských organizácií	3	0	3	2
Nezistené	11	8	19	11
Spolu	175	134	309	230

Zdroj: SOBD 2011

Z celkového počtu 658 obyvateľov obce bolo v roku 2011 (SOBD2011) ekonomicky aktívnych 309, čo činí takmer 47 %.

V roku 2013 bolo v obci evidovaných cca 69 nezamestnaných, čo je cca 22 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Obec zamestnáva 11 aktívnych pracovníkov a 8 vlastných zamestnancov.

Tabuľka č. 42: Podnikateľské subjekty zapísané v ORSR so sídlom v obci Prestavky

Názov podnikateľského subjektu	Vznik	Oblasť činnosti
Birch s.r.o.	2015	Údržba elektro-zariadení
GOO SLOVAKIA, s.r.o.	2010	Stavebná činnosť
H-group Slovakia s.r.o.	2008	Stavebná činnosť
RR-WAY, s.r.o.	2012	Prepravná činnosť

Zdroj: www.orsr.sk r.2015

Na území obce majú k 22.06.2015 vedenú prevádzku nasledovné podnikateľské subjekty zapísané v živnostenskom registri SR.

Tabuľka č. 43: Podnikateľské subjekty zapísané v ŽRSR so sídlom prevádzkarne v obci Prestavky

Názov podnikateľského subjektu	Predmet živnosti
Martin Snopko	Občerstvovacie služby
Jaroslav Hanus	Prepravné služby
Slovenská pošta, a.s.	Poštové služby
COOP JEDNOTA ŽARNOVICA, spotrebné družstvo	Obchodná činnosť
Lenka Šnircová	Kaderníctvo
Peter Minich - PEMIPO	Zemné, búračské, výkopové práce, záhradnícke služby

Zdroj: www.zrsr.sk r.2015

2.11 Ľudský potenciál (spolky, združenia, kluby)

Kluby, spolky a združené spoločenské aktivity, Spolupráca

V oblasti záujmovej a spolkovej činnosti existuje v Prestavkách viacero možností trávenia voľného času v spolkoch – vid' zoznam registrovaných občianskych združení v tab. č. 39.

V obci Prestavky je bohatý spoločenský život. Každoročne sa tu uskutočňujú podujatia lokálneho významu.

Obyvatelia sa môžu pravidelne zúčastňovať aj na svätých omšiach v rímsko-katolíckych kostoloch v obidvoch častiach obce.

Tabuľka č. 44: Zručnosti obyvateľstva

Obec	Databáza zručných ľudí v území
Prestavky	v obci sa momentálne nevedie zoznam ľudí, ktorí praktizujú nejakú tradičnú zručnosť

Zdroj: Obec 2015

Tabuľka č. 45: **Prehľad kultúrnych a historických zdrojov – nehmotné zdroje, ľudský potenciál**

Obec	Kluby, spolky a združenia	Kultúrne podujatia
Prestavky	Registrované občianske združenia: <ul style="list-style-type: none"> • Chotár Prestavky - Horná Trnávka • Občianske združenie Rybolov Prestavky • Občianske združenie SAMBON • Občianske združenie Tóbi • Telovýchovná jednota – Prestavky • Spolok bývalých urbaristov Horná Trnávka • Poľovnícky spolok Lazec Prestavky • Lesné spoločenstvo, pozemkové spoločenstvo Prestavky • ZO JDS Prestavky • ZO SZZ Prestavky • ZO SZV Prestavky 	<ul style="list-style-type: none"> • koledníci • Deň matiek, • stavenie mája, • vianočný program, • fašiangy, • Deň detí a otcov • tanečné zábavy, • obecný ples • štefanské divadlo • futbalový turnaj • hokejový turnaj • úcta k starším • Deň rodiny

Zdroj: Obec 2015, Register Občianskych združení SR, Štatistický register organizácií

Práca s verejnosťou

V predchádzajúcich rokoch sa uskutočňovali verejné stretnutia, kde sa zhodnotil predchádzajúci rok, aktivity, ktoré sa zrealizovali, a predložil sa zámer na ďalší rok. Zároveň sa riešili návrhy a dotazy občanov. Dotazníky sa nerobili.

Spolupráca

Obec spolupracuje s okolitými obcami v rámci mikroregiónu Hlinické Pohronie, ktoré vzniklo v roku 1999 za účelom rozvoja obcí, regiónu a cestovného ruchu.

Obec Prestavky je aj členom OZ Žiarska kotlina. OZ Žiarska kotlina je občianske združenie, ktoré vyvíja svoju činnosť na geograficky súvislom území vytvorenom obcami združenými v mikroregiónoch: „Mikroregión Kremnica a okolie“, „Mikroregión Hlinické Pohronie“ a „Mikroregión Žiarske Podhorie“.

2.12 Rozvojové dokumenty (súladi s existujúcou dokumentáciou rozvoja)

Na riešené územie je spracovaných viacero dokumentácií, ktoré sa zaoberajú jeho trvalo udržateľným rozvojom:

Územný plán obce Prestavky 2008 a Zmeny a doplnky č. 1/2011

Zásady a regulatívy ÚPD Prestavky – Územný plán obce Prestavky 2008

Výber zo záväznej časti:

1. ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

1.a.5. Druh zástavby v plochách bývania v rodinných domoch

- ✓ prípustný spôsob zástavby v regulačných blokoch B – samostatne stojace rodinné domy (SRD), združené rodinné domy – dvojdomy (ZRD – len v doplnkovom rozsahu – maximálne 20% zastavaných plôch regulačných blokov B), pre objekty doplnkového funkčného využitia nie je druh zástavby určený
- ✓ neprípustný druh zástavby – radové rodinné domy (RRD – okrem existujúcich objektov).

Hlavné funkčné využitie - záväzná funkcia:

- ✓ bývanie v rodinných domoch (BR)
- ✓ bývanie v bytových domoch (BB)
- ✓ občianska vybavenosť (OV)
- ✓ šport a rekreácia (ŠR)
- ✓ rekreácia v krajine (RK)
- ✓ výroba (priemyselná, resp. poľnohospodárska) a sklady (VS, PD)
- ✓ poľnohospodárska usadlosť = poľnohospodárska výroba + bývanie správcu (PU)
- ✓ plochy technického vybavenia – čistiareň odpadových vôd (TV)
- ✓ verejná zeleň (VZ)
- ✓ špeciálna zeleň - cintoríny (SZ)
- ✓ poľnohospodárska pôda – orná pôda (PP)
- ✓ plošné prvky ekologickej stability = lesy, vodné toky, trvalé trávne porasty (ES)

2. URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH A VYLUČUJÚCICH PODMIENOK VYUŽITIA PLÔCH, INTENZITY ICH VYUŽITIA

Regulatívy pri umiestňovaní stavieb.

3. ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA ÚZEMIA

- ✓ pri návrhu riešenia jednotlivých stavieb občianskeho vybavenia a sociálnej infraštruktúry dodržiavať príslušné normy a právne predpisy, platné v čase realizácie stavieb
- ✓ rekonštrukciou existujúcich budov rozšíriť predajnú plochu a plochu služieb
- ✓ rekonštrukciou existujúcich budov rozšíriť plochy v stravovaní a plochy ubytovania
- ✓ dostavať športový areál v m. č. Prestavky a ihrisko v m. č. Horná Trnávka
- ✓ postupne dobudovať centrum občianskej vybavenosti pri kostole v m. č. Prestavky
- ✓ umožniť lokalizáciu zariadení občianskej vybavenosti (najmä obchod a služby) v rámci regulačných blokov BR, BB, ŠR, VS, PU a C ako doplnkové funkčné využitie (čo pripúšťajú regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre navrhované rozvojové plochy a existujúcu zástavbu)
- ✓ Relevantné druhy a typy zariadení občianskej vybavenosti pre situovanie v zónach bývania sú nasledujúce:
- ✓ maloobchodné predajne potravinárskeho tovaru (potraviny, zelenina-ovocie, mäsiarstvo, pekáreň)
- ✓ maloobchodné predajne základného nepotravinárskeho tovaru (drogéria, papiernictvo, odevy, kvety, lekáreň)
- ✓ zariadenia občerstvenia a spoločného stravovania (pohostinstvo, kaviareň, reštaurácia, cukráreň, bar)
- ✓ zariadenia základných služieb pre obyvateľstvo (holičstvo, kaderníctvo, kozmetika, čistiareň, oprava elektrospotrebičov, oprava obuvi a odevov)
- ✓ zariadenia sociálnej infraštruktúry (predškolské zariadenia, základné školy, kluby, zdravotnícke zariadenia atď.).

4. ZÁSADY A REGULATÍVY VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

- ✓ základný komunikačný systém obce dobudovať
- ✓ zberné komunikácie rekonštruovať v zastavanom území
- ✓ obslužné komunikácie rekonštruovať
- ✓ v novo navrhnutých lokalitách komunikácie budovať
- ✓ odstavovanie vozidiel riešiť individuálne na pozemkoch rodinných domov
- ✓ pre potreby objektov vybavenosti budovať parkovacie plochy na vlastných pozemkoch
- ✓ minimálne 4 % parkovacích plôch vyčleniť pre imobilných občanov
- ✓ pozdĺž komunikácií zberných vybudovať minimálne jednostranný chodník
- ✓ pohyb peších v lokalitách s nižšou intenzitou dopravy riešiť prostredníctvom upokojených komunikácií
- ✓ cyklistické trasy viesť mimo najťažšie komunikácie samostatnými pásmi spevnením krajíc a s využitím poľných a lesných ciest formou turistických cyklotrás
- ✓ pri objektoch vybavenosti vybudovať rozptylové plochy pre pohyb peších
- ✓ na autobusových zastávkach riešiť plochy pre zastavovanie vozidiel mimo komunikácií na samostatných pruhoch
- ✓ vybudovať dopravné prepojenie obcí Prestavky a Lovčica-Trubín na úrovni cesty III. triedy
- ✓ zberné komunikácie B2 rekonštruovať v zastavanom území
- ✓ obslužné komunikácie rekonštruovať a riešiť dopravnú obsluhu upokojenými komunikáciami
- ✓ pri objektoch IBV riešiť parkovanie a odstavovanie vozidiel individuálne na pozemkoch rodinných domov
- ✓ pozdĺž komunikácií zberných a obslužných riešiť minimálne jednostranný chodník
- ✓ realizovať opravy poškodeného povrchu komunikácií
- ✓ zabezpečiť zachovanie voľných prieluk v zástavbe za účelom výstavby komunikačného napojenia perspektívnych rozvojových plôch
- ✓ dobudovať zastávky hromadnej dopravy

Regulatívy technického vybavenia

- ✓ postupne zabezpečiť komplexnú technickú vybavenosť pre rozvojové plochy
- ✓ rekonštruovať existujúcu verejnú vodovodnú sieť
- ✓ riešiť napojenie navrhovanej výstavby na verejný vodovod
- ✓ zásobovanie požiarou vodou riešiť z požiarnej hydrantovej verejnej vodovodnej siete
- ✓ vybudovať splaškovú kanalizáciu pre existujúcu a navrhovanú zástavbu
- ✓ dbať na ochranu pred znečistením povrchových a podzemných odpadových vôd dusičnanmi

- z poľnohospodárskych zdrojov a zdrojov živočíšnej výroby ako aj od samotných obyvateľov nepovoleným vývozom odpadu do žump,
- ✓ odvádzanie priemyselných odpadových vody produkovaných z výrobných činností pred zaústením do verejnej stokovej siete umožniť len za predpokladu ich predčistenia
- ✓ dažďové vody z rozvojových lokalít (zo spevnených plôch) v maximálnej miere zdržať v území
- ✓ vo väzbe na usporiadanie územia a rozvoja sídelnej štruktúry navrhnuť s ohľadom na súčasnú infraštruktúru optimálne zásobovanie teplom.
- ✓ realizovať opatrenia vedúce k zníženiu spotreby tepla na vykurovanie a prípravu TÚV,
- ✓ stimulovať inštalovanie slnečných kolektorov na prípravu TÚV na objektoch IBV,
- ✓ posúdiť možnosť separovania biomasy z komunálneho odpadu a jej spaľovania v kotli na biomasu
- ✓ vo väzbe na urbanistickú koncepciu rozvoja obce doriešiť napojenie navrhovaných lokalít na verejnú telekomunikačnú sieť zemnými káblovými rozvodmi
- ✓ postupne zabezpečiť miestnu telekomunikačnú sieť pre rozvojové plochy

5. ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VYTŮVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY, VRÁTANE PLÔCH ZELENÉ

- ✓ v zastavanom území obce zachovať vidiecky charakter zástavby
- ✓ dodržať zásady a regulatívy pre ochranu a využívanie prírodných zdrojov, pre ochranu prírody a tvorbu krajiny, pre vytváranie a udržiavanie ekologickej stability, vrátane plôch zelene

6. ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- ✓ zabezpečiť nasledovné požiadavky na ochranu zdravia ľudí:
- ✓ s odpadmi vznikajúcimi na území obce nakladať v súlade s platnou legislatívou v odpadovom hospodárstve
- ✓ v riešení odpadového hospodárstva navrhovať minimalizáciu vzniku odpadov, správne zneškodňovať odpady a maximalizovať podiel recyklovateľných surovín
- ✓ zriadiť zberný dvor komunálneho odpadu s kompostárňou biologicky rozložiteľného odpadu
- ✓ vytvoriť územné a technické podmienky pre rozvoj zdravého spôsobu života v obci (šport, turizmus, krátkodobá rekreácia, zeleň)
- ✓ zabezpečiť zlepšenie využitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu realizáciou protieróznych opatrení
- ✓ optimalizovať priestorovú štruktúru a využívanie krajiny (ľudská mierka, dotváranie prostredia na ekologických princípoch - kostra ekologickej stability, koordinácia stavebných činností ...)
- ✓ v zastavanom území a rozvojových plochách pre bývanie nevyčleňovať plochy pre stavby, ktoré by mohli neprimeraným hlukom, zápachom, resp. prachom obťažovať obyvateľov centra obce, t. j. vyčleňovať len plochy pre novostavby občianskej vybavenosti nevýrobného charakteru,
- ✓ v zastavanom území nepovoľovať stavby (prevádzky), ktoré by mohli neprimeraným hlukom, zápachom, resp. prachom obťažovať obyvateľov centra obce, osobitne sa vyhnúť umiestňovaniu/povoľovaniu stavieb a prevádzok poľnohospodárskeho drobného chovu v centre obce, resp. v ďalšom stupni stanoviť presné regulatívy - limity počtu hospodárskych zvierat drobného chovu,
- ✓ pri umiestňovaní podnikateľských aktivít do obytnej zóny, do existujúcich areálov alebo navrhnutých areálov výroby je potrebné zhodnotiť vplyv každej prevádzky na zložky životného prostredia vrátane hluku a vibrácií

Koncepcia územného rozvoja Slovenska ako územnoplánovacia dokumentácia celoštátneho významu rieši nadradené rozvojové osi, hierarchiu sídiel, životné prostredie, nadradené systémy sociálnej a technickej infraštruktúry.

ÚPN VÚC Banskobystrického kraja rieši rozvoj územia podrobnejšie. Schválený bol vládou SR uznesením č.394 z 9.6.1998, ktorého záväzná časť bola vyhlásená Nariadením Vlády Slovenskej republiky č. 263/1998 Z.z. , ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj.

Jeho zmeny a doplnky boli schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja (ZBBSK):

- **ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2004** uzn.č. 611/2004 zo dňa 16. a 17. decembra 2004, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 4/2004 zo dňa 17. decembra.2004, ktoré nadobudlo účinnosť 21.januára 2005,
- **ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 1/2007** uzn.č. 611/2004 zo dňa 16. a 17. decembra 2004, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 4/2004 zo dňa 17. decembra.2004, ktoré nadobudlo účinnosť 21.januára 2005,

- **ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 1/2007** uzn.č. 222/2007 zo dňa 23.augusta 2007, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 6/2007, ktoré nadobudlo účinnosť 27. septembra 2007,
- **ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2009** uzn.č. 94/2010 zo dňa 18.júna 2010, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 14/2010, ktoré nadobudlo účinnosť 10. júla 2010.
- **ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2014** uzn.č. 84/2014 zo dňa 5.decembra 2014, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 27/2014, ktoré nadobudlo účinnosť 16. januára 2015.

Zhodnotenie a požiadavky záväznej časti nadradenej ÚPD - Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj (ÚPN VÚC) v znení jeho zmien a doplnkov/ výber častí vo vzťahu ku územiu obce Prestavky.

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.7. V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom

1.7.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností,

1.7.3. pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, alebo obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.

1.7.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

2. V oblasti hospodárstva

2.1. vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,

2.2. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

2.2.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou

2.2.2. v chránených územiach zavádzať osobitný režim hospodárenia (chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodárenských zdrojov) v zmysle platnej legislatívy,

2.2.3. v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,

2.2.4. pri využívaní lesných pozemkov uplatňovať funkčnú diferenciáciu územia aj v závislosti od stupňa ochrany a kategórie chráneného územia v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny, v národných parkoch vyhlasovať len lesy osobitného určenia a ochranné lesy, existujúce hospodárske lesy podľa možnosti prekategORIZOVAŤ na lesy osobitného určenia,

2.2.5. v chránených územiach uplatňovať ekologické princípy hospodárenia

2.2.6. zalesniť pôvodnými, stanovištne vhodnými druhmi drevín poľnohospodársky nevyužiteľné pozemky, ak súčasne nepredstavujú biotop chránených druhov rastlín, alebo živočíchov a ak tým nie sú ohrozené záujmy ochrany prírody v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny, a vykonať ich prevod do lesných pozemkov,

2.2.7. zosúladiť stav evidencie pozemkov s ich skutočným stavom – prevod zalesnených nelesných pozemkov do lesných pozemkov,

2.2.9. vytvárať podmienky pre obnovu trvalých trávnych porastov v súlade s udržaním ekologickej stability územia a zachovania krajinného rázu,

2.3. Priemysel, ťažba a stavebníctvo

2.3.1. pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov.

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu:

3.2.1. zabezpečiť ochranu plošného rozsahu existujúcej verejnej zelene a parkov v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu na jedného obyvateľa a kvality životného prostredia,

3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu

3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia a jeho okolia,

3.4.2. nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území miest a obcí, umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít,

3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity,

3.5. Zvyšovať kvalitu vybavenosti jestvujúcich stredísk cestovného ruchu na území národných parkov a veľkoplošných chránených území prírody len v súlade s ekologickou únosnosťou dotknutých a nadväzujúcich lokalít

3.5.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia,

3.5.2. návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúlaďovať s požiadavkami štátnej ochrany prírody.

3.6. Rozvoj vybavenosti pre rekreáciu a turizmus v nových, doteraz neurbanizovaných lokalitách a v strediskách cestovného ruchu umožniť len v súlade so schváleným programom, alebo plánom rozvoja obce, mesta, alebo regiónu a len na základe schválenej územnoplánovacej dokumentácie. Na územiach s 3. až 5. stupňom ochrany a v územiach európskeho významu podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, nezakladať nové lokality a strediská rekreácie, športu a turizmu.

3.8. Viazat' lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.

3.10. Vytvárať podmienky pre rozvoj špecifickej vybavenosti centier cestovného ruchu nadregionálneho a regionálneho významu:

3.10.4. Pohronský región CR (15) – Hriňová, Štiavnické Bane, Sv. Anton, Prenčov, Sklené Teplice, Nová Baňa, Žarnovica.

3.12. Pri rozvoji rekreácie a turizmu na území chránených území a ich ochranných pásiem rešpektovať návštevný poriadok príslušného chráneného územia, platný v čase prípravy a realizácie rozvojových zámerov.

3.15. Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

3.16. Využiť bohatý kultúrno-poznávací potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu.

3.17. Zabezpečiť podmienky pre vytvorenie komplexného informačného systému regiónu ako neoddeliteľnej súčasti rozvoja cestovného ruchu a informovanosti o atraktivitách Banskobystrického kraja, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

3.18. Podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.

3.19. Vo všetkých existujúcich a navrhovaných strediskách cestovného ruchu zabezpečiť dobudovanie a projektovú prípravu a realizáciu kompletnej technickej infraštruktúry s osobitným zreteľom na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v dostatočnom množstve a zodpovedajúcej kvalite.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekolog. aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

4.1. Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územie európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.

4.2. Podporovať zabezpečenie primeranej právnej ochrany všetkých existujúcich a navrhovaných chránených území a území zaradených do sústavy NATURA 2000.

4.4. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,

4.4.1. rešpektovať prioritnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov nachádzajúcich sa vo vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórie národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka a prírodná pamiatka,

4.5. rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.

4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:

4.7.7. vylúčiť umiestňovanie veterných elektrární v chránených územiach (v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny) a na územiach sústavy NATURA.

4.10. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).

4.11. Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.

4.12. Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržiavania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.

4.14. Podporovať ťažbu nerastov len v územiach kde sa pri realizácii ťažby nepredpokladajú jej negatívne dopady na životné prostredie, vznik environmentálnych záťaží, záujmy ochrany prírody a krajiny, terénny reliéf a súčasnú krajinnú štruktúru. Podporovať len takú ťažbu nerastov, ktorá nepoužíva technológiu kyanidového lúhovania.

4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

5.4. Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,

5.4.5 podporovať iniciatívu obcí na vytváranie a odborné vedenie evidencie pamätihodností jednotlivých obcí ako významného dokumentu o kultúrnom dedičstve a histórii špecifických regiónov na území Banskobystrického kraja.

5.8. Podporovať ochranu

- hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia,

5.13. Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. Vodné hospodárstvo

7.1.10. zabezpečiť vypúšťanie komunálnych odpadových vôd výstavbou verejnej kanalizácie s ČOV (prípadne iné vhodné spôsoby odvádzania komunálnych odpadových vôd) v aglomeráciách nad 10.000 ekvivalentných obyvateľov do 31.12.2010 a v aglomeráciách od 2.000 - 10.000 ekvivalentných obyvateľov, ktoré nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu, a v aglomeráciách menších ako 2.000 EO, v ktorých je vybudovaná verejná kanalizácia bez primeraného čistenia do 31.12.2015 v súlade s platnou legislatívou, ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd,

7.1.11. postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov

b) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach ležiacich v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov, prípadne v ich blízkosti,

7.1.13. v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami,

7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, pásma ochrany prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,

7.1.17. pri zabezpečovaní zásobovania obyvateľstva pitnou vodou uprednostniť zásobovanie pitnou vodou z podzemných zdrojov pred vodárenskými nádržami a povrchovými zdrojmi vody,

7.3. Zásobovanie plynom a teplom

7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,

7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,

7.4. Pošta a telekomunikácie

7.4.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných telekomunikačných vedení v zmysle platnej legislatívy.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

9.3.9 rešpektovať platnú legislatívu ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu a podrobnosti o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.

II. Verejnoprospešné stavby

9. Zásobovanie plynom

9.13. plynifikácia obcí na území Banskobystrického samosprávneho kraja na základe rozhodnutia miestnej samosprávy, po preukázaní ekonomickej efektívnosti investičného zámeru v jednotlivých obciach,

- **Regionálny systém ekologickej stability** okresu Žiar nad Hronom hodnotí ekologickú stabilitu územia a navrhujú ekostabilizačné prvky a systém hospodárenia na lesnom a poľnohospodárskom pôdnom fonde s cieľom zlepšenia súčasného stavu.

- **Územný plán obce** je z roku 2007 a jeho aktualizácia bola zrealizovaná v roku 2011 a 2015. Komplexne rieši funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia obce, koncepciu verejnej dopravy, technickej infraštruktúry vrátane problematiky životného prostredia, ochrany prírody a krajiny a ekologickej stability územia obce.
- Stav vysporiadania vlastníckych vzťahov (situáciou v ROEP a pozemkových úpravách):
ROEP a Pozemkové úpravy – ROEP bol ukončený v roku 2003, Projekt pozemkových úprav Horná Trnávka v roku 2006, Projekt pozemkových úprav Prestavky v roku 2008.

Tabuľka č. 46: Situácia v Programoch hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Obec	Názov PHSR	Spracovateľ	Programovacie obdobie
Prestavky	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Prestavky 2007 - 2013	obec	2007 - 2013

Zdroj: Obec 2015

Tabuľka č. 47: Územné plány obcí a ďalšie rozvojové dokumentácie

Názov	Spracovateľ	Rok spracovania
Územný plán obce Prestavky Zmeny a doplnky č.1 Zmeny a doplnky č. 2	Landurbia - Ing. arch. Anton Supuka	2007 2011 2015

Zdroj: www.uzemneplany.sk

Tabuľka č. 48: Situácia v ďalších rozvojových dokumentáciách

Obec	Názov a druh dokumentácie	Spracovateľ	Programovacie obdobie alebo rok spracovania
Prestavky	-	-	-

Zdroj: Obec 2015

Majetok obce a investičné aktivity obce v posledných 5 rokoch, plánované investičné aktivity

Tabuľka č. 49: Majetok obce

Obec	Celková nadobúdacia hodnota majetku obce v EUR	Celková posledná účtovná hodnota majetku v EUR k 31.12.2014
Prestavky	1 169 236,60	1 795 061,15

Zdroj: Obec 2015

Hodnotenie doterajšieho rozvoja hlavne zo zameraním na integrovaný prístup, vrátane popisu využitia vonkajších zdrojov, napr. EU fondov, štátneho rozpočtu, súkromné zdroje a ďalších nástrojov:

Obec realizovala viacero investičných aj neinvestičných projektov rozvoja. Štruktúra projektov je rôznorodá.

Využitie EÚ zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie štátnych zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie iných zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie regionálnych zdrojov (BBSK a pod.): výborné, priemerné, slabé, žiadne

2.13. Realizovaný rozvoj

Realizované investície, projekty, aktivity hlavne zo zameraním na integrovaný prístup (posledných 5 rokov).

Tabuľka č. 50: Realizované projekty v obci za posledných 5 rokov

Projekt:	Prístrešok – altánok pri šatniach TJ Prestavky
Podporil:	Nadácia ZSNP a SLOVALCO
Rok:	2011
Rozpočet:	6 638,78 €
Projekt:	Oprava miestnej komunikácie Žleby
Podporil:	úver
Rok:	2013
Rozpočet:	78 687,08 €
Projekt:	Oprava miestnej komunikácie Lazina
Podporil:	úver
Rok:	2013
Rozpočet:	62 007,86 €
Projekt:	Materská škola – Kotolňa + ústredné vykurovanie
Podporil:	rozpočet
Rok:	2013
Rozpočet:	11 601,07 €
Projekt:	Rekonštrukcia futbalových šatní
Podporil:	Dotácia z Úradu vlády – vlastné zdroje
Rok:	2013
Rozpočet:	8 162,98 €
Projekt:	Vysprávkovanie miestnej komunikácie Drahý
Podporil:	rozpočet
Rok:	2013
Rozpočet:	2520,- €
Projekt:	Reštaurovanie Mäsiarovho kríža (pamätihodnosť obce)
Podporil:	Sponzorský dar
Rok:	2014
Rozpočet:	2 350,-€
Projekt:	Viacúčelové športové ihrisko Prestavky
Podporil:	Dotácia z Úradu vlády SR + vlastné zdroje
Rok:	2014
Rozpočet:	48 107,39 €

zdroj: Obec 2015

2.14 Finančná analýza

Domáce zdroje		
Názov obce	PRESTAVLKY	
Zdroje	Rok	Štátne zdroje (z Ministerstva financií)
Podielové dane z daní fyzických a právnických osôb	2011	120 221,30 €
	2012	112 047,22 €
	2013	125 420,42 €
	2014	132 230,41 €
Cestná daň	2011	0
	2012	0
	2013	0
	2014	0
Dotácia na samosprávne funkcie obcí	2011	1 690,98 €
	2012	0,00 €
	2013	1 236,82 €
	2014	1 500,00 €
Iné štátne zdroje (Štátne fondy, Pro Slovakia, POD...)	2011	0
	2012	0
	2013	0
	2014	0
Štátne zdroje spolu:	2011	121 912,28 €
	2012	112 047,22 €
	2013	126 657,24 €
	2014	133 730,41 €
Zdroje	Rok	
Daň z nehnuteľností fyzických osôb	2011	17 483,70 €
	2012	18 588,27 €
	2013	19 762,23 €
	2014	19 719,13 €
Daň z nehnuteľností právnických osôb (Od roku 2002 sa položka viedla spolu pre fyzické a právnické osoby)	2011	13 839,35 €
	2012	16 399,13 €
	2013	16 870,38 €
	2014	17 101,48 €
Miestne poplatky (za smeti, alkohol, psy, verejné priestranstvá, znečistenie prostredia)	2011	10 309,82 €
	2012	12 228,49 €
	2013	13 395,65 €
	2014	13 771,30 €
Správne poplatky (vydávanie povolení, rozhodnutí, overovanie ...)	2011	136,00 €
	2012	300,00 €
	2013	360,00 €
	2014	400,00 €
Zdroje z predaja a prenájmu	2011	48 675,86 €
	2012	39 491,23 €
	2013	28 663,21 €
	2014	23 952,05 €
Zdroje z podnikateľskej činnosti obce (z podnikov zab. obcou)	2011	0
	2012	0
	2013	0
	2014	0
Obecné zdroje spolu:	2011	90 444,73 €
	2012	87 007,12 €
	2013	79 051,47 €
	2014	74 943,96 €
DOMÁCE ZDROJE SPOLU = ZDROJE POUŽITÉ NA ROZVOJ	2011	212 357,01 €
	2012	199 054,34 €
	2013	205 708,71 €
	2014	208 674,37 €

Zdroj: Obec 2015

ZAHRANIČNÉ ZDROJE	
Obec	PRESTAVLKY
Rok	<i>Tendre a výzvy</i>
2011	0
2012	0
2013	0
2014	0
Rok	<i>Fondy EÚ</i>
2011	0
2012	0
2013	0
2014	0
Rok	<i>Bilaterálna spolupráca</i>
2011	0
2012	0
2013	0
2014	0
Rok	<i>Iné zahraničné zdroje</i>
2011	0
2012	0
2013	0
2014	0
ZAHRANIČNÉ ZDROJE SPOLU:	
2011	0
2012	0
2013	0
2014	0
ZDROJE POUŽITÉ NA ROZVOJ / z domácich a zahraničných zdrojov spolu / :	
2011	212 357,01 €
2012	199 054,34 €
2013	205 708,71 €
2014	208 674,37 €

Zdroj: Obec 2015

3. SWOT ANALÝZY

3.1. VNÚTORNÁ SWOT ANALÝZA obec

Prestavky

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Klud, ticho • Krásna a čistá príroda • Kvalitné životné prostredie • Hubárska oblasť, chalupy • Normálni ľudia • Možnosť zamestnania v Žiari nad Hronom • Spoločná história – akcia Z • Vyhovujúce klimatické podmienky • Možnosti kultúrneho a športového využitia • Telocvičňa, posilňovňa, multifunkčné ihrisko, futbalové ihrisko – malé, veľké • Oddychové zóny pri futbalovom ihrisku – altánky • 2 kultúrne domy • Aktívna web stránka • Slovník miestneho jazyka • Dobré vzťahy s Rómami • Pomník starých mládenčov – rarita, Mäsiarov Kríž • OZ TJ Prestavky – Horná Trnávka (šport) • OZ Chotár Prestavky- Horná Trnávka (kultúra) • ZO Jednoty dôchodcov – aktívna • Spevokol • ZO záhradkárov, OZ Rybolov Prestavky, Poľovnícka spoločnosť LAZEC Prestavky, Poľovnícka spoločnosť SKALKÁ, DHZ, organizácia včelárov • Urbárske a pasienkové spoločenstvo (2) • Samostatne hospodáriaci roľníci (cca 3) – chov kone, ovce, hovädzí dobytok, pestov. (PEMIPO, KREMEŇ) • Dobré vzťahy medzi obyv. pôvod obcí Horná Trnávka a Prestavky + dobré vzťahy s prisťahovalcami • V blízkom okolí dobré podmienky na turistiku – 2 značkové trasy – Vtáčnik a Sulinská skala • Spojnica medzi Lovčicou - Trubínom – pre cyklistov, terénne vozidlá • 2 poľovnícke chaty • Možnosť ubytovania – 12 miest v KSD Horná Trnávka • Kultúrno-spoločenské centrum v Hornej Trnávke (cvičenie zumbly, stol. tenis, floorball), + obecné ubytovanie • Plynofikácia, vodovod – 100%(vlastný obecný vodovod) • Materská škola – plná (26 detí) • 2 kostoly, 2 domy smútku, 2 cintoríny • 2 obchody, 1 krčma, pošta – obec ju spravuje • Futbalový krúžok pri ZŠ v Hornej Ždani • Kroje (OZ CHOTÁR) – folklórne slávnosti, fašiang, divadlo • Obecný ples, Deň matiek, detí, otcov, úcty 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 problematická rómska rodina (z celkovo 45 Rómov) z Hornej Trnávky • Chýbajúca kanalizácia • Časť obecných komunikácií – nevyhovujúci stav (aj prístup. Komunikácia, cesta k rómskej osade) • Zastarané autobusové zastávky • Chýbajúce detské ihriská • Miestami nedostatočný (slabý) signál – mobilných operátorov – hlavne Orange • Chýbajúca optika • Chýbajúce pracovné príležitosti, Chýba tu zamestnávateľ – podniky • Čierne skládky, vandalizmus • Chýbajúce stavebné pozemky • Neregulovaný tok Hornotrnavského potoka • Neodovzdali sa ďalšej generácii remeselné zručnosti (košíkari) • Chýbajúce sociálne služby – napr. opatrovateľská služba • Mladí sú zaneprázdnení • Zničený chodník pri kostole • Poruchový miestny rozhlas • Nezamestnaní málo robia • Chotár zarastá • Podniky v poľnohospodárstve (SHR-PEMIPO+ s.r.o. – SDP KREMEŇ • Poškodený asfalt na školskom dvore • Nestránkový deň na OcÚ • Informácie poskytuje len obecný úrad • Chýba povedomie o možnostiach podpory aktivít • Rybník zarastá, neohospodári sa a nevyužíva sa • Vysoké náklady na obecný majetok • Staré domy • Nefunguje sociálna pomoc • Chýbajú remeslá

<ul style="list-style-type: none"> • k starším, Mikuláš, stavenie mája • Zbor v kostole (mládežníci) • Internetová miestnosť – verejne dostupný internet • Obecná knižnica • Obecné noviny 1x ročne, obecná internetová stránka • Odpadové hospodárstvo – separácia • Zamestnávateľia – KREMEŇ, PEMIPO, OcÚ, JEDNOTA – väčšina dochádza do Žiaru nad Hronom • Obecný rozhlas • Pamätihodnosti obce – postupne sa rekonštruujú (KRÍŽE z r. 1750 kamenné) • Slávni rodáci – osobnosti prof. Báleš, kňaz J.A. Beňo, spisovateľ L.Beňo • Kaderníctvo, holičstvo • Šikovné pekárky – torty, zákusky (4) • Krajčírky (2) • Pošta • Krčma • Obecný majetok • Dobrá spolupráca, ústretový starosta • Fotovoltaická elektrárňa na streche obecných dielní • Aktívny ľudia – vodcovia v športe, kultúre • Záujem o stavebné pozemky – rodinné domy 	
PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ
<ul style="list-style-type: none"> • Dobudovanie spojnice medzi Prestavkami a Lovčicou-Trubín • Dobudovanie značenej cyklotrasy • Výhľadňa pri pomníku starých mládencov • Rekonštrukcia MŠ (zateplenie, okná – výmena) • Rekonštrukcia (zateplenie) kultúrneho domu a Obecného úradu – Prestavky • Dobudovanie urnového hája + oplotenie cintorína • Dobudovanie zberného dvora • OZ Rybolov – rybárska chata pri rybníku + revitalizácia rybníka • Obnova vozového a mechanického parku obce • Rekonštrukcia poľovníckej chaty POD ČÁKOVÁ • Vybudovanie detského ihriska • Propagačný materiál • Orientačné systémy • Odstránenie zrúcanín • Environmentálna osвета • Pracovné príležitosti v okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobudovanie spojnice s Lovčicou-Trubín – ohrozenia kľudu • Ohrozenie lesnou zverou • nezamestnanosť <p>Vízia:</p> <p>Obec by mala aj naďalej ostať kľudná, tichá, upravená s funkčnou infraštruktúrou, aktívnymi obyvateľmi. Udržať (príp. mierny nárast) obyvateľov na úrovni cca 750 obyvateľov.</p> <p>Krajšia obec s ľuďmi, ktorí majú vzťah k životnému prostrediu, zaujímajú sa o veci verejné, s úctou k starším, s dobudovanou technickou vybavenosťou a sociálnou pomocou</p>

3.2. VONKAJŠIA SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • zachované a atraktívne prostredie nepoznačené priemyselnou výrobou • čistá a zdravá krajina (čistý vzduch, voda, pôda) • bohatá fauna a flóra • vysoká lesnatosť územia, dostatok drevnej suroviny • výdatné vodné zdroje • bohatstvo lovej zveri • dramatický a zaujímavý terén s množstvom vyhliadok na krajinu mikroregiónu • zachované tradičné horské poľnohospodárstvo a pastierstvo • obec s polyfunkčným zameraním nielen na bývanie ale s dostatočnou vybavenosťou • kultúrne a historické hodnoty územia spojené s významnými osobnosťami • existencia zápisu do Zoznamu pamätihodností • organizácia kultúrno-spoločenských podujatí • existencia dopravného spojenia obce verejnou hromadnou (autobusovou) dopravou • existencia turistických trás • nedostatočná atraktivita obce pre zvýšenie návštevnosti • organizovanosť v záujmových spolkoch a združeniach • mikroregionálne partnerstvo • obec zapojená do partnerstva pre Leader (Žiarska kotlina) • vysoká biodiverzita krajiny • stavebný potenciál pre rozvoj bývania 	<ul style="list-style-type: none"> • regresívny typ populácie-úbytok obyvateľstva v dôsledku nižšej pôrodnosti a nedostatčnými pracovnými príležitosťami • rastúca časť obyvateľstva ekonomicky starne • vysoký podiel obyvateľstva s nižším vzdelaním a bez vzdelania • slabé využitie existujúceho stavebného potenciálu verejných budov • nedostatočné úpravy verejných priestranstiev s absenciou parkových plôch • nedostatočné využitie potenciálu krajiny pre rekreáciu a turistiku a hospodársku činnosť • nízka miera využitia drevnej suroviny • nedostatočné využitie miestnych zdrojov • množstvo technických objektov a plôch znehodnocujúcich krajinný obraz (vzdušné vedenia VN, NN, aíné) • nedostatočné ekologické a miestne povedomie obyvateľstva • nerozvinuté malé a stredné podnikanie • nedostatočná propagácia územia, nerozvinutý informačný systém • neobývaný domový fond • nevhodné objemové a architektonické riešenia objektov občianskej vybavenosti a objektov IBV • málo pracovných príležitostí, odchod za prácou • znečistenie ovzdušia vykurovaním tuhým palivom
PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ
<ul style="list-style-type: none"> • budovanie komunitného života • rozvoj bývania a služieb obyvateľstvu • využitie existujúceho stavebného potenciálu neobývaných domov • rozvoj netradičného a extenzívneho poľnohospodárstva (pestovanie liečivých rastlín, včelárstvo, malé agrofarmy) • využitie tradícií a znalostí predkov pri hospodárskom využití územia • rozvoj lesného hospodárstva a poľovníctva • zhodnocovanie drevnej suroviny na území MR • možnosti bývania v atraktívnom prostredí • obnova tradičných remesiel • prepojenie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva s obnovou tradičných remesiel (výroba dreveného riadu a náradia, tradičné spracovanie ľanu ...) • prepojenie hospodárskeho využitia územia s rozvojom rekreácie a turistiky (agroturizmus, malé zoologické záhrady hospodárskych zvierat, hipoturistika, výroba kulinárskych špecialít ...) 	<ul style="list-style-type: none"> • poškodenie prírodných hodnôt územia neuváženým rozvojom určitých aktivít v území • strata identity a kultúrnych hodnôt • nezáujem ľudí o veci verejné • nedostatočná osвета a informovanosť • nepripravenosť ľudí na podnikanie • únik mladých a vzdelaných ľudí • nevysporiadané vlastnícke vzťahy • nedostatok peňazí • uprednostnenie krátkodobých efektov • problémy legislatívne, nedôsledná legislatívna podpora • podceňovanie nutnosti spolupráce s odborníkmi z oblasti krajinnej ekológie a plánovania <p>vyplývajúce z vonkajšieho prostredia obce</p> <ul style="list-style-type: none"> • nárast chudoby • nezamestnanosť • znižovanie počtu zamestnávateľov

<ul style="list-style-type: none"> • zapojenie historických daností, tradícií a ľudových zvykov pri rozvoji rekreácie a turistiky • možnosti zimnej rekreácie (bežkárске lyžovanie, korčuľovanie ...) • možnosti tradičnej letnej rekreácie spojenej s prírodnými, krajinárskymi a kultúrnymi hodnotami územia (cykloturistika, horská turistika, poznávacia turistika, zber lesných plodov) • možnosti vidieckej rekreácie • zvýšenie atraktívnosti a príťažlivosti územia (odstránením, prebudovaním, sanáciou, zakrytím neestetických krajínotvorných objektov) • zvýšenie informovanosti o území • zjednotenie identity obce a mikroregiónu • zníženie emisného zaťaženia územia zmenou palivovej základne vykurovania domov na báze dreva • využívanie vnútorných vonkajších zdrojov vrátane podpory z EÚ a štátnych zdrojov 	<ul style="list-style-type: none"> • rast spotrebiteľských cien, v oblasti rekreácie a kultúry rast cien ubytovacích služieb, stravovacích - pokles výdavkov na cestovný ruchu • rast cien dovolenky– môže sa prejavíť znížením počtu účastníkov CR • neúnosný rozvoj motorovej dopravy a jeho tlak na prírodné a životné prostredie • chýbajúca podpora štátu malého a stredného podnikania • znížovanie financovania samosprávneho výkonu zo strany štátu
--	--

4. HODNOTENIE

4.1. Hlavné smery rozvoja obce (v širších súvislostiach)

Popis potenciálu rozvoja obce z hľadiska územného plánovania:

Budúca organizácia a urbanistická štruktúra obce Prestavky bude v rozhodujúcej miere závislá na zamestnanosti obyvateľov obce a na hospodárskej základni priamo v obci, osobitne na prevládajúcej forme budúcej poľnohospodárskej výroby a jej vzťahu k urbanizácii obce.

Potenciálom medzinárodného významu je atraktívna a ekologicky čistá krajina, umožňujúca jej rekreačné využitie na báze sústredenej, ale aj rozptýlenej rekreácie a cestovného ruchu. Ďalším predpokladom rozvoja sú tradície lesohospodárske, tradície poľovníctva a rybárstva.

Uvedené podnety vytvárajú silné predpoklady pre rozvoj služieb v turizme, cestovnom ruchu a rekreácii na regionálnej úrovni. Následne je očakávaný rozvoj bývania a občianskeho vybavenia.

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov funkčného využívania územia a verejnoprospešné stavby.

VYMEDZENIE PLÔCH NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, NA VYKONANIE DELENIA A SCEĽOVANIA POZEMKOV, NA ASANÁCIU A CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY – citácia

8.1. Vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby

V zmysle zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (§ 108, ods. 3) a vyhlášky č. 55/2001 Z. z. sú vymedzené verejnoprospešné stavby, pre ktoré je možné vyvlastniť pozemky a stavby za účelom zabezpečenia verejnoprospešných služieb a verejného technického vybavenia územia podporujúceho rozvoj územia a ochranu životného prostredia.

1. Rekonštrukcia zberných komunikácií v kategórii MZ 8,5/40 v intraviláne a 7,5/50 v extraviláne
2. Rekonštrukcia obslužných komunikácií v kategórii MO 7,5/40 resp. 6,5/40 ; upokožené komunikácie D1 v kategórii MOU 6,5/30 resp. 5,5/30
3. Chodníky pozdĺž komunikácií
4. Verejné pešie plochy
5. Samostatné pruhy na autobusových zastávkach
6. Turistické a cyklistické trasy
7. Vybudovanie VN káblových prípojek od existujúcich vzdušných VN vedení k navrhovaným trafostaniciam
8. Rekonštrukcia trafostaníc v zastavanom území obce
9. Rekonštrukcia nevyhovujúcich úsekov vodovodného potrubia
10. Vybudovanie rozvodného vodovodného potrubia v navrhovaných obytných, výrobných a rekreačných plochách
11. Vybudovanie verejnej kanalizácie a kanalizácie v navrhovaných obytných, rekreačných a výrobných plochách
12. Vybudovanie ČOV
13. Dobudovanie dažďovej kanalizácie
14. Vybudovanie nových a rekonštrukcia starých prístupových telekomunikačných sietí zemnou úložnou kabeľážou
15. Rozšírenie miestnej telefónnej siete
16. Vybudovanie verejných odstavných plôch a parkovísk

Územný plán obce Prestavky nevymedzuje žiadne rozsiahlejšie plochy pre asanácie. V areáli Poľnohospodárskeho družstva sa nachádzajú objekty v zlom technickom stave, ktoré navrhujeme na rekonštrukciu. Aj pri iných objektoch v horšom technickom stave uprednostníť ich rekonštrukciu (v odôvodnených prípadoch prestavbu). Rekonštrukciu a rozširovanie existujúceho bytového fondu možno realizovať dostavbami a nadstavbami, pri dodržaní regulatívov intenzity využitia a ďalších podmienok, ktoré stanovuje návrh územného plánu.

VÝHODY A NEVÝHODY OBCE Z HĽADISKA POLOHY V REGIÓNE

1. VÝHODY Z HĽADISKA POLOHY:

- kvalitné prostredie pre bývanie a život
- dobré dopravné napojenie na štátne cesty a R1 vrátane a železnice
- prejazdná obec z hľadiska dopravy - viacej spojov
- obec sa nachádza v území s bohatými prírodnými hodnotami s predpokladmi rozvoja.
- obec je členom Občianskeho združenia **Hlinícke Pohronie - mikroregión**
- obec je členom verejného súkromného partnerstva (budúcej MAS) **Žiarska kotlina**.

Miestni obyvatelia vidia z hľadiska polohy a lokality obce:

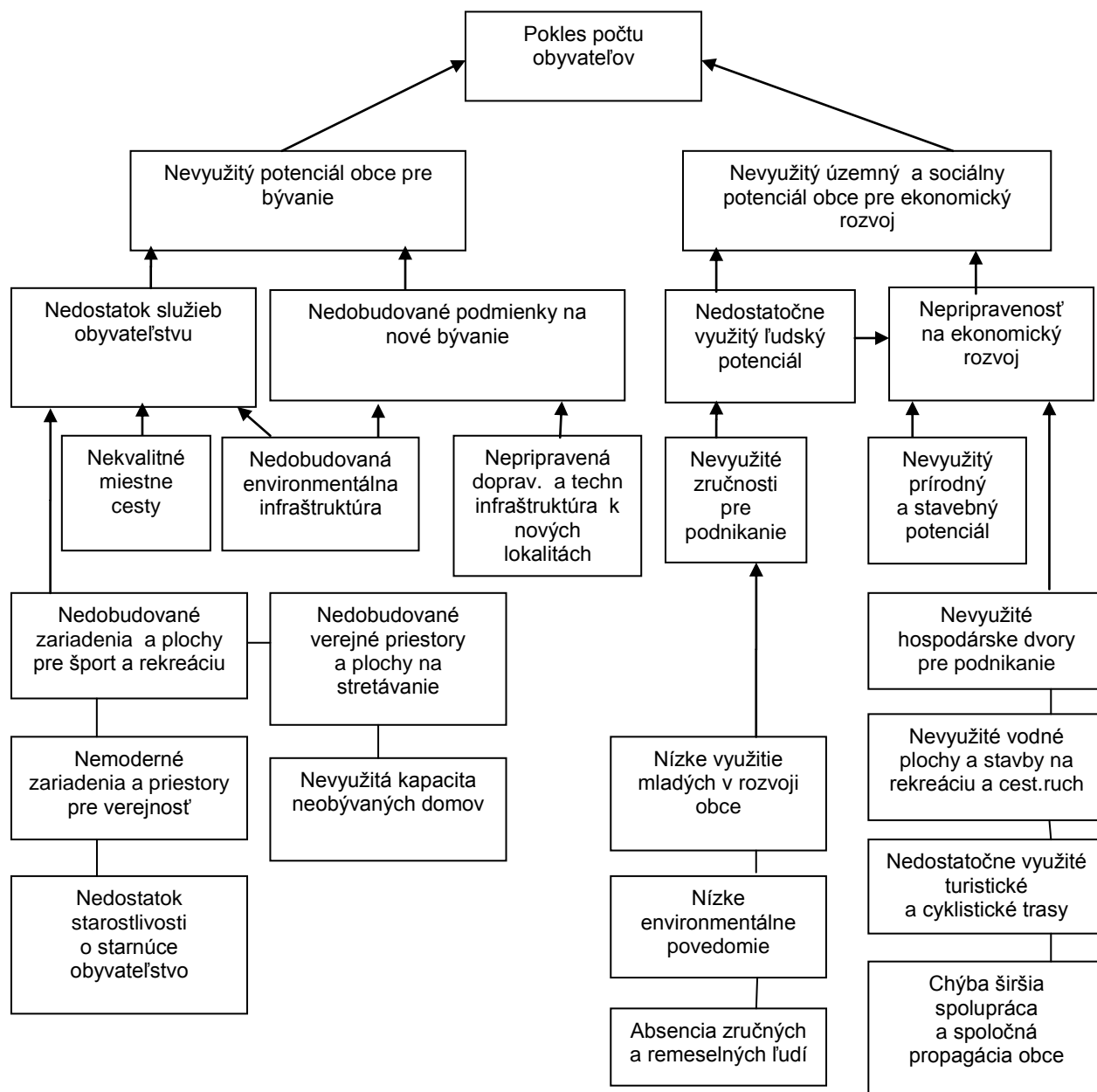
VÝHODY:

- Poloha obce s výhľadom na žiarsku kotlinu a nivu Hrona
- Dostupnosť za prácou do mesta a okolia je priaznivá
- Existencia prírodných zdrojov
- Poľnohospodárska pôda
- Krajinné prostredie

NEVÝHODY:

- málo pracovných príležitostí
- vysoká nezamestnanosť
- málo priemyslu a výroby

5. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ

Strategická a Programová časť obsahuje :

1. zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
2. inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
3. finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
4. systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov,
5. časový harmonogram realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Schválenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2 zák. č. 539/2008 Z.z. a 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.

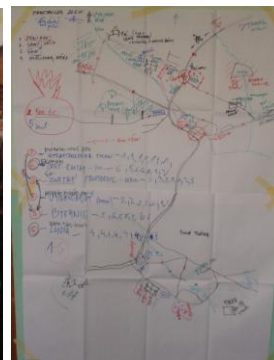
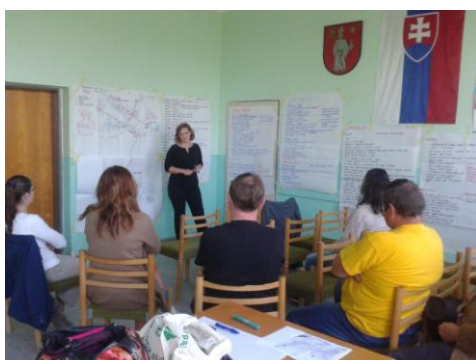
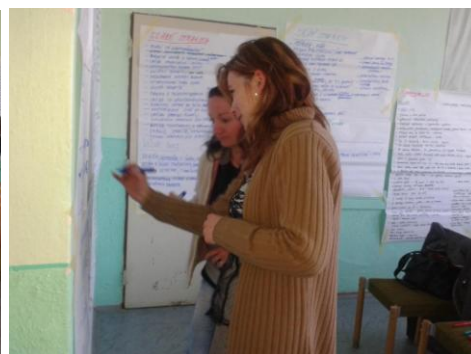
Vízia (dlhodobá):

Obec by mala aj naďalej ostať kludná, tichá, upravená s funkčnou infraštruktúrou, aktívnymi obyvateľmi. Udržať (príp. mierny nárast) obyvateľov na úrovni cca 750 obyvateľov. Krajšia obec s ľuďmi, ktorí majú vzťah k životnému prostrediu, zaujímajú sa o veci verejné, s úctou k starším, s dobudovanou technickou vybavenosťou a sociálnou pomocou

Citácia z verejného stretnutia dňa 28.5.2015

Vízia s dlhodobým časovým horizontom má charakter želania obyvateľov a aktérov obce. Počas uplynulého obdobia v rozvoji obce nedošlo k takým celospoločenským zmenám a lokálnym zmenám, že by to vyvolalo zvlášť závažný obrát v smerovaní rozvoja oproti rokom 2007-2013. Počas obdobia realizácie programu rozvoja do roku 2013 neprešla obec takou výraznou zmenou, ktorá by ovplyvnila základné smerovanie rozvoja obce aj v budúcom období do roku 2021.

Programovanie a tvorba strategických cieľov.

1. STRATEGICKÝ CIEĽ A OPATRENIA (plánovacie obdobie 2014 – 2020)

VÍZIA (dlhodobý výhľad)

Kľudná, tichá, krajšia a upravená obec Prestavky s vyšším počtom obyvateľov, funkčnou infraštruktúrou, sociálnou pomocou a so spokojnými ľuďmi, ktorí majú k obci vzťah a sú na ňu hrdí.

Strategický cieľ 2015 – 2021

Dobudovať Prestavky na modernú obec, atraktívnu pre bývanie s dobrými technickými a sociálnymi podmienkami, kvalitným ľudským potenciálom a zvýšeným počtom obyvateľov min. o 10%

Špecifické ciele a opatrenia

číslo	Špecifický cieľ	
	č.	Opatrenie
1	Zlepšenie základných služieb, obnova dediny a dobudovanie technickej a environmentálnej vybavenosti	
	1	Zlepšiť a rozširovať miestne základné služby a podmienky pre bývanie a voľný čas
	2	Zlepšiť vzhľad obce, kvalitu krajiny a stav životného prostredia
2	Zvýšenie kvality ľudí, budovanie partnerstiev a miestneho komunitného života	
	1	Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť schopnosť obyvateľov uplatniť sa na trhu práce
3	Lepšie využitie miestnych zdrojov a polohy obce pre rozvoj ekonomických aktivít	
	1	Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania v obci a rozvoj rekreačnej infraštruktúry
	2	Rozvíjať a modernizovať podnikateľské prostredie

STRATEGICKÝ CIEĽ	Dobudovať Prestavky na modernú obec, atraktívnu pre bývanie s dobrými technickými a sociálnymi podmienkami, kvalitným ľudským potenciálom a zvýšeným počtom obyvateľov o 10%
PRIORITA	BÝVANIE A SLUŽBY OBYVATEĽSTVU
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1. Zlepšenie základných služieb, obnova dediny a dobudovanie technickej a environmentálnej vybavenosti
OPATRENIE	1.1. Zlepšiť a rozširovať miestne základné služby a podmienky pre bývanie a voľný čas
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. územná príprava rozvojových lokalít pre bývanie a vybavenosť, príprava stavebných pozemkov pre bývanie a územnoplánovacia príprava (majetko-právne vysporiadanie, územnotechnické a územnoplán. podklady, územný plán, techn. a doprav. infraštruktúra, atď.) 2. vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry nových lokalít na bývanie (IBV „Prestavky-Žleby, Prestavky-Podhora, Prestavky-Opeka“) 3. výstavba nových bytových domov pre mladé rodiny a nájomných bytov 4. podpora zvyšovania štandardu bývania v porovnaní z EÚ štandardami 5. zlepšenie základných služieb a malej infraštruktúry a prístupu k miestnym službám 6. modernizácia infraštruktúry efektívnej verejnej správy a dovybavenie infraštruktúry pre poskytovanie služieb obyvateľstvu 7. zavádzanie elektronizácie do verejného života obce (samospráva, knižnica, archív atď.) 8. budovanie efektívnej verejnej správy optimalizáciou procesov a organizácie, bojom proti korupcii a efektívnou správou daní 9. rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) - aktivity na zlepšenie signálu mobilných operátorov a prístupu k internetu 10. zavádzanie inovatívneho prístupu rozvoja vidieckej obce s využitím miestneho potenciálu územia a endogénnych zdrojov „zdola nahor“ 11. rozvoj služieb verejnej správy (obnova, vybavenie a zriadenie spoločného technického parku pre techniku na zimnú údržbu ciest, úprava povrchov ciest, remeselné služby, mikrobús a pod.) 12. dobudovanie centrálnej časti obce ako miesta pre umiestnenie malých služieb (tržnica, letné terasy, služby malých remesiel, a pod.) 13. budovanie prístupovej a rekonštrukcie miestnej dopravnej infraštruktúry – miestne komunikácie, chodníky pre peších, autobusové zastávky, eliminácie zosuvov pôdy a premostenia, oporné múry, odvodnenie, spevnenie a pod (ulice v Prestavkoch a prepojenie na Lovčicu Trubín, ulice Hornej Trnávke) 14. budovanie verejných investícií na zvyšovanie atraktivity územia obce (športové možnosti, prístupy k prírod. prameňom, rozhľadňa, amfiteáter, náučné chodníky, atrakcie a pod.) 15. vybudovanie nových parkovacích miest a dobudovanie odstavňových plôch a zariadení pre vozidlá 16. riešenie hromadnej dopravy počas zvýšenej

	<p>návštevnosti vybudovaním spevnených a prírodných parkovísk</p> <p>17.budovanie a rekonštrukcia rozvodov elektrického vedenia, miestneho rozhlasu, verejného osvetlenia a technických zariadení (rozšírenie verej.osvetlenia, rekonštrukcia verej. rozhlasu, zvýšenie kapacity, káblovanie do zeme, rekonštrukcie zdrojov dopravné značenie atď.)</p> <p>18.budovanie zariadení pre sociálne slabších spoluobčanov s bezbariérovými vstupmi (hospic, dom sociálnych služieb, domovy a kluby pre dôchodcov, opatrovateľská služba, sociálne byty, vývarovne, denný stacionár, a iné)</p> <p>19.zriaďovanie podmienok pre zdravotnú starostlivosť a predaj liekov</p> <p>20.zavádzanie alternatívnych foriem adaptability a starostlivosti o starších, sociálne slabších a neprispôsobivých obyvateľov</p> <p>21.aktivity na zlepšenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti s prioritným využitím existujúcich objektov (dobrovoľná sociálna a zdravotnícka pomoc, starostlivosť o deti a matky s deťmi, opatrovateľstvo, charita, rozvoz stravy, pomoc starším a imobilným obyvateľom, aktivity pre mobilnú pomoc lekára, poradenstvo a iné)</p> <p>22.budovanie zariadení základnej vybavenosti pre obyvateľov</p> <p>23.zavádzanie bezbariérových prístupov do verejných objektov a objektov verejných služieb</p> <p>24.budovanie a rekonštrukcie zariadení pre deti školského a predškolského veku (kluby,detské ihrisko, materská škôlka,)</p> <p>25.budovanie a rekonštrukcie zariadení pre verejnosť na podporu zachovania kvality verejného života (obecný úrad, kultúrne stánky, knižnice, 2x cintoríny, kolumbárium, domy smútku a pod s bezbariérovým prístupom)</p> <p>26.budovanie a rekonštrukcie objektov pre združovanie záujmových skupín, klubovne, herne a pod.(spolkový dom, hasičská zbrojnica)</p> <p>27.budovanie a rekonštrukcie zariadení pre šport a oddych (areál futbalového ihriska, šatne pri futbal.ihrisku, telocvične, fitnescentrum, ihriská, tribúna, šatne, lavičky, detské ihriská, multifunkčné ihriská a i)</p> <p>28.modernizácia vybavenia kultúrnych zariadení (kultúrny dom, knižnica, klubové miestnosti, kultúrne centrum a pod.)</p> <p>29.podpora uplatňovania oživenia miestnej kultúry zriadením špecifických služieb (tradičná kuchyňa, zriadenie tvorivých dielní apod.)</p> <p>30.zlepšenie podmienok pre požiaru bezpečnosť, (výstavba, rekonštrukcia a modernizácia požiarnej zbrojnice, vybavenie a pod.)</p> <p>31.zvyšovanie bezpečnosti a ochrana majetku obyvateľov a znižovanie kriminality (kamerový systém a iné)</p> <p>32.aktualizácia a modernizácia web stránky obce</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p>obec, subjekty podnikajúce v službách verejnosti, , charite, kultúre, vzdelávaní, športe a sociálnych službách, vlastníci pozemkov a objektov, regionálna správa ciest,</p>
	<p>Obec Prestavky leží v Žiarskej kotline pod zlomovým svahom pohoria Vtáčnik. Obec Prestavky je koncovou obcou na dopravnej trase III/06525 Horná Ždaňa –</p>

ODÔVODNENIE

Prestavky. Skladá sa z dvoch častí Prestavky a Horná Trnávka, ktoré boli v minulosti samostatnými obcami. Prestavky majú väzby s obcou Horná Ždaňa, ktorá je sídlom základnej školy aj pre žiakov z Prestavky a s veľkou obcou Hliník nad Hronom, ktorá je sídlom rozvinutej občianskej a dopravnej vybavenosti a viacerých výrobných firiem. V období 1980 – 1990 bol zaznamenaný najväčší úbytok obyvateľstva spôsobený najmä emigráciou do iných častí Slovenska i do zahraničia. Tento trend doznieval ešte aj v ďalšom desaťročí. V posledných rokoch sa demografická situácia javí ako stabilizovaná. Obyvateľstvo obce na bývanie využíva predovšetkým rodinné domy alebo budovy s jedným bytom. V obci je evidovaných celkom 247 bytov. Celkový počet neobývaných bytov v obci dosahuje 47. Záujem o bývanie v bytových domoch je minimálny len cca 6 záujemcov. Na obci je evidovaných cca 20 žiadostí na výstavbu rodinných domov na nových plochách aj v prelukách. Stúpa záujem o IBV, resp. kúpu a rekonštrukciu existujúcich objektov. Územný plán obce počíta so zvýšením dopytu po nových bytoch, ktorého príčinou bude predovšetkým prílev obyvateľov z miest. K bývaniu je nevyhnutné dobudovanie základnej infraštruktúry, príprava pozemkov a vysporiadanie majetko-právnych vzťahov. Vidiecke prírodné prostredie obce predstavuje vhodný rozvojový potenciál s možnosťou využitia prírodných zdrojov nielen v bývaní ale aj v oddychových a relaxačných aktivitách ako napr. šport, turistika, a iné. Obč.vybavenosť je v súčasnom období sústredená na dvoch miestach v miestnej časti Prestavky (v okolí kostola a pri budove Obecného úradu) a v západnej časti m. č. Horná Trnávka. Chýbajú však niektoré funkcie zodpovedajúce veľkosti obce. Jedná sa najmä o chýbajúce služby a zariadenia sociálnej infraštruktúry. V návrhovom období sa bude občianska vybavenosť vyvíjať aj na princípe ponuky a dopytu a bude úzko súvisieť s kúpyschopnosťou obyvateľov. V obci sú určité rezervy v disponibilite nevyužívaných, alebo čiastočne využívaných budov obč. vybavenosti. Možnosti sú aj vo využití prízemí rodinných domov na obchody a služby formou rodinných firiem. Rozšírenie plôch obč. vybavenosti predpokladáme v centre obce v okolí kostola a pri športovom areáli. Za väčšinou zariadení základnej a vyššej obč.vybavenosti a za vyššou špecifickou vybavenosťou obyvatelia obce dochádzajú do Hliníka nad hronom a Žiaru nad Hronom. Obec má veľkú výhodu v tom, že má vo vlastníctve pozemky nielen v obci ale aj v k.ú. obce mimo jej zastavanej časti. V dôsledku toho, že mladí ľudia za vzdelaním odchádzajú na stredné a vysoké školy trávia svoj voľný čas mimo obec. V obci chýbajú ďalšie zariadenia pre trávenie voľného času mládeže preto, aby sa viac zapájali do života obce. Možno konštatovať, že obecné budovy a objekty je potrebné rekonštruovať a modernizovať. Stavebnotechnický stav je čiastočne vyhovujúci avšak chýba riešenie zníženia energetickej náročnosti budov zateplením, výmenou okien. Nedobudované sú aj vnútorné priestory a chýba dostatočné vybavenie. Okrem rekonštrukcie a obnovy budov si investície vyžadujú aj verejné priestranstvá pri budovách aj mimo nich. Sociálna starostlivosť o obyvateľov je zabezpečovaná opatrovateľskými službami v meste Žiar n.Hronom podľa potreby a požiadaviek. Školské zariadenia sa v obci nenachádzajú. Stav technickej a dopravnej

	<p>infraštruktúry v obci je uspokojivý. Pre ďalší rozvoj obce je nevyhnutné dobudovať a rekonštruovať technickú infraštruktúru a riešiť stav dopravnej infraštruktúry (miestne komunikácie a chodníky pre peších). Dopravná dostupnosť obce k mestu je veľmi dobrá. Dopr. spojenie verejnou hromadnou dopravou s mestami a okolím zabezpečuje autobusová doprava a narastúca automobilová doprava. Z demografického vývoja vyplýva úloha vyriešiť v návrhovom období plochy pre bývanie. Čiastočne sú plochy na bývanie riešené v zastavanom území na voľných parcelných prielukách a rekonštrukciou neobývaných domov. Týmto spôsobom je možné pokryť 40 % potreby. Ostatných 60 % je potrebné vyriešiť na nových plochách v nadväznosti na existujúcu obytnú zástavbu.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
<p>UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počet pripravených lokalít pre rozvoj obce - počet nových bytových jednotiek pre mladé rodiny - počet pripravených stavebných pozemkov pre bývanie - počet nových bytových domov - počet nových bytových jednotiek - počet vybudovaných zariadení základnej vybavenosti - počet prisťahovaných mladých rodín - počet verejne dostupných internetových bodov v obci - počet elektronických programov v obci - počet nových plôch a vybudovaných zariadení športu a rekreácie - počet vybudovaných sociálnych a kultúrnych zariadení - počet zariadení sociálnej starostlivosti (stravovanie, ubytovanie, charita,) - počet modernizovaných obecných budov a objektov - počet vybudovaných zariadení vybavenosti pre obyvateľov - počet dobrovoľníkov v dobrovoľnej sociálnej a zdravotníckej pomoci, - počet modernizovaných zariadení obč. vybavenosti - počet nových verejných služieb obyvateľstvu (vrátane zdravotníckej pomoci a pomoci sociálne slabším) - počet nových verejných bezbariérových vstupov - počet km nových alt. obnovených prístupových komunikácií - počet km vybudovaných, obnovených chodníkov pre peších - počet m² vybudovaných odstavňových plôch - počet rekonštruovaných premostení - počet m rekonštruovaných miestnych komunikácií - počet m podzemného elektrického vedenia - počet domácností pripojených na internet - počet bodov prístupných k verejnemu internetu - dĺžka obnovených, rekonštruovaných sietí technickej infraštruktúry - počet km rekonštruovaného rozhlasového vedenia - počet rekonštruovaného verejného osvetlenia - počet web stránok zameraných na informovanie obyvateľstva
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Lepšie územné a technické podmienky pre bývanie s dostatočnými službami obyvateľstvu .
ODHADOVANÉ DOPADY	Atraktívne bývanie, nárast obyvateľstva
<p>ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2018 V EURO</p>	2 357 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Dobudovať Prestavky na modernú obec, atraktívnu pre bývanie s dobrými technickými a sociálnymi podmienkami, kvalitným ľudským potenciálom a zvýšeným počtom obyvateľov o 10%
PRIORITA	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1. Zlepšenie základných služieb, obnova dediny a dobudovanie technickej a environmentálnej vybavenosti
OPATRENIE	1.2. Zlepšiť vzhľad obce, kvalitu krajiny a stav životného prostredia
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. aktivity na záchranu architektonických hodnôt a obnovu ulice a verejných priestorov (projekt obnovy dediny, architektonické a urbanistické štúdie, design verejného priestoru apod.) 2. realizácia obnovy obce v duchu Programu obnovy dediny 3. budovanie tradičného obrazu dediny (význam prímestského satelitu, humanizácia výrazu bytoviek s tradičným obrazom typickej zástavby, pôvodná architektúra, krajina, pôvodná zeleň apod.) 4. obnova stavebného potenciálu obce a podpora multifunkčného využitia obecného nehnuteľného majetku (obecný úrad, materská škôlka, a kultúrny dom, požiarňa zbrojnica, a iné objekty verejného života) 5. obnova kultúrnych a prírodných pamiatok, obnova architektonických, technických pamiatok, pamätihodností obce a iných objektov s miestnou kultúrnou hodnotou (historické budovy, kaplnky, sakrálné stavby, pamätníky, pomníky, atď.) 6. príprava architektonických riešení verejných priestranstiev, drobná architektúra oddychových zón 7. obnova, rekonštrukcia, úprava, údržba a budovanie verejných priestranstiev (oporný múr, terénne úpravy, detské ihriská, oddychové zóny s lavičkami, zeleň, cintoríny, oplotenia, spoločenské a kultúrne priestory, pietne miesta a pod.) 8. aktivity na odstránenie objektov znehodnocujúcich prostredie 9. obnova zelene a budovanie parkov, obnova a rekonštrukcia zelených plôch a objektov rekreácie (verejná zeleň, cintoríny, ľudová architektúra, a iné.) 10. ochrana prírodných zdrojov a hodnôt a budovanie ekologickej stability vrátane spodných vôd a prameňov 11. obnova a údržba krajiny a ekologickej stability, (eliminácie erózie a zosuvy pôdy, úpravy a regulácie v krajine, vodné toky, rekultivácie, odstraňovanie neregistrovaných skládok TKO, ozdravenie sídelnej a krajinnej zelene, pozemkové úpravy, revitalizácie krajiny, obnova lúčnych, obnova a údržba lesných komunikácií, obnova lesa prirodzeným omladením lesných plôch a pod.) 12. obnova a následná starostlivosť o prírodné lokality, (ekosystémy, biotopy, korytá potokov, prameňov a minerálnych prameňov, jarky, odpočívadlá, chodníky, apod.) 13. zlepšenie vzhľadu a regulácie vodných tokov v sídle (potok v Hornej Trnávke) 14. budovanie a zavádzanie technológií vykurovania

	<p>a výroby elektrickej energie šetriacich životné prostredie (solárna energia, spaľovne drevných štiepkov, veterné elektrárne, stimuly, informácie, osveťa a pod.)</p> <p>15. aktivity na podporu zavádzania „čistej“ a neškodnej (na životné prostredie) výroby (programy podpory a stimulácie, apod.)</p> <p>16. výstavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcej environmentálnej infraštruktúry (vodovod, splašková kanalizácia, zdroj pitnej vody, čistička odpadových vôd, apod.)</p> <p>17. eliminácia dopadov na životné prostredie v dôsledku znečisťovania ovzdušia vykurovaním a spaľovaním odpadu lokálnymi zdrojmi</p> <p>18. aktivity zamerané na protipovodňové opatrenia, regulácie vodných tokov s efektom udržania vody v mieste (úpravy a regulácie potokov a vodných tokov, potok v Hornej Trnávke, riešenie odvodnenia z miestnych spevnených komunikácií - rigoly, priekopy atď.)</p> <p>19. aktivity v teréne zamerané na ochranu prírody a krajiny (budovanie vzťahu k prírode, čistenie, kontrola a pod.)</p> <p>20. zlepšenie stavu a efektivity likvidácie tuhého komunálneho odpadu a separovaného zberu odpadu z domácností a verejných objektov (zberný dvor, kompostoviská, kompostárne, recyklácia separovaného odpadu, spaľovne a iné)</p> <p>21. aktivity zamerané na zamedzenie a likvidáciu „čiernych“ skládok (prevencia, kampaň, zberne, uskladňovanie a recyklácia triedeného odpadu a pod., atď.),</p> <p>22. zavádzanie využívania alternatívnych zdrojov energie (BIOMASA, BIOPLYN, solárna energia, atď.)</p> <p>23. zavádzanie alternatívnych foriem čistenia odpadových vôd (malé domové a skupinové ČOV a pod)</p> <p>24. aktivity monitoringu a verejnej kontroly životného prostredia a bezpečnosti</p> <p>25. aktivity zamerané na osvetu a výchovu obyvateľstva v oblasti starostlivosti o krajinu a životné prostredie (prednášky, semináre, letáky ...)</p> <p>26. aktivity zamerané na zvýšenie environmentálneho povedomia detí a mládeže (likvidácia odpadu a triedený zber v domácnostiach, vypaľovanie tráv, likvidácia odpadov v záhradách, údržba uličných fasád, oplotení a pod.)</p> <p>27. aktivity zamerané na budovanie vzťahu turistov a obyvateľstva k prírodným hodnotám a ochrane prírody (ekologická výchova, alternatívne zdroje energie, príroda, vzhľad a čistota obce, školy v prírode, letné školy a pod.)</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p><i>obec, inštitúcie a organizácie a miestne iniciatívy v životnom prostredí, vlastníci pozemkov, podnikatelia hospodáriaci s pôdou, užívatelia pôdy</i></p>
ODÔVODNENIE	<p>Obec je elektrifikovaná a aj plynofikovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Stav environmentálnej infraštruktúry je nevyhovujúci. Kanalizácia a ČOV chýba. Obec má vlastný zdroj pitnej vody. Aby bol rozvoj obce trvalo – udržateľný má veľký význam pre atraktivitu a modernizáciu obce starostlivosť o jej vzhľad, zachovanie kvalitného životného prostredia a rešpektovanie únosných limitov zaťaženia územia obce vrátane krajinného prostredia okolo nej (hospodárenie s pôdou). Podstatou skvalitnenia životného prostredia je skvalitnenie vzhľadu obce,</p>

	<p>verejných priestranstiev a súkromných priestorov. Prostredie obce potrebuje zvýšenú starostlivosť v oblasti úprav verejných priestranstiev, budovania oddychových zón, rekonštrukcií autobusových zástaviek a starostlivosti o zeleň. V riešenom území sa nenachádza žiadne pamiatkové územie ani žiadne ochranné pásmo pamiatkového územia alebo nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky. Nachádza sa tu NKP gazdovský dom tzv. Mastíkov dom vhodný na využitie. Možno konštatovať, že obecné budovy a objekty je potrebné rekonštruovať a u niektorých navrhnúť zmenu využitia pre potreby obyvateľov obce. Stavebnotechnický stav je čiastočne vyhovujúci avšak chýba riešenie zníženia energetickej náročnosti budov zateplením, výmenou okien. Nedobudované sú aj vnútorné priestory a chýba dostatočné vybavenie. Okrem rekonštrukcie a obnovy budov si investície vyžadujú aj verejné priestranstvá pri budovách aj mimo nich. Stavebnotechnický stav budov je rozmanitý, prevažujú však objekty vyhovujúce. Časť pôvodných domov bolo zrekonštruovaných na rekreačné chalupy. Veľký význam má miestne povedomie o životnom prostredí obce. Nie je tu žiadne pamiatkové územie ani žiadne ochranné pásmo pamiatkového územia alebo nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky. Množstvo technických objektov a plôch znehodnocuje krajinný obraz (vzdušné vedenia VN a NN a i.). Riešené územie je ohrozované stresovými faktormi prírodnými a antropogénnymi. Z prírodných faktorov tu pôsobia povodne, zosuvy a erózie. Z antropogénnych faktorov tu pôsobia znečistenie ovzdušia, vôd a pôd, kontaminácia hlukom a prachom, poškodenie vegetácie, priemysel, poľnohospodárstvo, svetelné znečistenie, elektromagnetický smog a skládky. Z hľadiska prítomnosti škodlivín a rizikových látok sú pôdy v riešenom území kontaminované dlhodobým ukladaním znečisťujúcich látok z hliníkárne v Žiari nad Hronom. Podzemné vody sú znečistené dlhodobými vsakmi vyššie uvedených prvkov do podlažia a priesakmi z netesných septikových a žump pri rodinných domoch. Je potrebné zvýšiť starostlivosť nielen o zložky životného prostredia ale aj zabezpečiť komplexnú starostlivosť o krajinu ako celok. Obec zabezpečuje riešenie odpadového hospodárstva separovaním odpadu a vývozom bez uskladnenia. Dopady hluku a prašnosti ovplyvňujú životné prostredie v obci. Prevažujúci spôsob vykurovania obcí je plynové avšak v posledných rokoch častejšie lokálne na tuhé palivo. Napriek skutočnosti, že obec rieši vykurovanie obecných budov plynom, má stále obec vysoký potenciál vo využívaní ďalších obnoviteľných zdrojov energie ako napr. drevo, voda, pôda, biomasa, bioplyn, slnečné systémy a pod., ktoré sú riešením aj pre problémy s neobhospodávanými TTP a drevným odpadom z lesných ekosystémov. Spôsob hospodárenia v krajine je problematický najmä z dvoch protichodných dôvodov – prílišná exploatácia a nevyužívanie. Oba spôsoby vedú k zníženiu biodiverzity. Nevyužívanie horšie dostupných častí krajiny je predovšetkým problémom trvalých trávnatých porastov. Lesy mimo lesných pozemkov sa postupne formujú najmä na nevyužívaných trvalých trávnatých porastoch zarastaním drevinami. Udrжанím trávnych porastov pre aktívne využívanie ako pasienkov je možné aj udržanie kvality krajiny.</p>
--	---

MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet plánov, štúdií a projektov obnovy dediny - počet zrekonštruovaných obecných budov a budov s multifunkčným využitím - počet zrekonštruovaných autobusových zastávok - počet obnovených kultúrnych a prírodných pamiatok - počet obnovených architektonických a techn. pamiatok - počet obnovených stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (verej. priestranstvá, objekty, zelené plochy, drobná architektúra, vhodné prvky architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet pripravených architekt. riešení verej. priestranstiev - počet m2 nových resp. obnovených plôch verejných priestranstiev - počet nových resp. obnovených stavieb, diel a úprav objektov - počet obnovených obecných objektov - počet obnovených kultúrnych zariadení - počet asanovaných objektov - počet obnovených obytných objektov - počet domácností zapojených do separovaného zberu - počet zariadení na výrobu energie - dĺžka protipovodňovej ochrany - počet km vybudovanej kanalizácie - počet vybudovaných ČOV (domové a skupinové) - počet napojených domácností na ČOV - počet km zrekonštruovaného a novo - vybudovaného vodovodného potrubia - rozsah vybudovanej obecnej kanalizácie - dĺžka obnovených vodných tokov - rozsah zásahov ochrany v prírode - počet vybudovaných oddychových miest - počet aktivít zameraných na zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva - zlepšenie hodnôt kvality zložiek životného prostredia - počet zapojených domácností do separovaného zberu - rozsah ušetrených zdrojov na zber TKO - počet zberných nádob - počet zlikvidovaných skládok TKO - počet zriadených plôch pre odpadové hospodárstvo - počet realizovaných zariadení čistenia odpadových vôd - počet zariadení na výrobu energie - počet realizovaných krajinnoekologických opatrení - počet jednotiek dĺžky protipovodňových úprav - hodnota zníženia negatívnych vplyvov na zložky životného prostredia - počet jednotiek plochy rekultivácií - počet prednášok, seminárov a podujatí zameraných na životné prostredie a starostlivosť o krajinu - počet programov, súťaží a pozitívnych príkladov v obnove objektov - počet materiálov pre environm. propagáciu a osvetu
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Zlepšené životné prostredie obce a obnovená obec aj krajina. Dobudovaná environmentálna infraštruktúra , protipovodňová ochrana a lepšie environmentálne povedomie.
ODHADOVANÉ DOPADY	Kvalitné životné prostredie obce
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2018 V EURO	70 921 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Dobudovať Prestavky na modernú obec, atraktívnu pre bývanie s dobrými technickými a sociálnymi podmienkami, kvalitným ľudským potenciálom a zvýšeným počtom obyvateľov o 10%.
PRIORITA	ROZVOJ ĽUDÍ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2. Zvýšenie kvality ľudí, budovanie partnerstiev a miestneho komunitného života
OPATRENIE	2.1. Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť schopnosť obyvateľov uplatniť sa na trhu práce
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. zavádzanie inovatívneho prístupu rozvoja obce s využitím miestneho potenciálu územia a endogénnych zdrojov „zdola nahor“ 2. vzdelávanie sprievodcov a poskytovateľov služieb a pre oblasť podnikania v cest. ruchu 3. vzdelávanie pre účely zvyšovania kvalifikácie v cest. ruchu a hospodárskych činnostiach a kvalifikácie pracovných síl pre lepšie uplatnenie sa na trhu práce (jazyková zdatnosť, ako poskytovať dobré služby, programy ako podnikateľ, aktuálne programy podpory podnikania, informatika, internet, legislatíva, účtovníctvo, daňové povinnosti, a pod.) 4. uplatnenie aktívnej politiky trhu práce s cieľom podpory vlastných podnikateľov v obci (príprava a uplatnenie vlastnej kvalifikovanej pracovnej sily) 5. aktivity zamerané na zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu pracovnej sily 6. aktivity na podporu spolupráce podnikateľ a obec, podnikateľ - mikroregión (tvorba spoločnej politiky rozvoja, zvýhodnenie služieb, zamestnanosť obyvateľov a pod.) 7. aktivity pre zvýšenie zamestnanosti a sociálnu inklúziu znevýhodnených a sociálne slabších skupín obyvateľstva 8. zlepšenie prístupu a informovanosti verejnosti (noviny, letáky, podujatia, miestne médiá a tlač, informačné kanály, ankety, podnety, články verejnosti, technológie, internet a pod.) 9. aktivity pre účely zapojenia občanov do vecí verejných, verejnej diskusie, komunikácie a informovanosti 10. aktivity na zvýšenie kvality kultúrneho a spoločenského života s dôrazom na zachovanie kultúrneho a historického dedičstva obce 11. aktivity na posilnenie miestneho manažmentu územia obce (spolurozhodovanie, spolupráca, spoluzodpovednosť a pod.) 12. aktivity zamerané na zvýšenie miestneho povedomia a lokalpatriotizmu obyvateľstva 13. zvyšovanie miestneho povedomia a osvedy v oblasti identity a obnovy duchovných tradícií 14. zlepšenie informovanosti o dianí v obci 15. podpora existujúcich a vznik nových verejnoprospešných iniciatív, združení a spolkov na podporu verejného života a rozvoja (občianske iniciatívy, kultúrne a športové kluby, zväzy, spolky apod.)

	<p>16. podpora aktivít rozvoja činnosti spolkov, klubov, záujmových a občianskych združení zameraných na podporu kultúrneho a spoločenského života a zachovania tradícií a kultúry vrátane pozitívneho rozvoja jednotlivých oblastí života v obci - priestory, vybavenie pre činnosť, organizovanie podujatí apod.,</p> <p>17. zavádzanie procesov participatívneho plánovania a rozhodovania o živote a rozvoji v obci</p> <p>18. aktivity na podporu koordinácie rozvoja a spoločné programy riadenia rozvoja (rozvojové dokumenty, územné plány, koncepcie, stratégie, projekty a iné),</p> <p>19. aktivity na podporu združovania zdrojov a zakladanie koordinačných združení zapájania sa aktívnych subjektov do činnosti obce a mikroregiónu (partnerstvá, spoločné produkty a projekty, zimná údržba, sociálna pomoc, apod.),</p> <p>20. aktivity na podporu zlepšenia komunikácie a medziludských vzťahov v obci aj medzi obcami a miestnymi rozvojovými aktérmi (občania, inštitúcie, podniky, organizácie atď.)- stretnutia, facilitácia, web diskusie online, dotazníky, prieskumy apod.),</p> <p>21. aktivity na rozvoj športu, kultúry a záujmových činností</p> <p>22. aktivity na podporu miestnych talentov (kultúra, remeslá, šport)</p> <p>23. zriadenie obecných muzeálnych expozícií, domov remesiel, izieb tradícií, pamätných izieb a pod.</p> <p>24. udržanie a obnova zachovaných tradícií a ich obnova duchovného bohatstva (folklor, remeslá, zručnosti, podujatia, výstavy, udalosti, zachovanie historických odkazov, tvorba fondov a iné)</p> <p>25. obnova a podpora miestnych a regionálnych tradícií vo všetkých oblastiach života obce, obnova a zavádzanie nových zvykov a tradícií (kultúrno – spoločenské podujatia, koncerty, divadlo, súbory, umelecké remeslá, jarmoky a iné)</p> <p>26. aktivity práce s deťmi a zapájanie detí a mládeže do komunitného života a budovanie vzťahu k prostrediu</p> <p>27. aktivity spolupráce miestnych a regionálnych inštitúcií – <i>obec- mikroregión- miestne iniciatívy- bytové spoločenstvá -odborné inštitúcie</i></p> <p>28. aktivity cezhraničnej spolupráce</p> <p>29. rekonštrukcie a vybudovanie kultúrnych zariadení, priestorov a plôch určených na stretávanie, kultúru a šport (komunitné centrum, kino, klubové miestnosti, kultúrne centrum, divadlo, amfiteáter a pod.)</p> <p>30. podpora uplatňovania oživenia miestnej kultúry zriadením špecifických služieb (ľudový al. folklórny súbor, tradičná kuchyňa, zriadenie tvorivých dielní a pod.)</p> <p>31. aktivity na podporu rozvoja kultúrno- spoločenského života obce (obnova krojov, divadelné scény apod.)</p> <p>32. organizovanie obecných a mikroregionálnych podujatí (súťaže, futbalové turnaje, folklórne slávnosti, športové podujatia, koncerty, apod.)</p> <p>33. organizovanie študijných ciest obyvateľov obce a osвета (spolupráca, exkurzie, výstavy, výmena skúseností, získavanie informácií a pod.)</p> <p>34. aktivity zamerané na osvetu a výchovu obyvateľstva v oblasti starostlivosti o krajinu a životné prostredie (prednášky, semináre, letáky ...)</p> <p>35. podpora programov proti kriminalite</p> <p>36. aktivity na podporu tvorby nových projektov rozvoja obce</p>
--	--

OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, školy, inštitúcie, organizácie a miestne iniciatívy v rozvoji a cestovnom ruchu, vzdelávaní, kultúre, športe a sociálnych službách, bytové spoločenstvá, združenia podnikateľov</i>
ODÔVODNENIE	<p>Obec Prestavky je obec s prevažujúcou obytnou funkciou s vidieckym charakterom. Myslí sa tým vyššia kvalitu spolunažívania miestnych obyvateľov založená na komunitnom princípe. V roku 1971 boli obidve obce administratívne spojené. V období 1980 – 1990 bol zaznamenaný najväčší úbytok obyvateľstva spôsobený najmä emigráciou do iných častí Slovenska i do zahraničia. V posledných rokoch sa demografická situácia javí ako stabilizovaná. Celkovo možno konštatovať, že v obci Prestavky v horizonte rokov 1996 – 2013 dochádza k úbytku počtu obyvateľov. Index starnutia je výrazne vyšší ako je priemer na Slovensku (88,34%) za rok 2013. V obci však stále žije prevažná časť obyvateľov v produktívnom veku. Obec sa pre mladých stáva nedostatočne modernou, oslabuje sa vzťah k obci, klesá ich záujem o dianie v obci a veci verejné. Všetky aktívne subjekty obce by mali viac navzájom spolupracovať a informovať sa. Chýba im spoločná platforma spolupráce. Jednou z príčin je aj nedostatočná informatizácia a modernizácia verejnej správy tak, aby bolo možné zabezpečiť intenzívnejšiu spoluprácu s miestnymi a regionálnymi aktérmi pôsobiacimi v obci a zapájať ich do rozvoja. Rozvojové možnosti by sa mali sústreďovať na rozvoj ľudského potenciálu, na zvýšenie uvedomenosti a vedomia, vzdelávanie, prácu s deťmi a mládežou ako aj na zlepšovanie podmienok pre sociálne odkázaných spoluobčanov a kultúrno-spoločenský život. V obci je bohatý spoločenský život. Každoročne sa tu uskutočňujú podujatia lokálneho významu. Kultúra v súčasnej recesii spoločnosti prežíva vo veľmi skromných podmienkach z dôvodov nutnosti prvoradého riešenia základných sociálnych potrieb obyvateľov a minimalizácie výdavkov na kultúru. Miestne iniciatívy pomáhajú, podporujú a realizujú život v komunite a podieľajú sa na rozvoji obce. V záujme vyššej účasti na verejnom živote a rozvoji vrátane následnej udržateľnosti je potrebné viac aktivizovať obyvateľov obce pre tento životný štandard nielen v záujme zvýšenia atraktivity bývania v obci ale aj v záujme zvýšenia vzdelanosti, schopnosti samozamestnania sa, konkurencieschopnosti a miestneho povedomia obyvateľov. Mladí za oddychom aj prácou obvykle odchádzajú mimo obec, čo má za následok ich slabú spolupatričnosť ako aj záujem o trvalé bývanie a založenie si rodiny. Na základe prípravy obce na otvorenie nových lokalít pre nové bývanie a očakávaného nárastu obyvateľov produktívneho veku (mladých rodín) možno očakávať, že percento obyvateľov v predproduktívnom veku bude vyššie ako v poproduktívnom, čo dáva dobré predpoklady pre dosiahnutie cieľa. Aktuálny výrobný potenciál obce je však veľmi nízky. Väčšina obyvateľov za prácou dochádza, prevažne do blízkeho Hliníka nad Hronom, Žiaru nad Hronom a Žarnovice. Pracovné príležitosti nachádzajú obyvatelia mimo obce, čo spôsobuje odliv obyvateľov produktívneho veku na dlhší čas. Následkom je aj nedostatok tzv. samozamestnanosti obyvateľov v podnikaní a v zakladaní vlastnej živnosti. Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná</p>

	štruktúra negatívny pomer. Záujem o vyššie vzdelanie je silne demotivovaný skutočnosťou, že stagnuje trh práce a v obci a jej okolí nie sú pracovné príležitosti, ktoré by takéto vzdelanie vyžadovali. S cieľom zapojiť obyvateľstvo obce do rozvojového a pracovného procesu, je potrebné vytvoriť podmienky a realizovať vzdelávacie a informačné aktivity za účelom pre zvyšovanie zručností, vzdelanostnej úrovne, jazykovej zdatnosti, informovanosti o možnostiach získavania finančných prostriedkov a následne zabezpečiť podporu pri začatí podnikania, samozamestnania a pod.
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEL' MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet verejných stretnutí - počet zapojených občanov do prieskumu verejnej mienky - počet programov práce s verejnosťou - počet zapojených aktívnych subjektov do činnosti na veciach verejných - počet uskutočnených vzdelávacích a osvetových programov pre obyvateľstvo - počet uskutočnených exkurzií, študijných ciest - počet organizovaných podujatí - počet obnovených tradícií - počet nových kultúrno spoločenských podujatí - počet návštevníkov podujatí obce a pod. - počet zapojených obyvateľov do verejného života a do rozhodovania o veciach verejných - počet osôb zapojených do sociálneho programu - počet zapojených mladých ľudí - počet programov/ projektov pre deti a mládež - počet vyškolených obyvateľov - počet obyvateľov zapojených do spolkového života - počet obnovených tradícií - počet výtlačkov obecných novín, periodík - počet zriadených obecných tabúl - počet facilitácií, prednášok - počet podporených spolkov, klubov, záujmových a občianskych združení - počet účastníkov na podujatiach - počet rozvojových dokumentov, územných plánov, koncepcií, stratégií, projektov - počet založených partnerstiev – miestnych iniciatív - počet partnerských projektov - počet podujatí, študijných ciest, exkurzií - počet účastníkov vzdelávania a získavania skúseností v cestovnom ruchu a podnikaní (vzdelávanie, osвета, exkurzie a pod.) - počet vzdelávacích, rekvalifikačných a motivačných programov - počet účastníkov vzdelávania a získavania skúseností v službách a podnikaní (vzdelávanie, osвета, exkurzie a pod.) - počet vyškolených obyvateľov
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Vybudovaný komunitný život v obci, vyššie miestne povedomie, kvalifikovaná pracovná sila pre služby obyvateľstvu a podnikanie a bohatý kultúrny a spoločenský život
ODHADOVANÉ DOPADY	Kvalitný a konkurencieschopný ľudský potenciál obce
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2018 v EURO	160 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Dobudovať Prestavky na modernú obec, atraktívnu pre bývanie s dobrými technickými a sociálnymi podmienkami, kvalitným ľudským potenciálom a zvýšeným počtom obyvateľov o 10%
PRIORITA	EKONOMICKÝ ROZVOJ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3. Lepšie využitie miestnych zdrojov a polohy obce pre rozvoj ekonomických aktivít
OPATRENIE	3.1. Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania, rozvíjať a modernizovať podnikateľské prostredie v obci
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. vzdelávacie a informačné akcie, výmenné návštevy podnikov, poradenské služby, spolupráca – zameranie na zavádzanie inovácií, zlepšovanie výkonnosti podnikov, prenos vedomostí v oblasti vidieckeho cestovného ruchu 2. aktivity marketingu a propagácie obce a vidieckeho cestovného ruchu, agroturistiky, rekreačnej turistiky horského a podhorského typu vrátane okolitých obcí (propagačné materiály, web stránky o obci a mikroregióne, miestne príbehy a povesti a pod.), 3. nadobecné aktivity spoločnej propagácie obce, mikroregiónu a turistických lokalít (informačný systém, organizovanie súťaží, kongresov, výstav, podujatí, prezentácií apod.) 4. budovanie verejných investícií na zvyšovanie atraktivity územia (športové možnosti, prístupy k prameňom, gazdovské dvory a školy remesiel, rozhľadňa, amfiteáter, zábavno-náučné chodníky a pod.) 5. vybudovanie a obnovenie existujúcich tratí a cyklotrás obecnej a mikroregionálnej siete pre zimnú a letnú prevádzku a chodníkov v prírode (turistické chodníky, bežecké trate, pre cyklistov a kolieskové korčule) 6. zapojenie sa do budovania regionálnych náučných, kultúrno-poznávacích a tématických produktov a trás (historický náučný chodník, história v blízkych obciach mikroregiónu, prírodné hodnoty, atď.) 7. aktivity zamerané na údržbu a značenie všetkých obecných a nadobecných existujúcich a nových trás športu (turistické, cyklistické, ai.) 8. budovanie oddychových miest s prístreškami (zastávky v obci, odpočívadlá, studničky a pod.) 9. dobudovanie kvalitného informačného a orientačného systému v obci a krajine (informačné panely, poradenské služby, orientácia v obci, doplniť informačné tabule a pod.), 10. komunikácia a spolupráca s podnikateľským prostredím a pomoc na začatie podnikania pre mladých podnikateľov a farmárov 11. rozvoj služieb verejnej správy pre malé a stredné podnikanie 12. rekonštrukcie existujúcich obecných zariadení budov a plôch s viacfunkčným využitím pre šport a relax – ubytovanie, klubovne, posilňovne, futbalové, volejbalové, detské a multifunkčné ihriská, klziská, rybník a pod., 13. aktivity zamerané na zakladanie podnikateľských a verejno-súkromných partnerstiev (združenie

	<p>cestovného ruchu, odbytové združenie pre miestne produkty a pod.)</p> <p>14.vytváranie administratívnych a priestorových podmienok pre podporu zamestnanosti priamo v obci (rozvoj verejných investícií, pracovné príležitosti vo verejnom sektore, verejných službách, podpora neziskových združení, výrobné a technologické parky a pod.)</p> <p>15.tvorba a podpora rozvojových projektov zameraných na vznik nových pracovných príležitostí</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p><i>obec, subjekty podnikajúce v službách verejnosti, miestne iniciatívy v rozvoji, inštitúcie, združenia podnikateľov</i></p>
ODÔVODNENIE	<p>Obec Prestavky nepredstavuje z hľadiska rekreácie a cestovného ruchu také významné územie, aby sa orientovala na hlavnú hospodársku činnosť –cestovný ruch. Ten má v obci odôvodnenie jedine vo väzbe na okolité regionálne strediská a zaujímavosti ako: rekreačná oblasť Štiavnicko – Kremnická, RKC Žiar n/Hronom a okolie a Žarnovica, pohorie Vtáčnik a okolie. Orientačný a informačný systém v prepojení obec-krajina chýba. Informácie o obci poskytuje obecný úrad. Propagácia obce je minimálna, chýbajú obecné a mikroregionálne propagačné materiály. Je nutná podpora vzniku nových podnikateľských aktivít, vybudovania jednotného informačného systému s ponukou doplnkových služieb vrátane predaja miestnych produktov s využitím blízkosti okolitých obcí a atrakcií (kúpele Sklené Teplice, Vyhne, banské mestá a iné).Okolité lesy okrem toho, že ponúkajú oddych a zber lesných plodov, sú aj poľovníckymi revírmi. Obec a jej kataster ponúka vhodné podmienky na veľké množstvo rozvoja ďalších podnikateľských aktivít s vidieckym charakterom. Predpokladom pre miestny ekonomický rozvoj je existencia zručného a vzdelaného ľudského potenciálu, ktorý sa v neprospech územia do veľkej miery zamestnáva mimo obce, čím vyvoláva ďalšie potrebné investície na prepravu a spôsobuje odliv zdrojov. Obec Prestavky má však reálny potenciál predovšetkým pre rozvoj služieb agroturistiky vo väzbe na tradície poľnohospodárskej výroby. V súčasnosti obec neponúka žiadny komplexný doplnkový balík služieb. Je potrebné dobudovať jednotný informačný systém, vytvoriť ponuku doplnkových služieb vrátane predaja miestnych produktov. Plochy rekreácie sú na území obce veľmi slabo vyvinuté. Sústreďujú sa do športového areálu v severnej časti zastavaného územia. Športový areál má ešte plošnú rezervu na rozšírenie počtu a druhu ihrísk. Vhodné plochy pre rozvoj rekreácie sú severne od zastavaného územia a pri vodnej nádrži na východnom okraji časti Prestavky. Určitý rekreačný potenciál predstavuje aj vodná nádrž v časti Horná Trnávka, ktorá si však vyžaduje celkovú rekonštrukciu. Možnosti rozvoja agroturistiky sú v osade Škobcovci. Možnosti pohybovej rekreácie sú v celom zalesnenom území k. ú. po vyznačených a navrhovaných turistických, náučných a cyklistických chodníkoch. Propagácia obce je minimálna, chýbajú obecné a mikroregionálne propagačné materiály. V obci má tradíciu poľovníctvo a rybárstvo. Obec spolupracuje s okolitými obcami v rámci mikroregiónu Hlinické Pohronie za účelom rozvoja obcí, regiónu a cestovného ruchu. Obec je aj členom OZ Žiarska kotlina, ktoré vyvíja svoju činnosť na geograficky súvislom území vytvorenom obcami</p>

	združenými v mikroregiónoch: „Mikroregión Kremnica a okolie“, „Mikroregión Hlinícke Pohronie“ a „Mikroregión Žiarske Podhorie“.
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet nosičov informácií - počet návštevníkov na web stránke - počet nových produktov pre turistu v obci - počet sprievodcov v cestovnom ruchu - počet km siete poznávacích trás - počet zriadených náučných chodníkov - počet turistov prechádzajúcich náučnými chodníkmi a sieťou poznávacích trás - počet vybudovaných oddychových miest s prístreškami - počet informačných a orientačných objektov - počet vydaných propagačných materiálov - www stránka / počet návštev na stránke - počet zriadených pamätných izieb, obecných domov - počet návštevníkov - počet zorganizovaných výstav a kongresov - počet novovzniknutých a obnovených remesiel - počet nových verejných služieb turistom - počet rozvojových plánov, štúdií a projektov - počet účastníkov vzdelávania a získavania skúseností v službách a podnikaní (osвета, exkurzie a pod.) - počet obnovených tradícií a zručností - počet pripravených architektonických riešení verejných priestranstiev - počet uplatnených marketingových nástrojov - počet atraktivít, podujatí a akcií pre návštevníka - počet projektov na podporu rozvoja v podnikaní
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Pripravené plochy a objekty vhodné na podnikanie, podnikateľské zámery, obec pripravená na turistu a návštevníka – zariadenia, produkty, informácie, podujatia
ODHADOVANÉ DOPADY	Zvýšený počet podnikov, pracovných miest a návštevníkov obce
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2018 v EURO	90 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Dobudovať Prestavky na modernú obec, atraktívnu pre bývanie s dobrými technickými a sociálnymi podmienkami, kvalitným ľudským potenciálom a zvýšeným počtom obyvateľov o 10%
PRIORITA	EKONOMICKÝ ROZVOJ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.Lepšie využitie miestnych zdrojov a polohy obce pre rozvoj ekonomických aktivít
OPATRENIE	3.2. Rozvíjať a modernizovať podnikateľské prostredie
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. aktivity na modernizáciu, zlepšenie a rozvoj poľnohospodárskej, lesníckej a remeselnej výroby 2. podpora diverzifikácie poľnohospodárskych a lesohospodárskych činností v turizme (agroturistika, malé výrobné, prezentácia výroby apod.) 3. podpora malých, mladých farmárov, podpora rozvoja malých, rodinných agrofariem s využitím aj v agroturistike 4. investície do nepoľnohospodárskych činností, podpora živnostníkov, remeselníkov a pod. 5. vybudovanie agroturistických zariadení vidieckeho typu (rodinné farmy a agrofarmy, konská farma, salaše, ubytovacie zariadenia s tradičným hospodárením a pod.) 6. budovanie kapacity na spracovanie produktov ekologického poľnohospodárstva 7. usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, sceľovanie a arondácia pozemkového vlastníctva 8. podpora vzniku biofariem, spracovanie a predaj produktov (med, mlieko, syry ai.) 9. zabezpečenie propagácie a marketingu biopotravín a „predaja z dvora“ 10. podporovanie vzniku odbytových združení 11. aktivity zavádzania inovácií, nových metód a nástrojov práce v poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych podnikoch pre zvýšenie ich efektívnosti 12. zdokonalenie a zracionalizovanie pestovania a ochrany lesa, ťažby dreva, manipulácie a dopravy dreva, zberu ostatnej lesnej produkcie a pestovanie reprodukčného materiálu v lesných škôlkach 13. obnova strojov a zariadení na ťažbu a spracovanie drevnej hmoty 14. budovanie zariadení pre výrobu obnoviteľných zdrojov energie 15. zvyšovanie hospodárskej hodnoty lesov 16. ekologická stabilizácia a ochrana krajiny realizáciou vodohospodárskych, protieróznych, ekologických a rekultivačných opatrení 17. zvyšovanie počtu fariem, ktoré získajú moderné budovy, nové technológie a technické zariadenia s úspornou spotrebou energie (výroba biomasy) 18. zakladanie malých podnikov a vytváranie pracov. miest 19. dobudovanie centra obce ako miesta pre umiestnenie malých služieb (letné terasy, služby malých remesiel, darčeky a pod.) ako doplnkového zdroja príjmov 20. zriaďovanie služieb obyvateľstvu a obchodu (ihriská, krajčírstva, opravovne, obchody, drobné služby, služby motoristom, cukráreň a pod.) 21. podpora rozvoja malých a stredných podnikov (jazdecká škola, hypoterapia, lov rýb, experim. archeológia, ap.)

	<p>22.budovanie malého podnikania v oblasti služieb a obchodu (obecné vidiecke centrum obchodu a služieb pre malých podnikateľov a iné)</p> <p>23.zriadenie prevádzok na spracovanie dreva a miestnych surovín</p> <p>24.budovanie zariadení pre rozvoj tradičných aj moderných remesiel</p> <p>25.zavádzanie moderných technológií do existujúcej výroby a pre prácu „z domu“</p> <p>26.zvyšovanie inovačnej schopnosti podnikov</p> <p>27.znižovanie energetickej náročnosti hospodárenia</p> <p>28.zavádzanie technológií „čistej“ a neškodnej (na životné prostredie) výroby do existujúcich prevádzok</p> <p>29.finalizácia produkcie výroby s uplatnením predaja v miestnom až regionálnom rozsahu</p> <p>30.investície do spracovania a marketingu a obchodu s predajom miestnej výroby - miestnych produktov</p> <p>31.zriadenie malých remeselných výrobných prevádzok (hrnčiarstvo, výroba mlieka, mliečnych produktov, práca s ovčou vlnou, tkanie kobercov, drevovýroba, spracovanie využiteľných odpadov a pod.),</p> <p>32.budovanie výrobných prevádzok a prevádzok služieb s využitím exist. stavebného a iného hmotného potenciálu</p>
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, podnikatelia, poľnohospodárske družstvo, SHR, urbár, Lesy SR, živnostníci</i>
ODÔVODNENIE	<p>V oblasti zamestnanosti je v obci Prestavky neuspokojivá situácia. Obec na privatizáciu závodov doplatila zvýšenou mierou nezamestnanosti a nutnosťou cestovať za prácou. Väčšina remeselníkov a zručných ľudí odchádza za prácou mimo región a zahraničia. Najväčším zamestnávateľom je obec. Obec má dostatočný územný, ľudský aj kultúrny potenciál pre rozvoj podnikania v oblasti remeselnej výroby, spracovania dreva, poľnohospodárstva, včelárstva, lesníctva aj agroturistiky. Miestne zdroje nie sú dostatočne využívané, zanikajú pôvodné remeslá. Obec disponuje aj vlastnými ubytovacími kapacitami. Ubytovanie na súkromí prakticky neexistuje z dôvodu nepripravenosti obyvateľstva. Aktivita cestov. ruchu sú bezprostredne späté s prírodou, krajinou a vidieckym prostredím, prispievajú k celkovému rozvoju obce najmä tým, že umožňujú zhodnotiť danosti vidieckeho prostredia a to i pri pomerne nízkej finančnej náročnosti, vytvoria nové pracovné príležitosti a napomáhajú obnove a rozvoju obce. Za týmto účelom je nutné uchovanie ucelených skupín domov vrátane hospodárskych stavieb a rozšírenie turistického vybavenia. Aktuálny výrobný potenciál obce je veľmi nízky. Väčšina obyvateľov za prácou dochádza, prevažne do blízkej Kremnice a Žiaru nad Hronom. Charakter územia a jeho poloha predurčujú spôsob využívania pôdneho fondu a možnosti celkového hospodárskeho využitia územia. Lesy pokrývajú približne 31% územia, poľnohospodársku pôdu 58% v prevažnej miere tvoria trvalé trávne porasty aj orná pôda. V oboch častiach obce boli v minulosti poľnohospodárske družstvá, ktoré boli hlavnými zamestnávateľmi tunajšieho obyvateľstva. Tieto po roku 1998 zanikli. S pôdou sa hospodári pomenej skôr sa tu zachováva chov HD a s tým súvisiace hospodárenie s pôdou. Priemyselná výroba nie je v obci zastúpená. Miestne zdroje nie sú dostatočne využívané. Existujúce podniky v obci majú potenciál pre ďalší rozvoj a modernizáciu výroby. Významným ekonomickým príjmom z agrosektora okrem poľnohospodárstva a lesníctva sú</p>

	<p>včelárstvo, remeslá a tzv. „predaj z dvora“. Nevyhnutnou zmenou v hospodárení by mala byť finalizácia výroby z produkcie agrosektora. Obec disponuje aj rekreačným potenciálom pre zabezpečenie ekonomickej prosperity a vytvorenie pracovných príležitostí pre obyvateľstvo. Aby bol rozvoj efektívny je dôležité podporovať využívanie a zhodnocovanie miestnych zdrojov, tradičné formy hospodárenia, remeselnú činnosť, rôzne doplnkové aktivity a služby, ktoré vedú k samozamestnávaniu občanov. Za týmto účelom je nutné uchovanie ucelených skupín domov vrátane hospodárskych stavieb a rozšírenie turistického vybavenia. Súčasné využitie ubytovacích kapacít v obci je nulové. Aby aj obec mala ekonomický prínos z podnikania je nevyhnutné zlepšenie a zvýšenie využitia existujúcich vnútorných kapacít akými sú prírodné, ľudské a hmotné zdroje a postaviť svoj vnútorný rozvoj na existujúcich danostiach nielen samotnej obce ale celého mikroregiónu. V obci absentujú menšie ubytovacie zariadenia. Ubytovanie na súkromí prakticky neexistuje z dôvodu nepripravenosti obyvateľstva. Potenciál v obci je možné nájsť v budovaní doplnkových zdrojov príjmov obyvateľstva v službách obyvateľstvu, poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve, agroturistike a remeslách.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
<p>UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počet nových podnikov a služieb - počet modernizovaných podnikov - počet realizovaných inovácií - počet novovzniknutých pracovných miest - počet zamestnaných obyvateľov s trvalým bydliskom v obci - počet malých podnikateľov - počet stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet nových podnikajúcich subjektov - počet novovzniknutých služieb a prevádzok - počet nových rodinných fariem - počet nových spoločných hospodárskych dvorov - počet zapojených poľnohospodárskych podnikov do finalizácie produkcie - počet produktov miestnej výroby na trh - počet dobudovaných ubytovacích kapacít / počet lôžok - počet dobudovaných stravovacích kapacít / počet stoličiek - počet ubytovacích kapacít na súkromí / počet lôžok - počet návštevníkov - počet zriadených nových prevádzok pre účely doplnkových služieb - počet novovzniknutých a obnovených remesiel - počet nových služieb - počet ubytovaných hostí sezónne aj celoročne
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Dostatočný rozsah a rôznorodosť kvalitných služieb a pracovných príležitostí v hospodárskych činnostiach obce, zamestnanosť v obci a zvýšená návštevnosť
ODHADOVANÉ DOPADY	Vyššie príjmy do rozpočtu obce a vyššie príjmy obyvateľstva z hlavných aj doplnkových ekonom. činností
<p>ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2018 V EURO</p>	1 230 000

2. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie programu

Aktérmi programu sú:

- riadiace orgány
- koneční realizátori
- užívatelia jednotlivých opatrení a aktivít

2.1. Riadiaci orgán Programu rozvoja –PHSR

Pre zabezpečenie realizácie programu je ustanoveným riadiacim orgánom programu volená resp. obcou zriadená tzv. „**Rada rozvoja obce v zložení obecného zastupiteľstva**“, ktorá zabezpečuje postupy inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov resp. plánu investičných a neinvestičných zámerov rozvoja obce.

Výsledkom činnosti Rady rozvoja je rozdelenie úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie, komunikačná stratégia PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám, systém monitorovania a hodnotenia a akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov (viď príloha č. 1).

Orgán navrhuje, riadi a zlepšuje procesy rozvoja s cieľom podporovať politiku a stratégiu definovanú v schválenom programovom dokumente tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory rozvoja aktivít na území obce.

Obec podľa zákona č. 539/2008 a zákona č. 309/2014 Z.z.:

- ☐ spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce
- ☐ poskytuje súčinnosť pri príprave a realizácii programu VÚC v území regiónu
- ☐ poskytuje súčinnosť pri príprave regionálnych operačných programov
- ☐ spolupracuje pri zabezpečovaní rozvojových spoločných zámerov viacerých obcí
- ☐ zriaďuje s inými obcami združenie obcí k ekonom.-sociál. rozvoju obce a VÚC
- ☐ spracováva stanovisko k programom regionálneho rozvoja

adresa a kontakty riadiaceho orgánu pre program

Obecný úrad Prestavky

Prestavky 226

966 01 Hliník nad Hronom

Tel. č. 045 - 67 73 170

Email: starosta@prestavky.sk

zodpovedná osoba: starosta obce Prestavky : **Ján Abrahám**

(tel. kontakt : 045 67 73 170, mobil: 0903 469 795, email: starosta@prestavky.sk)

(schváli zastupiteľstvo obce uznesením)

Aktérmi programu sú:

- riadiaci a monitorovací orgán
- koneční realizátori (obec, občania, podnikatelia, združenia, spolky, kluby atď.)
- užívatelia jednotlivých opatrení

2.2. Hlavné zásady administratívy Programu rozvoja –PHSR

Opatrenia na organizačné zabezpečenie efektívnej realizácie, monitorovania a hodnotenia
Programu rozvoja je potrebné záväzne zabezpečiť v zmysle uznesenia „Rady rozvoja obce“ a uznesenia zastupiteľstva obce takto:

1. stanoviť spracovanie hodnotiacej správy Programu za príslušný rok každoročne v termíne do 15.2. nasledujúceho roka (napr. správu za rok 2014 v termíne do 15.2.2015)
 2. zostaviť spôsob hodnotenia podľa ukazovateľov programu (zodpovednosť a metodika)
 3. stanoviť zjednodušený spôsob zverejnenia príslušnej správy (letáky, médiá, tlač)
 4. zabezpečiť spôsob monitoringu a koordinácie spoločných rozvojových projektov (zodpovednosť a harmonogram)
 5. zabezpečiť spôsob financovania riadiacej, monitorovacej a administratívnej činnosti Programu
 6. zabezpečiť súlad rozvojových zámerov z územia s Programom rozvoja
 7. zabezpečiť informovanosť verejnosti o programe a jeho plnení
 8. zabezpečiť prístup k informáciám pre prípravu rozvojových projektov a fundraising
 9. každoročne zostaviť koncentráciu finančných zdrojov obce na prípravu kofinancovania rozvojových projektov (rezerva v rozpočte obce)
 10. zabezpečiť profesionálne účtovníctvo pre projekty zo štrukturálnych fondov EÚ (vyškolenie a financovanie)
 11. zabezpečiť mobilizáciu zdrojov z územia a vyškolenie vlastných resp. externých odborníkov pre projektovú činnosť.
-

3. Finančné zabezpečenie - Prestavky

Odhad objemu potrebných finančných zdrojov a možnosti ich zabezpečenia pre roky 2015-2018 –tabuľka cieľov a opatrení z Akčného plánu - príloha č. 2

číslo	Špecifický cieľ (Priorita)		%	2015 -2016	EUR	%	2016 - 2018	EUR	SPOLU
	č.	Opatrenie							Eur
1	Zlepšenie základných služieb, obnova dediny a dobudovanie technickej a environmentálnej vybavenosti								
	1.1	Zlepšiť a rozširovať miestne základné služby a podmienky pre bývanie a voľný čas	25		588 000	75		1 769 000	2 357 000
	1.2	Zlepšiť vzhľad obce, kvalitu krajiny a stav životného prostredia	0,3		221 000	99,7		70 700 000	70 921 000
		Opatrenie celkom	1 1,08		809 000	99 96,94		72 469 000	73 278 000
2	Zvýšenie kvality ľudí, budovanie partnerstiev a miestneho komunitného života								
	2.1	Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť schopnosť obyvateľov uplatniť sa na trhu práce	20		31 500	80		128 500	160 000
		Opatrenie celkom	20 0,04		31 500	80 0,17		128 500	160 000
3	Lepšie využitie miestnych zdrojov a polohy obce pre rozvoj ekonomických aktivít								
	3.1	Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania v obci a rozvoj rekreačnej infraštruktúry	46		41 000	54		49 000	90 000
	3.2	Rozvíjať a modernizovať podnikateľské prostredie	27		330 000	73		900 000	1 230 000
		Opatrenie celkom	28 0,5		371 000	72 1,27		949 000	1 320 000
		SPOLU (Opatrenia na rok)			1 211 500			73 546 500	74 758 000
		SPOLU (Priority) 100%	1,6			98,4			

4. Monitoring

4.1. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu - Príloha č. 2 s ustanovením merateľných ukazovateľov

V záujme efektívneho a koordinovaného postupu činnosti pri realizácii Programu, jeho strategických cieľov a opatrení bude v termíne do 3 mesiacov od schválenia Programu v zastupiteľstve obce zriadený Monitorovací výbor, ktorého úlohou bude v pravidelných intervaloch hodnotiť zabezpečovanie programu v zmysle **tabuľky na doplnenie ukazovateľov vid'. príloha č. 2.**

4.2. Monitorovací orgán Programu rozvoja –PHSR

Monitorovacím orgánom bude zvolený orgán združenia v zmysle organizačného zabezpečenia.
adresa a kontakty monitorovacieho orgánu pre program

Obecný úrad Prestavky

Prestavky 226

966 01 Hliník nad Hronom

Tel. č. 045 - 67 73 170

Email: starosta@prestavky.sk

zodpovedná osoba: (tel. kontakt :)
(meno zodpovednej osoby navrhne a schváli zastupiteľstvo obce uznesením)

5. Časový harmonogram realizácie programu

5.1. Krátkodobé plánovanie do roku 2018

Plánovanie na 2-4 roky sa uskutočňuje za účelom plánovania a kumulácie vnútorných zdrojov (ľudských, materiálnych a finančných) a za účelom koordinácie a súladu s prijatými prioritami obce.

Ide o podrobný prieskum záujmov miestnych a regionálnych rozvojových aktérov a ich koordináciu v záujme skutočných potrieb a možností. Rovnako takéto plánovanie vytvára výborné predpoklady pre partnerskú spoluprácu a spoločné rozvojové projekty s vyššou uskutočniteľnosťou a trvalou udržateľnosťou. Kvalitným plánovaním je možno predchádzať nesprávnym rozhodnutiam ako aj možným stretom záujmov rôznych záujmových skupín v rozvoji obce.

Akčný plán obvykle zabezpečuje:

- Úlohy
- Personálna náročnosť
- Časová náročnosť
- Finančná náročnosť
- Zodpovednosť za realizáciu.

Akčné plánovanie sa v nasledujúcej etape vo väzbe na priority rozvoja obce bude zaoberať programovaním jednotlivých rozvojových oblastí v zmysle špecifických cieľov a opatrení na obdobie 2 – 4 roky.

VZOR PRACOVNÉHO LISTU IDENTIFIKÁCIE PROJEKTU
ROZVOJOVÉHO AKTÉRA (obec, podnikateľ inštitúcia, združenie a pod.)

Krátkodobé plánovanie aktivít rozvoja v časovom horizonte 2-4 roky.

Aktivita (presné pomenovanie):	
Zodpovedná osoba / organizácia	
Čas realizácie, doba trvania (od-do)	
Rozpis realizačných etáp (akcií) v rámci aktivity	
Rozpočet (celkový náklad, rozpis podľa etáp)	
Možné finančné zdroje (vlastné, národné a zahraničné zdroje)	

Poznámka: Akčný plán je krátkodobý plán a je nutné ho min. 1x dvojročne vyhodnotiť a aktualizovať. Jeho význam je v plánovaní krátkodobých investícií ako záväzný podklad pre plánovanie doplnkových finančných zdrojov (vlastných, obecných, úverových a pod.)

5.2. Plán investičných a neinvestičných zámerov obce na roky 2015-2018
príloha č. 1

INFORMOVANOSŤ A PUBLICITA

Informovanosť a publicita Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Prestavky 2015 -2021 (skr. PHSR 2015-2021)

Program rozvoja obce bude po schválení jeho znenia zverejnený na web stránke obce www.prestavky.sk, tlačenu formou letáka pre verejnosť a v miestnej tlači. Súčasťou zverejnenia informácie o Programe je nevyhnutné zabezpečiť formu diskusie s verejnosťou (tlač, televízia, rozhlas a pod.) za účelom zrozumiteľnosti o možnostiach širokého uplatnenia Programu, ktorý sa stáva programom každého obyvateľa a užívateľa územia aj vo vzťahu k žiadostiam o podporu z EÚ fondov.

Rovnako bude zverejňovaná každoročná Správa o monitoringu a hodnotení Programu.

„**Rada rozvoja obce**“ zabezpečí pravidelnú komunikáciu s miestnymi aktérmi rozvoja o všetkých aspektoch uplatňovania programu.

„**Rada rozvoja obce**“ zabezpečí slávnostné uvedenie Programu rozvoja „do života“ za účasti regionálnych partnerov, orgánov štátnej správy, regionálnej samosprávy a susedných obcí za účelom poskytnutia informácie o možných dopadoch resp. spolupráci v budúcom rozvoji.

Účastníkmi programovania sú: vid'. prezenčné listiny, fotodokumentácia a iné

- manažment obce
- akčná plánovacia skupina obce
- formálne štruktúry – mimovládne a neziskové organizácie a komunitné nadácie
- neformálne – miestne záujmové skupiny (spolky, kluby apod.)
- rôzne skupiny založené ako lokálne partnerstvá so spoločným záujmom
- podnikateľské siete, zväzy, únie, združenia výrobcov, spracovateľov
- regionálne profesné zväzy
- rôzne partnerstvá verejného a súkromného sektoru
- jednotlivci a výrazné osobnosti
- experti - odborníci
- podporné orgány (národné, regionálne aj medzinárodné organizácie)

Prieskum verejnej mienky: vid' dotazníky pre verejnosť a dotazník pre podnikateľov

Prílohy k dokumentu

Príloha č. 1 : Plán investičných a neinvestičných zámerov obce na roky 2015-2018

Príloha č. 2 : Monitorovacia tabuľka

Príloha č. 3 : Ako pracovať Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu

- Kavčáková I.a kol.: Programovanie trvaloudržateľného rozvoja obcí, miest a vidieckych mikroregiónov – metodika ako spracovať strategický dokument Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, 2002, aktualizácia 2014
- Územný plán obce Prestavky 2011 a jeho doplnky.
- Kronika obce
- ÚPN VÚC Banskobystrického kraja a jeho Zmeny a doplnky
- PHSR Banskobystrického kraja 2007-2013
- Súpis pamiatok na Slovensku- KPÚ SR, MK SR
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť
- Geoportál VÚPOP Bratislava
- Geoportál a registre Štátnej ochrana prírody SR
- Geoportál Národného lesníckeho centra, Zvolen
- Atlas krajiny SR – digitálny on - line
- Mapový server Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ)
- Štatistický úrad SR k 31.12.2013
- Kolektív, 2002 : Atlas krajiny SR. MŽP SR Bratislava
- Kolektív, 1979 : Encyklopédia Slovenska. Veda Bratislava
- Kolektív, 1985 : Encyklopédia Zeme. 1.vyd. Bratislava
- Kolektív, 1985 : Encyklopédia Zeme.1.vyd. Bratislava
- Kolektív: Klimatické pomery na Slovensku. Vybrané charakteristiky. Zborník prác SHMÚ. Zväzok 33/I. Bratislava
- Kolektív: Zborníky prác SHMÚ. Bratislava
- Otruba J., 1964 : Veterné pomery na Slovensku. Bratislava
- SAŽP, 1995 : RÚSES okresu Žiar nad Hronom, Správy o stave životného prostredia 2012
- P.Bielek, B. Šurina, b. Ilavská, J.Vilček, Naše pôdy (poľnohospodárske), VÚPÚ Bratislava 1998
- Michal Džatko, Hodnotenie produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd a pôdno-ekologických regiónov Slovenska,VÚPOP 2002
- Milan Demo a kolektív, Usporiadanie a využívanie pôdy v poľnohospodárskej krajine, SPÚ Nitra 1998
- Štátne registre a evidencie k 31.12.2013
- Brožúrky o obci, poskytnuté obecným úradom
- Propagačné materiály o obci a web stránky obce a ubytovacích zariadení